

Y BAN

Sống ở đời biết khi nào ta khôn?

AMIA vh

NXB VĂN HỌC

Công chúa mắt nai

Giao thông ở đây rất tẻ. Người và phương tiện giao thông đi lại trên đường như kiến vỡ tổ. Chẳng hàng chẳng lối, mạnh ai người nấy đi, chen lấn nhau từng centimét, rồi ùn tắc, dí dẹt, xả khói khét lẹt, mặt người méo xẹo, đỏ gay, vàng nghệ, ẩm ứ, tức tối, chửi rủa, khạc nhổ. Người ta đặt đèn xanh, đèn đỏ, đèn vàng và tăng cường công an ở các nút giao thông để bắt những người vi phạm luật lệ. Một hôm, có một “công chúa” đi trên chiếc Piaggio màu vàng sành điệu. Áo quần hàng hiệu, lông mi chuốt cong. Ở nhà, mọi người phải nhường cô mọi nhẽ. Ra đường, cô nàng rất ẩm ứ việc không

ai chịu nhường đường cho mình. Nhưng thôi, đông người như thế, biết ai là ai mà ăn vạ được. Có điều mấy cái đèn đỏ kia đừng có hồng bắt cô dừng lại. Cô vượt đèn đỏ. Một cảnh sát giao thông tuýt còi chặn cô lại. Cô cứ rú ga để phóng. Hai cảnh sát rồi ba cảnh sát phối hợp giữ chặt xe và rút chìa khóa điện. Cô nàng cứ ngồi chễm chệ trên xe, mặc cho những khẩu lệnh yêu cầu cô xuống xe, dắt lên vỉa hè. Cô nàng như điếc như câm, cứ một mực ngồi ngay ngắn trên yên xe, thậm chí còn rút nốt cái chân đang chống xuống đất vì xe đã được ba cảnh sát giữ chặt, không thể đổ được. Cô nàng tĩnh tọa, lấy tay chống cằm, mắt nai chớp chớp. Hàng mi cong veo chập chờn như hai cánh bướm.

Đường bắt đầu ùn tắc. Những kẻ tò mò dừng lại để xem có việc gì. Một trong ba cảnh sát bỏ việc giữ xe, ra giải tán đám đông. Còi thổi liên tục, gây chỉ đường khua loạn xạ nhưng đám đông vẫn tò mò xúm lại, mỗi lúc một đông. Ba cảnh sát ở nút giao thông phải gọi thêm chi viện. Sáu cảnh sát khác được điều động tới. Sau vài phút bàn bạc, họ quyết định khiêng chiếc xe có cô gái ngồi trên vào trong vỉa hè để giải quyết việc ùn tắc. Đám đông giải tán ngay sau khi được xem màn rước kiệu bằng xe máy, và họ cũng chắc chắn rằng cô gái kia sẽ bị phạt nặng vì đã phạm luật lại còn giờ thôi ăn vạ.

Một tuần sau, chín cảnh sát trong vụ rước kiệu cô nàng trên xe Piaggio bị

triệu tập làm kiểm điểm với tội danh “gây phản cảm”. Trong bộ luật hình sự không có tội danh “gây phản cảm” nhưng chín cảnh sát đã phải viết một bản kiểm điểm rất lâm li. Họ cùng nhận lỗi rằng, do nghiệp vụ yếu kém nên họ không biết xử lý tình huống đó thế nào, trong khi phải nhanh chóng giải tỏa vụ kẹt đường. Lý do chính xác của việc chín cảnh sát bị kiểm điểm là họ có mắt không trông, đã bắt nhầm con gái yêu của sếp.

Công chúa mắt nai đổi con xe đen đuôi đỏ sang con xe mới cóng màu đỏ với một biển số đặc biệt được thông báo nội bộ đến các chốt giao thông, bất luận thế nào cũng không được bắt xe có biển số đó.

Nhà tư vấn

S. là một nhà tư vấn tình cảm siêu hạng. S. có hẳn một công ty và một đường dây nóng 24/24 giờ để khách hàng có điều gì khúc mắc có thể gọi đến để tư vấn. Gọi là nhà tư vấn tình cảm nhưng mọi vấn đề của con người đều được gọi đến qua đường dây nóng. Ví dụ như, lúc nãy đi ngoài, cục trĩ của tôi bị lòi ra bằng đốt ngón tay rồi. Nhà tư vấn trả lời, làm cách nào mà quý khách lại biết cục trĩ lòi ra bằng đốt ngón tay? Là tôi áng chừng vậy. Quý khách chùi bằng giấy hay rửa bằng nước? Hỏi vậy là có làm sao? Là để chúng tôi tư vấn cho cặn kẽ, nếu chùi

bằng giấy thì độ chính xác không cao, còn khi rửa bằng nước thì tay sờ trực tiếp vào đó, sự áng chừng sẽ có độ tin cậy cao hơn. Thế thì tôi rửa bằng nước. Vậy là quý khách trực tiếp sờ tay vào phải không? Đúng vậy! Thế thì quý khách phải đến ngay bác sĩ chuyên khoa để khám. Hoặc là, nhà tư vấn ơi, tôi bị sa đì thì có lấy được vợ không? Quý khách bị sa đì đã lâu chưa? Tôi bị từ nhỏ. Vậy khi đi lại, đã có người nào chỉ vào quý khách mà nói, trông thẳng sa đì kia, chưa? Này, tiên sư mày, ông mất tiền điện thoại để mày tư vấn hay là mày chửi ông đấy? Xin quý khách bình tĩnh, chúng tôi phải hỏi cặn kẽ như vậy thì mới tư vấn được cho quý khách. Sa đì có từng mức độ khác nhau, nếu nhẹ thì đi lại vẫn

bình thường, nếu nặng thì chân bước hai hàng vì hai tinh hoàn đã bị rơi xuống bên. Quý khách phải đến ngay bác sĩ chuyên khoa khám để được tư vấn và giải phẫu.

Công ty của S. ngày càng làm ăn phát đạt. Với cách tư vấn từ Lào nhào qua Cu Ba như vậy và cách chia lợi nhuận 60/40, S. đã mua được mấy cái nhà tiền tỉ. Trước đây, S. có một gia đình yên ấm, hạnh phúc. Khi S. mở công ty và thành nhà tư vấn nổi tiếng, mối quan hệ xã hội của S. được mở rộng hơn nhiều. S. gần như đã bỏ quên gia đình bé nhỏ của mình. Nói “gần như” là vì có một thứ S. không quên, đó là tiền. S. đưa tiền cho các thành viên trong gia đình để tự lo liệu cuộc sống. Khi làm ăn phát đạt, S.

còn đưa tiền để các thành viên trong gia đình thoải mái vui chơi. Các thành viên trong gia đình S. nổi giận. Đầu tiên là ông chồng, người đàn ông này không thể chấp nhận cô vợ đi tối ngày, thậm chí cả tuần, cả tháng không có mặt ở nhà. Khi về nhà lại tư vấn cho mấy bố con phải sống thế này, phải chơi thế khác. Ông chồng làm đơn ly dị. Chuyện vặt. S. bỏ hẳn một ngày để ở nhà tư vấn cho ông chồng lẽ thiệt hơn của việc bỏ vợ. Ông chồng không nghe, nhà tư vấn bèn nói huých toẹt, thế thì cứ việc ra khỏi nhà, đây sẽ có người khác lấp chỗ ngay. Cô con gái đang ở cái tuổi ô mai, vốn ngưỡng mộ mẹ, bỗng trở nên thất vọng quá. Cô bé muốn hỏi một nhà tư vấn nhưng nhà tư vấn duy nhất mà cô biết lại

chính là mẹ cô. Vì mẹ cô quá nổi tiếng. Còn những nhà tư vấn khác, cô không biết. Một đêm, nghĩ quẩn, cô đã lấy vỉ thuốc hạ huyết áp của bố để uống.

Khi những người lớn mở cửa phòng cô bé thì thiên thần đã mang cô đi rồi. Nhưng đằng sau cánh cửa phòng cô bé đầy những vết cào. Mười ngón tay của cô bé dập nát vì khi thiên thần đến mang cô đi, cô đã cố cưỡng lại. Cô vẫn còn muốn sống với bố mẹ, cô đã yêu họ biết bao nhiêu. Cái đêm thiên thần đến mang cô bé đi, nhà tư vấn S. vẫn đang dành hết tâm huyết để tư vấn một ca khó. Thường thì những ca tư vấn bình thường S. để cho nhân viên làm, nhưng ca tư vấn này rất khó, đó là một người đàn bà đã ngoại tứ tuần nhưng lại đem lòng yêu một

người đàn ông mới hai mươi lăm tuổi, chị này rất yêu người đàn ông đó nhưng lại sợ vi phạm đạo đức.

Con gái chết rồi, S. vẫn tiếp tục làm nghề tư vấn.

Tôm và cua

Trong con xe Camry mới cóng có một sếp, một lái xe, một nhân viên và một người bạn của sếp. Đây là chuyến công cán hiếu hỷ. Một ông bạn của sếp ở quê tổ chức đám cưới cho con. Cơm no rượu say, chủ nhà còn gửi quà biếu cho mọi người, một cân tôm sú và một bẹ cua biển chắc gạch. Vị chi bốn người bốn suất như nhau. Chủ nhà quả là người biết đối nhân xử thế.

Đường tốt, xe chạy bon bon. Khi gần về đến cơ quan, bạn của sếp nói:

- Cua bể và tôm sú là hai món khoái

khẩu nhất của sếp T.

- Thế à? Sếp T. thích tôm sú và cua bể lắm à?

- Tất nhiên. Ở nhà khách của tôi, ngày nào sếp T. đi công cán thì thôi chứ cứ về ở khách sạn là tôi phải chỉ đạo nhà bếp làm ngay hai món tôm sú và cua bể. Cái món cua gạch này là sếp T. thích nhất đấy! Mà có dịp mới mua được chứ có phải cứ thích là có ngay đâu.

- Vậy à?

- Đây, cái việc anh muốn ở lại thêm khi đủ tuổi về hưu ấy mà, hôm trước tôi đã lựa lời nói với sếp T. rồi đấy!

- Vậy à? Thế mới là bạn chi tồn chi tồn với nhau chứ! Thế hôm nay sếp T. có

ở nhà khách công vụ không?

- Có, hôm nay có đây.

- Vậy à?

Xe bon bon đưa khách của sếp về trước. Sếp xuống mở cốp, lấy quà cho khách. Việc này vốn không phải của sếp nên lái xe cứ đứng gãi đầu gãi tai, khó xử. Sếp lấy thùng xốp đựng tôm và cua phần của khách đưa cho khách, thì đúng rồi, phần của ai người đẩy lấy. Sếp lại lấy hai thùng nữa đưa cho khách và dặn:

- Anh mang về biếu sếp T. hộ tôi nhé! Đặc sản đây, ngon lắm! Ở thành phố không kiếm đâu ra.

- Thế thì tốt quá! - Bạn sếp vui mừng, hỉ hả. - Tôi mang về, chỉ đạo nhà bếp

làm món thật đặc biệt cho sếp T. À này, anh cứ yên tâm nhé! Tối nay tôi sẽ nhắc lại việc của anh với sếp T.

Xe đưa sếp về cơ quan, vẫn còn sớm nên sếp ở lại cơ quan làm việc. Sếp bảo với lái xe:

- Đánh xe về nhà chú, bảo cô luộc ngay cua và tôm ăn đi nhé! Để đến chiều cua chết, khai, ăn mất ngon.

Lái xe buồn bã đánh xe đi. Khi mang quà ra xe, ông chủ nhà đã nói rất đàng hoàng rằng: “Đây là phần của chú lái xe và chú nhân viên đã có lòng với gia đình, đi cả một quãng đường xa xôi để về dự đám cưới”, cứ tưởng bỏ trẻ con tôi nay sẽ có bữa xôm trò, nào ngờ... Mà mua thì đắt, lương lái xe sao dám ăn đặc

sản? Thôi, mua cho bọn trẻ phong kẹo lạc vậy. Khi này nghỉ uống nước giữa đường đã trót gọi điện về cho vợ rồi. Cái tội nói dối thần khẩu cũng to lắm!

Hôm sau, lái xe gặp tay nhân viên đi cùng sếp. Tay này khùng lắm, qua đêm rồi mà vẫn tức không chịu được, bèn văng ra:

- Đúng là của người phúc ta!

Lái xe sợ tai mắt của sếp, bèn bước đi thất thần như không nghe thấy gì.

Miếng giữa làng

Ở quê tôi, khi đi ăn cỗ, các bà, các mẹ thường chọn ngồi chung một mâm. Khi đó, họ chia nhau thịt, xôi, gói vào lá chuối mang về cho con cháu. Họ chỉ ăn cơm với canh và món xào. So với những bữa ăn hằng ngày, thế là đã xôm rồi. Thịt, xôi, họ mang về cho con cháu. Thế là thành thói quen với bọn trẻ. Khi có mẹ, có bà đi ăn cỗ, chúng cứ đứng chờ ở ngõ để được ăn phần.

Tôi rời khỏi làng quê, mang theo ký ức sống động, ngọt ngào về phần xôi thịt mẹ gói trong lá chuối. Nhờ có chút thành

đạt trong nghề nghiệp, tôi hay được mời đi ăn tiệc. Tôi ăn tiệc đứng, tiệc ngồi, tiệc Pháp, tiệc Bỉ, tiệc Mỹ, tiệc Hàn... Tôi đi ăn không phải vì tôi thèm ăn mà vì tôi muốn biết mùi vị thức ăn của họ như thế nào. Đi đến lần thứ bảy thì tôi thôi không đi nữa. Tôi thôi không đi không phải vì tôi đã chán các món ăn của họ mà vì khi đến đó, cái bản năng muốn gói xôi, gói thịt mang về cho con của người đàn bà trong tôi lại trỗi dậy. Miếng ăn ở trong miệng tôi không còn ngon nữa vì tôi còn mãi tìm cách để gói mấy cái xúc xích, mấy cái bánh ngọt... Mắt tôi liếc ngang liếc dọc. Liếc chỗ nào tôi cũng chạm phải ánh nhìn. Thế là tôi sợ, tôi không dám, để khi đi về, tôi tiếc hùi hụi. Thì thôi, tôi không đi nữa.

Bữa tiệc này thì tôi muốn đi vì đến đó, tôi sẽ được gặp nhiều bạn bè và đồng nghiệp. Sau phần lễ đặc sệt chữ trong phòng, ngoài hành lang, người ta đã bày sẵn đồ ăn. Một nhóm phụ nữ gặp mặt là ồn ào tranh nhau nói nhưng cũng không quên kiểm cái ăn. Chúng tôi kéo nhau đến dãy bàn cuối hành lang thưa người. Điều đập vào mắt tôi đầu tiên là tất cả các lon bia và lon nước ngọt đều đã được bật nắp. Tôi băn khoăn nghĩ, sao đã có người đến đây uống hết cả thế này? Tôi thò tay lấy một lon nước ngọt, nước còn đầy ắp trong lon. Để kiểm chứng, tôi cầm một lon bia, bia cũng còn đầy ắp trong lon. Tôi không hiểu. Một vị quan to bước đến, hỏi han công việc của chúng tôi. Tôi muốn làm một chủ nhà mền

khách. Tôi đi dọc dãy bàn tiệc để tìm một lon bia hoặc nước ngọt chưa mở để mời vị quan kia, nhưng tịnh không có lon nào còn nguyên nắp. Tôi đành quay trở lại, cầm một lon bia còn nguyên bia nhưng đã bật nắp, mời vị quan: “Xin lỗi bác, cháu không hiểu vì sao họ lại đi mua loại bia đã bật nắp thế này ạ!” Một nhà thơ đứng cạnh tôi phì một cái, bia trong mồm bắn ra thành hơi. Ho xong một chập, nhà thơ nọ quay sang tôi, nói: “Cái nhà cô này, suýt làm tôi chết sặc. Cô ngố thật hay là giả nai đây?” “Anh xỏ xiên gì tôi thế? Tôi chỉ không hiểu tại sao người ta lại đi mua loại bia đã bật nắp thế này, nó hả hết, uống không ngon đã đành, lại còn tạo cho người ta cái cảm giác ngờ ngợ rằng có ai đó vừa phun

nước bọt vào.” “Cô này đúng là chưa biết gì rồi. Đó là sáng kiến của ông chủ bữa tiệc đấy! Ông ấy bảo các bữa tiệc trước, nhờ một cái đã không còn lon bia nào. Thì ra các cha đã thó vào túi. Vậy thì giải pháp để khắc phục tình trạng đó là bật hết nắp ra. Đồ cha nào dám thó vào túi.” Ô hô, thật là sáng kiến hay hết chỗ nói. Chỉ có điều, tay bọm bia nhất cũng không thể uống nổi thứ bia đã bị bật nắp để tênh hênh kia. Chỉ khổ mấy người quét dọn, phải lấy một cái thùng to xả bia để lấy lon bán với giá hai trăm đồng một cái.

Bảo toàn năng lượng

- **K**hi bắt tay, anh có mất năng lượng không?
- Tôi mất năng lượng khi bắt tay thân ái.
- Tôi nhìn anh, tôi có mất năng lượng không?
- Nếu anh muốn truyền vào tôi một điều gì đó.
- Tôi nói chuyện với anh, tôi có mất năng lượng không?
- Tất nhiên rồi, anh mất năng lượng để phát ra tiếng nói và truyền điều anh muốn

nói cho người nghe.

- Anh nghe, anh có mất năng lượng không?

- Tôi sẽ mất năng lượng nếu như tôi muốn nghe điều gì đó.

- Tôi kể cho anh nghe sức làm việc kỳ lạ của một vị quan. Buổi sáng 5h30, vị quan lên xe về tỉnh N; Đến 8h30 làm việc với trường L; 10h với trường M; 11h với ủy ban nhân dân; 13h với nhà báo; 14h với trường V; 16h30 với trường T; 20h với học sinh ở nhà hát tỉnh. Ghê chưa? Ngày đó không phải là cá biệt đâu nhé! Ba tháng nhậm chức là 90 ngày thì lịch làm việc của vị quan đó đều như cái ngày tôi vừa kể. Có ngày ít là tiếp Tây thì cũng phải ba cuộc. Vậy mà ngọc thể

của vị quan đó không hề xây xước gì, tinh khí vẫn tán đều. Về mặt lúc sáng ra sao thì đến tối vẫn vậy, không chút mệt mỏi. Tài thật! Vị quan ấy làm việc nhiều như thế mà hầu như không mất đi chút năng lượng nào.

- Tài, tài thật! Vị quan anh kể luyện được môn võ thần kỳ thật.

- Võ à? Anh bảo võ à?

- Thì chỉ có võ mới tài thế chứ! Không biết ông ấy luyện ở lò nào mà tài thế?

- Tôi nghe nói trước ông ấy làm thường trực tiếp dân.

- Thảo nào! Thảo nào! Tôi đang không sao lý giải được cái sự này. Tôi đi công tác với vị quan đó một lần, tôi chứng

kiến. Cái bắt tay của vị quan đó lạnh toát.

- Tất nhiên, nếu không thì tàu hỏa nhập ma à?

- Khi nói chuyện, vị ấy không bao giờ nhìn vào ai cả.

- Tất nhiên, nếu không thì bị tàu hỏa nhập ma à?

- Khi vị ấy nghe người khác phát biểu, vị ấy cũng không nhìn vào người ta mà lim dim mắt.

- Ấy là lúc vị ấy đang tranh thủ để luyện công.

- Khi vị ấy phát biểu, tôi đếm được đúng một trăm từ được xoay vòng đi

xoay vòng lại.

- Nói hơn một trăm từ thì sẽ hao năng lượng.

- Lúc vị ấy đứng cạnh một em học sinh để nghe em ấy phát biểu, tôi thấy vị ấy rùng mình rồi bỗng toát mồ hôi. Tôi thấy vị ấy phải đi cách xa em ấy.

- Đó là vì năng lượng của em ấy tỏa ra nhiều quá, đòi hỏi vị quan cũng phải xuất năng lượng.

- À ra thế, do vậy vị quan ấy phải vội vàng đứng xa em đó.

- Tôi hỏi thêm điều này. Nếu không xuất năng lượng thì là dạng người gì nhỉ?

- Là người vô cảm.

- Thế thì chết thật đấy, người vô cảm thì chả có lực nào tác động được. Thế mà người ta đang nói rằng, ông ấy làm việc nhiều như thế để tạo bàn đạp lên một chức to hơn nữa đấy.

- Vậy nên ông ấy phải bảo toàn năng lượng là phải.

Từ nay đã có mỗi
trong môm, đừng có
kêu ha ha nữa nhé!

Cơ quan tôi đang thiếu một cái chân
phó. Thời buổi “ghế thì ít mà đít thì
nhiều” nên cuộc chạy đua vũ trang bắt
đầu. Nhưng cuộc chạy đua không phải
dưới ánh mặt trời mà là cuộc chạy đua
ma quỷ. Chúng chế bom không phải bằng
TNT mà bằng thư nặc danh. Lần đầu
nhận được thư nặc danh, cơ quan tôi còn
thì thì thảo thảo người nọ với người kia
ra điều bí mật, nhưng chỉ hai mươi phút

sau thì cả cơ quan đều biết. Dĩ độc tri
độc, ngày hôm sau lại có thư nặc danh
tiếp. Hôm sau nữa lại tiếp thư nặc danh...
Quay vòng đủ các nhân sự trong quy
hoạch. Trong lúc các nhân sự trong quy
hoạch đang mải mê bỏ bom thổi vào mặt
nhau thì có kẻ ngoài quy hoạch đã lặng lẽ
đục nước béo cò. Hắn làm một bản
tường trình về nội tình cơ quan rồi trình
lên cơ quan chủ quản. Ngài quan phụ
trách về vấn đề nhân sự có một bạn cánh
hầu đang thất sủng bèn bàn nhau chộp cơ
hội, lật luôn cả thằng trưởng để ông bạn
cánh hầu thế chân. Cái tội nó rành rành
ra đây, không lãnh đạo được cơ quan để
mất đoàn kết. Nhưng hát chân một thằng
trưởng đâu phải dễ, nó có tội tà đình, bị
thanh tra rõ ràng mà còn phải nâng lên

đặt xuống mãi. Quan phụ trách vấn đề nhân sự là quan thâm nên rào trước đón sau rất kĩ, sao cho nó không thể kiện được quan. Nhưng được cơ hội vàng như vậy mà không tóm lấy thì ngu quá! Thôi thì hắt nó không được thì luân chuyển cán bộ vậy. Ô hô, hay, luân chuyển cán bộ là một chủ trương, chính sách, kẻ nào dám chống? Chống thì về nhà.

Quan phụ trách vấn đề nhân sự đã có thâm niên trong vấn đề nhân sự nên hiểu rằng cái vấn đề nhân sự càng kín đáo thì càng thành công. Cứ đến giờ G thì ập đến công bố quyết định là xong. Nhưng vấn đề ở đây là, nếu cứ dễ thế thì chúng lại không biết ơn sếp. Thời buổi lắm kẻ vô ơn, ngay cả cái gã bạn thân. Thân thì thân tình thân nghĩa, chứ tiền bạc thì không

thân, cứ phải rõ ràng, rành mạch. Lại còn cái thằng đục nước béo cò kia nữa chứ! Mả nhà nó có táng hàm rồng đi chẳng nữa thì nó cũng phải biết ơn quan. Biết ơn quan rồi thì nó phải trả ơn. Mà cách trả ơn tốt nhất bây giờ là tiền thôi, chứ sông nước hoạn nạn gì đâu mà cần nó cứu mạng.

Quan phụ trách vấn đề nhân sự gọi ông bạn cánh hẩu và thằng đục nước béo cò đến, cho xem công văn gửi các cơ quan liên quan về vấn đề luân chuyển cán bộ. Công văn này chỉ có tính chất báo cáo đề hiệp y mà thôi. Ông bạn cánh hẩu thì vui vừa phải, còn thằng đục nước béo cò thì sượng rên. Hắn “phôn” ngay cho một nữ cán bộ cùng phe với hắn ra một quán rượu để mở tiệc ăn mừng. Ăn uống no nê

trong trạng thái vô cùng phấn khích, hần cười: “À hà hà, phen này ông sẽ đập lên đầu chúng nó.” Rồi hần bấm điện thoại cho một gã ở cơ quan thường trú: “À hà hà, ông chuẩn bị ra mà đưa tiền sếp nhé!”

Không biết trong lúc phê rượu, hần đã cười “à hà hà” bao nhiêu lần qua điện thoại. Chỉ biết là đến đầu giờ chiều thì sếp biết. Sếp liền chạy lên quan trên của quan phụ trách vấn đề nhân sự. Chuyện bung bét. Thế là xong, người nào vật nào vẫn ở nguyên chỗ đấy. Thằng đực nước béo cò xẹp như gián, không cười “à hà hà” nữa. Trong lòng hần than tiếc vì không được đập lên đầu chúng nó. Hần ngồi nghĩ xem mình sai ở chỗ nào. Hồi đi học, hần luôn làm hết các bài tập thầy

giao nhưng không bao giờ được đứng đầu lớp. Hấn cú lăm, vì thế khi đi làm, hấn mới nghĩ ra cái mẹo, chẳng tội gì mà hấn phải làm, mệt thân. Hấn chỉ chuyên đề xuất các ý tưởng và to mồm để bảo vệ các ý tưởng đó. Sau hấn nghe ngóng các phe nhóm trong cơ quan để cố vấn. Hấn cố vấn cho tất cả các phe nhóm. Hấn luôn vỗ ngực là người thông minh. Cơ quan hấn đang náo loạn như bây giờ là công của hấn. Vậy mà sao việc của hấn lại thất bại được nhỉ? Hấn còn nhớ tất cả các bài giảng của thầy mà.

Mấy hôm sau, hấn bị đau bụng nhưng toilet nam đã có người, hấn đành phải vào toilet nữ. Cơ quan hấn vẫn có lúc phải thế. Vì vậy, hấn nghe được chuyện của cô thư ký với bà dọn dẹp trong

phòng rửa tay. “Cháu kể cho cô nghe chuyện con cá sấu và con thỏ nhé! Có một con thỏ nhớn nhơ chơi trên bờ hồ, đâu biết rằng có một con cá sấu đang rình nó. Bất thành linh, con cá sấu đớp gọn con thỏ vào mồm. Con cá sấu chưa nuốt con thỏ vội mà muốn làm cho con thỏ chết khiếp đã. Con cá sấu hú một hơi dài làm con thỏ sợ chết khiếp nhưng con thỏ nhắc mình không được sợ. Nó nói với con cá sấu: “Này, người kêu hu hu ta không sợ đâu. Người phải kêu ha ha ta mới sợ.” Con cá sấu nghe thế bèn kêu ha ha. Cái miệng con cá sấu há ra nên con thỏ đã nhanh chân chạy khỏi miệng cá sấu. Chạy lên bờ, con thỏ bèn quay lại, nói với con cá sấu: “Này, từ nay đã có mỗi trong mồm, đừng có kêu ha ha nữa

nhé!”” “Ồ, thế mà ở cơ quan mình có đưa nó lại kêu à hà hà. Đúng là ngu thật!”

Nghe xong câu chuyện, hấn ngần người, tiếc ngần ngơ. Hấn tiếc vì câu chuyện này có trong sách học của hấn hồi xưa nhưng nó là *bài đọc thêm* nên hấn đã bỏ qua.

Đất thiêng

Mảnh đất này thiêng lạ lùng. Ban đầu, nó chỉ là một bãi đất ven sông. Bỗng có một vị quái nhân đến đó dựng lều để luyện võ. Vị quái nhân luyện võ tiên. Võ tiên của vị quái nhân này là gì, chẳng ai biết được. Một thời gian sau, bỗng có một truyền thuyết rất hay nổi lên trong dân gian. Truyền thuyết kể rằng, có một tiên nữ trên trời mê cảnh đẹp của trần thế nên thường xuyên xuống chơi. Một lần xuống chơi trần thế, nàng gặp một anh học trò nghèo, bèn đem lòng yêu anh ta. Tình yêu của họ rất đẹp. Anh học trò ngày ngày cùng nàng tiên đi ra dòng sông

thơ mộng vừa trong vừa mát, hai bên bờ bát ngát lúa ngô. Chàng làm thơ còn nàng thì hái hoa bắt bướm. Tình yêu của họ đẹp như mơ, kết thành chồng vợ. Ngày ngày, chàng làm thơ còn nàng thì thêu thùa và nấu cơm cho chàng. Ngọc Hoàng trên trời nhòm xuống trần gian, thấy con gái yêu (đó chính là con gái yêu của Ngọc Hoàng) kiêu sa, ngọc ngà như vậy mà lại đi lấy một con người trần thế tầm thường, bèn sai người giời xuống bắt tiên nữ về. Anh học trò nghèo mất vợ, sinh ra ngơ ngẩn, bỏ cả làm thơ. Có một tiên ông thương tình truyền cho một môn võ, gọi là tu tiên. Nếu cứ tập theo môn võ đó thì sẽ thành tiên. Anh học trò nghèo bèn dựng một cái lều ở nơi trước kia anh và tiên nữ gặp nhau để luyện võ tu tiên.

Ngày đêm anh miệt mài luyện võ. Chẳng bao lâu thì anh đắc đạo và thành tiên, bay về trời để gặp vợ yêu của mình.

Nhiều người nghe xong câu chuyện cũng muốn thành tiên. Thành tiên không phải dễ mong gặp người mình yêu dấu, mà muốn thành tiên cho bớt khổ vì làm kiếp người khổ quá. Họ tìm đến cái nơi trong truyền thuyết kia. Không thấy người, cũng không thấy tiên nhưng quả là vẫn còn một cái lều của vị quái nhân để lại. Người ta ở lại vài ngày, có người thì chỉ ở một lúc, rồi người nọ kể cho người kia nghe truyền thuyết anh học trò nghèo gặp tiên. Nghe đi nghe lại vài lần thì chán, bèn ra về. Về nhà, mọi người hỏi thế nào thì bèn phồng má trợn mang, mắt tròn mắt dẹt kể lại rằng đã gặp được

nhiều người thành tiên lắm, bay lên giới sung sướng vô cùng. Có người hỏi lại: Sao không ở lại để tu thành tiên? Mới rằng: Sợ bay về giới, giới không cho về gặp vợ con thì nhớ lắm. Cũng đúng, đúng quá! Sống sung sướng mà không được gặp vợ con nữa thì kẻ cũng buồn thật.

Lâu sau, cái lều bị đổ. Người ta bèn xây lại thành cái đền có chỗ để thắp hương. Chiến tranh loạn lạc, cái đền sập mái nhưng vẫn còn cái nền. Trên cái nền vẫn thi thoảng có người đến thắp hương. Hết chiến tranh, con người trở về cuộc sống đời thường. Cuộc sống vẫn nhiều khổ sở. Người ta lại ước được thành tiên. Người dân quyên góp nhau để xây lại ngôi đền. Một ngôi đền nhỏ nhưng chứa ước vọng lớn lao.

Một trăm năm trôi qua, đất bồi lấp mất sông. Ngôi đền nằm trong khu phố xá đông đúc. Có một gia đình nghệ sĩ nằm cách ngôi đền một khoảng. Chồng là nhà tạc tượng, vợ là nhà văn. Khi họ nghe xong truyền thuyết về ngôi đền, người chồng bèn tạc tượng anh học trò nghèo và nàng tiên, còn người vợ thì viết một tiểu thuyết về mối tình tiên - người. Những bức tượng và những trang tiểu thuyết đã làm cho ngôi đền ngày càng nổi tiếng. Người ta lên dự án trùng tu lại ngôi đền. Thành ra ngôi nhà nhỏ của gia đình nghệ sĩ nằm trong khuôn viên của ngôi đền. Họ phải cay đắng từ bỏ cái nơi mà họ đã làm bức tượng đầu tiên và viết những trang tiểu thuyết đầu tiên để đến bây giờ họ đã có đầy ắp một nhà tượng

và hàng ngàn trang sách. Tên tuổi của họ xuất hiện dày đặc trên các trang báo.

Hôm người ta đến đo đạc căn nhà để giải tỏa, họ hỏi: “Gia đình thuộc diện gì?” Người chồng trả lời: “Văn nghệ sĩ.” “À, thế là thường dân, không phải diện chính sách.”

Đêm, hai vợ chồng buồn rầu ôm nhau ngủ. Sáng ra, cả hai tỉnh dậy, nhìn nhau có vẻ lạ. Cả hai ngập ngừng, vừa như muốn nói ra vừa như không muốn nói. Rồi cuối cùng, họ cùng thốt ra: “Đêm qua có giấc mơ lạ quá!” Người vợ tranh kể trước: “Có một người đàn ông tự xưng là tiên trên trời xuống bảo, đừng buồn, một trăm năm nữa, người ta sẽ xây dựng trên chính nền nhà các người một

ngôi đền, trong ngôi đền đó sẽ đặt tác phẩm của vợ chồng các người.” Người chồng kể sau: “Có một người đàn ông tự xưng là tiên trên trời xuống bảo, đừng buồn, một trăm năm nữa người ta sẽ xây dựng trên chính nền nhà các người một ngôi đền, trong ngôi đền đó sẽ đặt tác phẩm của vợ chồng các người.”

Kể xong câu chuyện, hai vợ chồng cười rũ ra. Cười xong thì bảo nhau: “Ảo tưởng, ảo tưởng quá! Đi dọn đồ đạc thôi, nhớ cẩn thận với những bức tượng và các trang sách nhé! Gia đình nghệ sĩ không có ưu tiên gì đâu và một trăm năm nữa thì chúng mình cũng đã sống thêm được mấy kiếp rồi.”

Không biết lùi

Nơi đây động mưa là ngập. Ngập đường ngập phố. Nước trắng xóa những con đường. Đường ngập tất phải tắc đường. Trời quang mây tạnh. Đường phố khô nỏ thì chỉ tắc đường vào giờ cao điểm. Còn khi mưa, những chỗ ngập ắt xe chết máy. Xe mô tô chết máy thì đã có đội lau bu-gi trực sẵn. Lau xong bu-gi, máy lại nổ bành bịch. Ô tô chết máy thì phải đợi cứu hộ. Gặp chỗ nước sâu, cứu hộ cũng chết máy. Ở ngã tư N., xe cứu hộ nằm ngang ngã tư, chết chệnh ềnh. Thế là ùn tắc. Ngã tư có bốn đường giao nhau. Một con đường ngập trắng nước, vắng

xe. Một chiếc ô tô con đen láng đứng chắn ngay lối rẽ. Tình thế này sẽ còn kẹt lâu. Mấy người đi xe máy bèn bàn nhau rẽ vào con đường ngập nước để thoát khỏi đám kẹt xe. Một chị phụ nữ đứng gần chiếc xe nhất được làm nhiệm vụ nói với lái xe lùi xuống một chút, một chút thôi, độ khoảng 20 cm để các xe mô tô lách qua. Chị phụ nữ gõ vào cửa xe. Lái xe hạ cửa kính để nghe chị phụ nữ nói:

- Xin anh làm ơn lùi lại một chút cho chúng tôi rẽ đường này với!

Lái xe nói với chị phụ nữ:

- Xin lỗi, đây không biết lùi.

Rồi lái xe đóng sập cửa lại.

Mọi người không còn cách nào khác,

đàn đứng chôn chân tại chỗ. Ba phút sau, giọng một phụ nữ nói trong nuối tiếc:

- Thôi xong, bây giờ có lùì cũng chẳng còn chỗ nữa rồi.

Quả là vậy! Cái khoảng trống 20 cm mà những người đi xe máy loay hoay giữ cốt mong người lái chiếc ô tô con đen láng kia lùì xuống để họ có lối thoát vào con đường ngập nước đã bị một chiếc xe mô tô chèn ngang. Dòng người cứ thế tiến lên, lấp kín từng centimét đường. Hai giờ sau, đám kẹt xe mới được giải phóng.

Những người ở đây đã quá quen với việc kẹt xe. Họ đứng trong đám kẹt xe một cách cần mẫn, chăm chỉ, không nóng

vội, không bức bối, không nhìn vào tương lai, không mơ về quá khứ.

Tôi là một kẻ lạc loài trong đám kẹt xe đó. Bởi tôi ngoái đầu nhìn lại. Tôi ngoái đầu nhìn lại vì câu nói của người lái xe ám ảnh tôi. “Đây không biết lùi.” Có thể ai nghe câu nói đó sẽ phát khùng lên. Còn tôi, tôi lại tin gã lái xe nói đúng. Trong trường học, trẻ con luôn được dạy rằng: phải tiến lên hàng đầu. Từ “tiến lên” thì đứa trẻ nào đến trường cũng biết. Mà chưa đến trường cũng biết. Chúng biết từ “tiến lên” từ trong bụng mẹ. Nhưng còn “hàng đầu” thì lại là một khái niệm mơ hồ. Tại sao lại là khái niệm mơ hồ? Tôi không phải là nhà nghiên cứu nên tôi không thể giải thích thấu đáo điều này. Trẻ con lại càng mơ

hồ. Sự mơ hồ đó được chúng chế thành thơ như sau: “Tiến lên ta quyết tiến lên hàng đầu/ Hàng đầu ta tiến về đâu/ Hàng đầu ta tiến về đâu thì về.”

Và hình như kẹt xe đang trở thành một thứ văn hóa!

Cú sang đường cuối cùng

Tháng trước, chúng tôi nhận được tin vui, Đức đi làm nghiên cứu sinh ở Mỹ với học bổng toàn phần. Chúng tôi là đồng môn lớp 7A cách đây đã hơn hai mươi năm. Bây giờ chúng tôi đều đã trưởng thành, từ công ăn việc làm đến vợ chồng con cái. Còn mỗi Đức, cứ như một hạt Neutron, hết va chạm nọ đến va chạm kia nên chưa dừng lại được. Chúng tôi hy vọng đây sẽ là điểm cuối cùng để Đức cắm chân.

Lớp 7A là lớp chuyên Toán. Chúng tôi đều là những “gạo cội” trong học tập. Đức không phải là “gạo cội” trong “gạo cội” nhưng hay thông minh đột xuất và ngu bất thành linh. Lúc thông minh đột xuất, Đức có thể tìm ra các cách giải toán rất khó, không theo khuôn mẫu của các thầy cô và sách giáo khoa. Còn lúc ngu bất thành linh, một bài toán đơn giản nhất Đức cũng không giải được. Dân chuyên Toán thường không giỏi văn. Vậy mà những bài văn của Đức thường được đọc trước lớp. Một lần, cô giáo dạy Văn đọc trước lớp bài văn của Đức tả cảnh gà mẹ đánh nhau với con rắn hổ mang như sau: Con rắn hổ mang bành lắc lư cái đầu như thôi miên lũ gà con. Bỗng nhiên, nó mỗ mạnh vào một con gà con.

Con gà con trúng độc, lăn quay ra đất. Gà mẹ xù cánh, lăn xả vào, mỏ lấy mỏ để lên đầu con rấn. Gà mẹ còn nhảy lên, lấy chân với những cái móng sắc nhọn đập vào đầu con rấn. Con rấn hồ mang bèn quán chặt lấy gà mẹ. Gà mẹ liền bấu những cái móng sắc nhọn vào đầu con rấn. Con rấn hồ mang bành đầu đón phải bỏ gà mẹ ra, bò đi. Gà mẹ xõa cánh, lông bay tả tơi, cục cục gọi đàn con. Than ôi, lũ gà con đã chết cả. Gà mẹ nhìn lũ gà con nằm chết trên đất, đau đón gục cái mỏ xuống ức, chân khuyu xuống. Gà mẹ từ từ gục xuống đất. Tim gà mẹ đau đón muốn vỡ tung ra. Bỗng nhiên, gà mẹ nhớ ra một điều. Gà mẹ đứng dậy, đập hai cánh để chỉnh trang nhan sắc, cất cao cái mỏ rồi ngừng đầu lên. Gà mẹ đứng đỉnh

đi ra vườn, đến gần những gã gà trống. Điều mà gà mẹ vừa nhớ ra là: Không sao, trong bụng ta còn nhiều trứng, ta sẽ đẻ và ấp ra một ổ gà con.

Cả lớp nghe bài văn của Đức thì cười bò ra. Cô giáo phê vào bài văn của Đức là: Lạc đề (nhưng với tư cách cá nhân, cô thích bài viết của em).

Sau lớp bảy, Đức không học chung với chúng tôi nữa. Nhưng vì Đức đặc biệt như vậy nên chúng tôi vẫn thông báo cho nhau những việc liên quan đến Đức. Ví như khi chúng tôi tốt nghiệp đại học thì Đức đang học qua trường đại học thứ ba. Có nghĩa là Đức thi đỗ Đại học Khoa học Tự nhiên, học được một năm thì chán, bỏ. Năm sau thi đỗ Đại học Kinh

tế, học được hai năm, chán, bỏ. Lại thi Đại học Luật. Khi chúng tôi lập gia đình, sinh con đầu lòng thì Đức lại đang học trường đại học thứ tư. Đức tốt nghiệp trường đại học thứ năm là Đại học Bách khoa. Sau đó được học bổng thạc sĩ ở Singapore. Sang Singapore học thạc sĩ, Đức lại chán, bỏ, thi qua một trường khác. Đến nay, chúng tôi cũng không biết chính xác Đức học qua mấy trường đại học rồi.

Nửa đêm, tôi đang chìm đắm trong giấc ngủ say bên vợ yêu, bỗng điện thoại réo nhức tai. Tôi tỉnh giấc trong sự nhồn nhột của con tim đang đập mạnh. Tôi nhấc máy. Tiếng thằng Quân hớt hải: “Này, thằng Đức chết rồi!” Tôi bỗng câu với thằng Quân: “Nó chết thì cũng chết

rồi, quan trọng gì mà ông phải đánh thức tôi lúc nửa đêm như vậy?” Giọng Quân chùng xuống: “Xin lỗi ông, ừ đúng là tôi không nên đánh thức ông lúc nửa đêm như vậy, thằng Đức vô tích sự ấy mà. Nhưng tôi cứ nghĩ nghĩa tử là nghĩa tận.” Quân dập máy.

Ngày đưa ma Đức, chúng tôi đều có mặt. Sau lớp kính, mặt Đức rất thanh thản. Cái chết của Đức là cái chết vô nghĩa nhất. Đức sang đường và bị xe máy tông. Đó là lần sang đường cuối cùng của Đức. Nhưng dường như Đức vẫn chưa tìm ra con đường nào định đi.

Sáng kiến của tổng biên tập

Tổng biên tập đi tập huấn ở nước ngoài về, học được rất nhiều cái mới. Cái mới nhất mà dễ áp dụng nhất là dưới mỗi bài viết của phóng viên đều để số điện thoại di động và ảnh chân dung. Đó là cách tốt nhất để kéo độc giả lại gần với tác giả. Một số phóng viên nam coi đó là chuyện vặt. Còn đối với một số phóng viên nữ thì lại là chuyện lớn. Cái việc chụp thiên hạ lên báo, thôi thì có nhòe có xấu một tí cũng chẳng sao. Ai có khó tính đến mấy thì khi nghe lời trần tình của bản báo rằng,

đó là do lỗi in ấn, cũng đành bỏ qua. Chả lẽ lại đi kiện mấy cái máy in à? Nhưng chính mình lên báo thì lại là chuyện khác hẳn. Chả lẽ lại để nguyên cái mặt mộc, không mấy xinh đẹp mà phô lên báo. Thế là phải chụp bằng được một cái ảnh thật đẹp. Mấy phóng viên nữ để ảnh dưới bài viết trông ai cũng như hoa hậu, trẻ trung xinh đẹp.

Mà kể cũng lạ! Tai họa đầu tiên giáng ngay xuống một “em” phóng viên trung niên. Em trung niên, chồng cũng trung niên. Em “ti ma ki”, chồng cũng “ti ma ki”. Em hay trái gió trở trời thì chồng cũng hay trúng gió. Vậy nên cuộc sống chẵn gối của vợ chồng em trung niên đang trong thời kỳ “vui thì ít mà buồn thì nhiều”. Đúng lúc vợ chồng em trung niên

vừa lâm trận kiêu đứt gánh giữa đường xong, chưa kịp nguýt nhau, mới chỉ mỗi người quay đi một phía thì điện thoại di động của em phóng viên trung niên kêu títt títt. Em trung niên có cuộc sống lành mạnh nên chẳng có tật giật mình. Em cứ nằm ì. Ông chồng thì tức khí, bí bách bèn trở dậy, lấy máy của vợ, đọc tin nhắn. Đọc xong, ông chồng gầm lên: “Á à, thế là tao đã hiểu. Tao đã hiểu vì sao mày nằm ì ra như khúc gỗ rồi. Mày khốn nạn quá!” Ông chồng học lên rồi ngã lăn ra đất. Em phóng viên trung niên vội vàng bật dậy đỡ chồng. Ông chồng vốn có tiền sử cao huyết áp, không khéo đột quy thì nguy. Ông chồng đập em phóng viên trung niên ngã lăn quay. Em phóng viên trung niên vô lấy cái máy điện thoại để

xem tin nhắn gì mà khủng khiếp thế. Tin nhắn viết thế này: “Len giuong voi anh khong Hai Huong?” Ôi giờ ắt ôi! Em phóng viên trung niên ngã lăn kềnh ra đất, ngực đau thốc lên.

Tổng biên tập đích thân ra tay tìm hiểu nguyên nhân vụ việc. Chỉ hai cuộc điện thoại, Tổng biên tập đã tìm ra chủ nhân của tin nhắn trên. Đó là một tay giám đốc của một công ty. Tay này thổ lộ rằng đọc báo thấy em Hai Hương xinh đẹp, trẻ trung quá, lại sẵn số điện thoại của em nên đêm về mới mơ tưởng đến em, bèn nhắn tin để làm quen, mong được kết bạn.

Sau đó, Tổng biên tập không để số điện thoại và ảnh phóng viên dưới những

bài viết của họ nữa.

Thế là, một việc Tổng biên tập học được ở nước ngoài mong áp dụng ở báo nhà đã bị phá sản.

Và nhớ, nhớ là đừng
có mở mồm xin lỗi
đấy nhé!

T. nghe tin thủ trưởng cũ bị nạn, bèn vội vàng đến thăm. Nguyên cái việc thủ trưởng cũ, đã về hưu mà lại được nhân viên cũ đến thăm như vậy thì hẳn ông thủ trưởng cũ này cũng là người đáng được đến thăm.

T. làm việc dưới thời thủ trưởng cũ hơn năm năm. Có nhiều việc T. không hẳn đã đồng ý với ông Ch., thủ trưởng

cũ, nhưng cái mà T. phục ông là ông luôn chực sẵn lời xin lỗi ở cửa miệng. Thời bao cấp, cơ quan của T. chỉ có mấy gian nhà cấp bốn, đất còn thừa, cỏ mọc tốt um. Mấy chị phụ nữ bèn nghĩ cách trồng rau cải thiện. Một lần, ông Ch. đi ra nhà vệ sinh thì gặp chị H. xách xô phân đi tưới cà. Chị này vốn không phải gốc nông dân nên vừa nhìn thấy phân đã kinh, nay lại còn tự tay đi múc phân nên chị ta tay xách xô phân còn mắt thì nhắm chặt, mồm nhỏ phì phì. Mắt nhắm chặt nên chị H. không nhìn thấy thủ trưởng, cứ bước phăm phăm. Thành ra khi hai người va vào nhau thì cả xô phân đổ hết lên người ông Ch. Chị H. mở mắt ra, hoảng hồn hét toáng lên. Còn ông Ch. thì mặt mũi trắng bệch, mồm không ngớt tuôn ra những câu

xin lỗi: “Ôi cô H. ơi, tôi xin lỗi cô. Tôi sơ ý quá để đến nỗi thành ra thế này, thôi xin cô bỏ qua cho tôi!” Chị H. không biết nói sao, cứ mặc hai tay dính phân mà giơ lên trời.

Một lần khác là sau khi lên lương. Tay G., nhân viên phòng nghiên cứu không được lên lương. Lý do là vì tay này chân ngoài dài hơn chân trong. Hắn luôn bỏ cơ quan để đi làm ngoài. Thật ra, ở thời đấy, ai mà đi làm ngoài được là quá tốt. Phải có tay nghề vững mới có thể đi làm ngoài được. Không đi làm ngoài thì đến cơ quan cũng chỉ ngồi chơi xơi nước, hút thuốc lào và đánh rắm vặt. Viện nghiên cứu thì có việc gì làm đâu. Hội đồng lương không xét duyệt cho G. là cũng có phần ghen tỵ vì hắn được đi làm ngoài.

Tay G., nếu biết điều thì cũng nên cho qua việc đó, bởi cứ chiều theo quy định thì G. cũng đã vi phạm rồi. Nhưng G. lại là tay không biết điều. G. tức tối lên phòng thủ trưởng để hỏi cho ra nhẽ. Ông Ch. thấy G. hùng hùng hổ hổ bước vào phòng thì vội vàng chạy ra.

- Xin lỗi G., có việc gì mà tức giận vậy?

- Tại sao ông không cho tôi lên lương? Mọi việc ông giao tôi đều làm tốt cơ mà.

- Xin lỗi G. nhé! Tôi biết vậy nhưng chủ tịch công đoàn bảo là cậu không đi làm đủ giờ.

- Đủ giờ là đủ giờ nào, ông nói cho tôi nghe xem. Đến đây chỉ ngồi chơi như

chúng nó thì tôi không ngồi được, ê đít lắm!

- Ấy, xin lỗi G., cậu đừng nói vậy. Thì người ta lên lương để cậu đến ngồi chơi ở cơ quan mà. Giờ cậu không đến ngồi chơi ở cơ quan thì người ta không lên lương cho cậu.

- Trời đất, thế mà ông cũng đồng ý với chúng nó à?

G. tức điên người, vợ lấy cái ghế, giơ lên đầu.

Ông Ch. tưởng sắp bị G. phang, bèn lấy hai tay ôm chặt đầu rồi bảo G.:

- Cậu đừng đánh tớ, cậu đánh tớ chết rồi thì lấy ai ký quyết định lên lương cho cậu?

Ông Ch. là một tiến sĩ khoa học. Các công trình khoa học của ông được báo chí nước ngoài ca ngợi rầm rộ.

Khi T. đến thăm ông Ch. thì G. cũng đến thăm ông. G. bây giờ đã là một doanh nhân thành đạt.

Ông Ch. lấy bảy định ra khỏi giường để tiếp chúng tôi. Ông mới ngoài bảy mươi tuổi, thần sắc vẫn hồng hào, khỏe mạnh, chỉ có điều chân ông bị què nên di chuyển khó khăn. Ông thở dài đánh sượt rồi không cố ra khỏi giường nữa. Chúng tôi kéo ghế đến ngồi cạnh giường ông. Ông lảng tránh ánh mắt của chúng tôi, lại thở dài đánh sượt. G. nhìn ông Ch. rồi bắt đầu cười. Ban đầu thì còn cười một cách có kiểm soát. Lát sau thì G. cười

như hóa dại. Cười đến giàn giụa nước mắt. Ông Ch. vẫn im lặng. Cười chán rồi G. mới nói:

- Ông lại giở cái bài xin lỗi ra chứ gì? Ông kể cho chúng tôi nghe với! Kể đi rồi tôi dạy cách cho ông. Lần sau ông không què nữa.

Bấy giờ ông Ch. mới thủng thảng kể:

- Mình đang đi bộ ở lề đường bên phải. Các cậu nhớ nhé, lề đường bên phải. Có hai thằng thanh niên. Thanh niên chứ không phải oắt con nhé! Thằng cầm lái vừa đi xe máy vừa bấm điện thoại di động. Thế là nó đâm sầm vào mình. Chúng ngã chổng kênh. Mình thì không ngã. Mình mới đỡ chúng dậy và tiện mồm xin lỗi. Câu xin lỗi của mình như là

câu thần chú vậy. Rõ ràng mình thấy chúng đang nằm dưới đất, có vẻ bị thương nặng lắm. Vậy mà chúng vùng ngay dậy, túm lấy mình, chửi: “Thằng già kia! Mày đi thế à? Mày đâm vào chúng ông.” Mình mới cãi lại: “Chính các anh đâm vào tôi nên bị ngã đấy chứ! Tôi đang đi bộ cơ mà.” Một thằng mới đập cho mình một cái, làm mình ngã lăn ra đất rồi nó bảo: “Chúng ông đâm vào mày thì việc đêch gì mày phải xin lỗi chúng ông. Mày định lên mặt đạo đức để dạy chúng ông à? Đồ trí thức rắm rít!” Nói xong, chúng nhảy lên xe phóng đi. Còn mình thì què lê ra như thế này đây.

- Ôi ông Ch. ơi là ông Ch. ơi. - G. lại cười như nắc nẻ. - Tôi đoán không sai mà. Ông có biết không, hai thằng mà ông

bảo là thanh niên đó, chúng là loại oắt con của trí tuệ và đạo đức nhưng lại là bọm già trong việc đụng chạm giao thông. Bởi chính bọn chúng là những kẻ góp phần làm cho giao thông ở xứ này rối loạn. Chúng chính là điểm đen của giao thông, rất dễ xóa nhưng lại không ai muốn xóa. Tôi có thể nói với ông cả một chuyên đề về vấn đề này. Nhưng thôi để khi khác. Khi chúng đụng vào ông, chúng ngã xe, chúng vội nằm kènh ra để thoát tội. Trong trường hợp này là để thoát tội chứ không phải ăn vạ, vì ông là ông già đi bộ ở lề đường bên phải, vì chúng chưa biết là ông có bị thương hay không nên cách tốt nhất là chúng cứ nằm ì ra đấy đã. Ông không bị thương hay bị ngã, ông lại còn đỡ chúng dậy và xin lỗi. Thế

là chúng điên lên, cho ông ăn đòn là đúng rồi! Ông là vật cản trên đường chúng đi. Ông hiểu chưa?

- Thế à? Bài giảng hay quá cậu ạ! Vậy lần sau tớ phải làm thế nào?

- Bạn sau á? Ông nhớ nhé! Ông chưa ngã thì cũng cứ phải lăn kên ra. Ông nằm im như chết rồi. Sau đó ông rên rĩ. Ông nhắm chặt mắt và rên rĩ. Và nhớ, nhớ là đừng có mở mồm xin lỗi đấy nhé!

Nụ hôn Listerine

Các cơ quan đều có một bản nội quy, trong đó có quy định thời gian làm việc ở cơ quan. Mùa hè: sáng bắt đầu từ 7h30 đến 11h30; chiều từ 13h00 đến 17h00. Mùa đông: sáng từ 8h00 đến 12h00; chiều từ 13h00 đến 17h00. Thời gian nghỉ trưa vào mùa hè là một tiếng rưỡi. Mùa hè ở xứ này rất nóng, chẳng làm được việc gì nên phải để thời gian nghỉ trưa dài hơn mùa đông ba mươi phút. Dẫu vậy, có một việc mà bất kể mùa đông hay mùa hè đều diễn ra hết sức tốt đẹp. Nhiệt độ không ảnh hưởng gì đến sự tốt đẹp của nó. Đó là nụ hôn Listerine.

Nụ hôn Listerine vô cùng ngọt ngào và hưng phấn bởi nó diễn ra trong thời gian vô cùng gấp gáp và độ chín cũng đã đến phần muối. Hành trình của nụ hôn Listerine diễn ra như sau. Chàng (hoặc nàng) “phôn” cho nàng (hoặc chàng) đi ăn trưa, đó là khúc khởi đầu. Theo các nhà khoa học, thời gian để người đàn ông phải lòng người đàn bà chỉ diễn ra trong 6,5 giây. Còn thời gian để người đàn bà phải lòng người đàn ông thì lâu hơn, khoảng 10 giây. Bữa ăn trưa đó sẽ là khoảng thời gian quyết định xem họ có phải lòng nhau hay không. Nếu có (mà còn thời gian) thì họ sẽ cùng nhau bước vào giai đoạn hai. Đó là đến một nhà nghỉ. Nếu là lần đầu tiên, sau bữa ăn, bước ngay vào giai đoạn hai thì nàng sẽ

không kịp chuẩn bị. Trong túi xách của nàng sẽ không có Listerine. Nhưng dứt khoát là nàng sẽ vào một quán nước để mua kẹo cao su. Trong lần hẹn hò sau, nàng sẽ chủ động mua sẵn một lọ Listerine nhỏ.

Tại sao lại là Listerine nhỉ? Một câu hỏi có lẽ rất khó trả lời với người phương Tây nhưng lại rất dễ trả lời với người ta. Xứ sở này có đồ ăn rất ngon, bởi nó được chế biến bằng rất nhiều gia vị. Trong đó có hai loại gia vị chủ yếu là hành và tỏi. Hành và tỏi khi phi lên thì thơm lừng, khi ăn cũng rất ngon, nhưng chao ôi, khi thở ra thì chết khiếp! Nàng công chúa hạt đậu khi xưa ngủ trên mười hai lần đệm mà một hạt đậu nhỏ cũng đã làm cho nàng đau hết mình mấy thì đảm

bảo rằng, khi nàng ngủ phải hơi thở của chàng hoàng tử vừa ăn tỏi sống với rượu nếp cái hoa vàng thì nàng sẽ chết đến sáu mươi kiếp cũng chưa dám lộn lại kiếp người. Nhưng nàng và chàng ở xứ sở này không phải là công chúa hạt đậu và họ cũng đã quen với những hơi thở hành tỏi rồi. Nhưng hôn nhau thì lại là chuyện khác. Nụ hôn ngọt ngào đến vậy chẳng lẽ lại bị ngưng chỉ vì mùi hành tỏi ư? Vậy là Listerine phát huy tác dụng. Listerine là sản phẩm ngoại nhập nên rất tốt.

Khi cánh cửa phòng nghỉ sập lại, nàng vào phòng tắm, lấy lọ Listerine ra chiêu một ngụm rồi súc miệng. Listerine có mùi bạc hà, cay cay, ngọt ngọt. Chàng bước vào, ôm nàng từ phía sau lưng. Chàng đặt một nụ hôn vào cổ nàng. Nàng

đẩy chàng ra, đưa cho chàng lọ Listerine. Chàng hiểu điều nàng muốn nói. Chàng chiêu một ngụm Listerine, súc súc trong miệng một lát rồi nhổ vào lavabo.

Và nụ hôn Listerine bắt đầu, thơm mùi bạc hà, cay cay, ngọt ngọt, vô cùng quyến rũ.

Ăn cắp vặt

Dân gian có câu: “Tin bọm thì mất bò, tin bạn thì mất vợ.” Nhưng câu chuyện của ngài giáo sư văn học dưới đây lại chỉ là hành động ăn cắp vặt.

Giáo sư Ng. là người tôi rất yêu quý. Đơn giản vì ngài cũng quý tôi. Ở đời, người ta cứ đi tìm những sự rắc rối không đâu còn những lý do đơn giản mà đúng đắn nhất thì lại dễ dàng bỏ qua. Giáo sư Ng. có một gia đình rất đặc biệt. Sự đặc biệt của một gia đình có thể là do có một con chó đặc biệt, một con mèo đặc biệt, một đứa con đặc biệt... Nhưng

sự đặc biệt của gia đình giáo sư Ng. là có một bà vợ đặc biệt. Sự đặc biệt của bà vợ có kể hàng ngàn trang sách cũng không xuể. Sự đặc biệt của bà không theo chiều hướng tử tế, đến nỗi nhiều người không muốn dây với bà. Bạn của giáo sư Ng. cũng là những giáo sư đáng kính, nhưng nếu họ đến nhà gặp lúc bà không tử tế thì cũng bị bà đuổi ra khỏi nhà. Khi bà vừa đuổi một vị giáo sư ra khỏi nhà mà lại gặp ngay một cô/cậu học trò của giáo sư Ng. đến thì bà nói rất tử tế rằng: “Xin lỗi cháu, cô không thể mời cháu vào nhà được vì cô đang bận... Vừa xong, giáo sư P. đến mà cô còn đuổi ra khỏi nhà.”

Ấy vậy mà giáo sư N., bạn thân của giáo sư Ng., lại phải lòng vợ của Ng. Họ

chết mê chết mệt nhau đến nỗi mất cả cảnh giác. Giáo sư N. thường kiếm có đến nhà giáo sư Ng. để được gần gũi với bà vợ của Ng. Thực ra giáo sư Ng. cũng là người đặc biệt. Giáo sư có thói quen, bạn đến nhà chơi thì làm gì mặc bạn, còn giáo sư cứ việc mình mình làm. Bởi vậy giáo sư N. đã lợi dụng chính sự đặc biệt của bạn mình. Giáo sư N. đến nhà giáo sư Ng., chào hỏi nhau, uống chén nước chủ mời xong thì cầm ngay lấy một quyển sách để đọc. Một lát thì đứng lên, vào nhà bếp. Vợ giáo sư Ng. đã chờ sẵn ở đó. Họ ôm choàng lấy nhau. Môi xoắn môi. Chao ôi, nụ hôn đánh cắp sao mà ngọt ngào đến vậy! Thời gian như ngưng đọng trong nụ hôn của họ. Giáo sư Ng. bỗng muốn uống một cốc nước mát, bèn

đi vào bếp. Giáo sư bắt gặp họ đang hôn nhau, bèn bỏ ra ngoài. Nghĩ thế nào, ông lại quay lại, thủng thẳng nói vào mặt bạn: “Trên đời này, tôi ghét nhất là kẻ ăn cắp vặt.” Nghe bạn nói vậy, giáo sư N. lặng lẽ ra về. Từ đó, ông ta không bao giờ đến nhà Ng. chơi nữa.

Người ta tiến thì mình lùi, người ta hơn thì mình kém

Tôi sống trong một căn nhà nhỏ trong một con ngõ nhỏ. Câu nói “dừng dừng như người thành phố” không đúng với những cư dân sống trong con ngõ nhỏ này. Có thể đa phần chúng tôi là dân ngụ cư nên sớm tối đùm bọc nhau. Nhưng ba nhà là người Hà Nội gốc cũng sống chan hòa như chúng tôi vậy. Tôi có thể kể chi tiết về ba nhà Hà Nội gốc ấy. Nhà thứ nhất là một gia đình làm nghề y. Cả nhà

sáu người thì có đến bốn người theo nghề y. Người đầu tiên phải kể ngay là ông bố, một bác sĩ đã nghỉ hưu. Theo gương ông, hai người con trai cũng là bác sĩ, thêm một cô con dâu cũng là bác sĩ. Từ ngày về hưu, ông không mở phòng khám nhưng cả ngõ cứ có ai hu hi là đều đến nhờ ông khám và kê đơn. Nhà thứ hai là nhà ông bà giáo già. Họ đã già và chỉ có hai vợ chồng sống với nhau. Con cái ông bà thành đạt, làm ăn ở nước ngoài, thi thoảng mới về thăm cha mẹ. Nhà ông bà giáo già có nhiều kẹo và sách. Bọn trẻ con trong ngõ hay được ông bà giáo mời vào nhà cho kẹo và cho sách. Nhà thứ ba là một nhà lao động. Họ có năm người sống trong một căn nhà hơn 20m². Khi tôi mới về ở trong con ngõ nhỏ này thì đã

có món xôi ngô do bà già bán ở đầu ngõ. Xôi của bà ngon lắm. Không chỉ cư dân trong ngõ mà cả những người ở ngõ bên, phố bên hay người đi đường cứ phải đến xôi ngô bà gù thì mới ăn. Bà gù có tên hẳn hoi, bà tên là Hiên, vậy mà chả ai gọi xôi ngô bà Hiên. Người ta gọi xôi ngô bà gù. Một lần tôi hỏi bà, vì sao người ta lại gọi là xôi ngô bà gù. Bà Hiên bảo rằng, cô mới về nên không biết, tôi bán xôi ngô ở ngõ này đã gần năm mươi năm rồi, từ hồi tôi về làm dâu ở đây. Ông lão nhà tôi là thầy giáo tiểu học. Tôi với ông lão đẻ luôn một mạch năm đứa con. Lương ông lão sao đủ nuôi năm đứa. Vì thế tôi mới học cái nghề làm xôi ngô này đây. Vậy mà cũng nuôi được năm đứa con nên người. Bốn đứa con

lớn nhà tôi đều có nghề nghiệp tốt, mua được nhà cửa ở nơi khác, còn thằng út ít, vợ chồng nó chỉ làm công nhân thôi. Tôi thương vợ chồng nó nên ở với nó. Nói thật với cô chứ tiền tôi không thiếu, các con tôi nó cho nhưng tôi vẫn bán xôi ngô để phụ giúp vợ chồng thằng út. Chúng nó khái tính lắm, không nhận tiền của anh chị nó cho. Tôi bán xôi từ trẻ đến giờ, từ lúc cái lưng còn thẳng thơm rồi nó gù lúc nào không hay. Trước thì người ta gọi là xôi ngô ngô Trắng, gọi theo tên ngô nhà mình đây cô ạ. Rồi từ lúc tôi gù thì họ chuyển sang gọi xôi ngô bà gù.

Bẵng đi một thời gian, không thấy bà gù bán xôi nữa, người bán thay bà là cô con dâu. Bà gù chỉ ngồi bên cạnh, lau lá sen cho cô con dâu gói xôi cho khách.

Hỏi ra mới biết, vợ chồng cô về một cục. Nhà máy hết việc làm, giảm biên chế cả hai vợ chồng cùng lúc. Hai đứa con choai choai đang tuổi ăn tuổi lớn, trông vào một cục đó, mấy nả thì hết. Vậy là cô con dâu thay chân mẹ chồng bán xôi, còn anh chồng thì làm xe ôm đứng ở đầu ngõ.

Xôi ngô chuyển qua tay cô con dâu vẫn đắt hàng vì bà gù vẫn ngồi bên cạnh. Bà ngồi không chỉ để đảm bảo thương hiệu quán của bà mà còn để chỉ bảo cho cô con dâu từng li từng tí. Có bận cô con dâu không lau sạch nước trên lá sen, bà liền bắt cô đứng lên, ngồi sang bên cạnh để bà bán. Bà không muốn cô con dâu học theo cách người đời bây giờ, làm ăn kiểu chụp giật, mất thương hiệu của bà. Với lại, “nó sẽ đánh mất nôi cơm nhà nó

trước, khách không đến ăn nữa thì bán cho ai?”

Anh con trai làm xe ôm cũng dắt khách vì dân trong ngõ nếu đi xe ôm thì chỉ đi của anh. Tôi cũng là khách thường xuyên của anh. Tính anh điềm đạm nên ngồi sau xe của anh rất yên tâm. Giao thông ở đây rất tẻ. Người và xe ken nhau. Đã thế không ai chịu nhường ai, cứ như đàn kiến vỡ tổ. Thấy bóng công an thì họ mới chấp hành luật lệ. Mà kể cũng lạ, người ở đây họ có thể ngồi cả ngày ở quán bia, quán cà phê để tán dóc chuyện trên trời dưới bể, rồi khi kê đít lên xe máy là họ phóng như thể chỉ chậm vài giây là không thể cứu được trái đất sắp nổ tung. Điều lạ hơn là họ chỉ thích phóng tít mù và đánh võng diều oai trên đường phố chật

hẹp của đất nước họ chứ chả thấy người nào dám đua tốc độ trên đường đua quốc tế để làm rạng danh đất nước. Tôi yên tâm ngồi sau xe con trai út của bà gù phần nữa là vì có một lần, anh đã dạy cho tôi một bài học.

... Trời nắng chang chang, theo dự báo thời tiết, nhiệt độ ngoài trời là 40°C nhưng chắc phải tăng thêm vài độ nữa vì khói xe, nhiệt độ cơ thể và nhiệt độ của sự tức tối của đám kẹt xe. Đám xe nhích từng centimét đường. Tiếng khạc nhổ phì phì. Tiếng thở dài ngán ngẩm. Tôi ngồi sau xe anh con út nhà bà gù, lòng dạ rối bời. Chỉ còn nửa giờ nữa là cuộc họp bắt đầu. Cuộc họp với đối tác nước ngoài để xin kinh phí cho dự án khoa học tôi đang làm chủ nhiệm. Tôi thở dài và phun phì

phì như rấn. Anh con trai út nhà bà gù bảo tôi: “Chị hãy hít thật sâu và thở đều. Đừng tức tối làm gì! Tôi sẽ cố gắng để chị không muộn giờ.” Tôi nghe theo người con trai út, hít thật sâu một luồng khí vào lồng ngực rồi nhắm chặt mắt lại, chờ đợi. Xe chậm chậm tiến lên, dù nhắm mắt tôi vẫn nhận biết được điều đó. Bỗng nhiên xe phanh gấp, ngực tôi đập vào lưng anh con út. Tôi mở choàng mắt. Đến lối rẽ vào con ngõ nhỏ, có một thanh niên đi sau rồ ga tạt vào mũi xe của chúng tôi. Nếu không có cú phanh gấp đó, chắc chúng tôi đã ngã lăn ra đường. Tôi tức quá, không thể kìm được, bèn hét lên:

- Đi kiểu khốn nạn như thế à?

Lập tức người thanh niên kia quay lại, dừng xe chắn trước mặt xe chúng tôi, sừng sộ:

- Bà nói cái gì đấy? Đây thích đi kiêu ấy đấy. Thích gì?

Máu nóng dồn lên mặt, tôi không biết sợ là gì. Tôi nhảy khỏi yên xe, đến trước mặt gã thanh niên. Tôi bỏ khăn trùm mặt. Tôi trợn tròn đôi mắt dữ tợn để bắn những tia nhìn tức giận vào mặt gã thanh niên:

- Tao nói mày ấy. Không ai dạy mày đi đứng tử tế à?

- Á à, con mụ này ghê nhỉ! Mày dám không?

Gã thanh niên thoi một quả đấm về

phía tôi. Tôi né người và thoi một quả đấm vào mặt gã. Gã hứng trọn quả đấm của tôi. Hàng phố tụ lại xem. Người hô kẻ hét, kích động tôi và gã thanh niên đánh nhau tiếp.

Người con út của bà gù sau khi chờ dẫn dắt mấy phút vì không thể ngờ một người đàn bà trung tuổi, có học thức như tôi mà lại đi đánh nhau giữa phố như vậy, bèn kéo tôi lên xe, rồ ga phóng đi. Chưa khi nào, từ ngày tôi ngồi sau xe anh, anh phóng nhanh như vậy.

Tôi đến chỗ họp muộn mất nửa giờ. Đối tác của tôi vẫn chờ nhưng chỉ để thông báo với tôi rằng, họ sẽ không hợp tác với dự án của chúng tôi nữa. Vấn đề giao thông ở đây rất khó khăn cho việc đi

lại của họ đã dành, lại còn nguy hiểm đến tính mạng nữa. Họ còn nói rõ thêm rằng, không những kẹt xe mà còn đánh nhau. Tôi giật mình đánh thột, có lẽ nào họ đã chứng kiến vụ tôi đánh gã thanh niên kia.

Tôi buồn bã đi về. Người con út bà gù vẫn đợi tôi. Tôi kể chuyện của tôi cho anh nghe. Nghe xong, anh không bình luận câu nào. Anh chỉ thở dài, nói, như băng quơ cho chính mình nghe hoặc ai nghe được thì nghe:

- Mẹ tôi luôn dạy tôi rằng, người ta hơn thì mình kém, người ta tiến thì mình lùi. Hôm nay, tôi đã phanh được rồi mà...

Đêm đó, tôi ngẫm nghĩ rất nhiều về

điều mà bà gù bán xôi ngô đã dạy con trai mình, người ta hơn thì mình kém, người ta tiến thì mình lùi. Thế có phải là mình không tiến lên không? Như nhà anh con út đó, hai vợ chồng về một cục, vợ bán xôi ngô, chồng làm xe ôm mà hai đứa con anh đều đỗ đại học. A, thì ra là vậy! Tôi đã hiểu ra chân lý đơn giản của một người mẹ bán xôi ngô gần như suốt cuộc đời. Một chân lý mà một quý bà tiến sĩ như tôi có đọc trăm cuốn sách vẫn chưa tìm ra.

Hai người nhẩn tâm tử tế

Mấy hôm nay, báo chí xôn xao đưa tin về vụ việc một cháu bé mới mấy tháng tuổi bị cha mẹ nhẩn tâm bỏ rơi. Cháu bị bệnh tim bẩm sinh, ba tháng tuổi đã phải nhập viện. Bệnh tình của cháu ngày một nặng. Cháu phải ở phòng cách ly, hằng tuần cha mẹ cháu vào thăm cháu một lần. Rồi đến một tuần, cha mẹ cháu không vào thăm cháu nữa. Hằng tuần, khi những đứa trẻ khác nằm cùng phòng với cháu có người thân vào thăm, cháu đều hướng đôi mắt đen tròn về phía những người

thân đó và chảy nước mắt. Có ai đến bế ẵm, vỗ về cháu thì cháu cười rồi lại khóc. Những hình ảnh đó đã được phóng viên ghi lại và đưa lên báo. Tờ báo đầu tiên đăng sự kiện đó chỉ có một cái tit hết sức bình thường: “Một cháu bé bạo bệnh bị bỏ rơi”. Thấy sự kiện nóng, nhiều người quan tâm, các phóng viên đua nhau tìm đến bệnh viện. Thời buổi các báo trả tin bài theo sự kiện giật gân và nóng nên việc các phóng viên cùng đổ xô đi khai thác sự kiện là chuyện rất đời bình thường. Cũng giống như người dân đổ xô đi khai thác vàng vậy. Cùng một cháu bé, cùng một sự kiện, chỉ có cách giật tit là khác nhau. Bài cuối cùng, tit được giật là: “Cha mẹ nhẫn tâm bỏ rơi cháu bé bị bạo bệnh”. Thì đúng là chỉ những kẻ

nhấn tâm mới bỏ rơi con nhỏ khi con bị bệnh hiểm nghèo như vậy chứ!

Cặp cha mẹ nhấn tâm kia là ai vậy? Tôi không phải nhà báo, tôi là một con cánh cam nhỏ sống trên một cành nhãn cạnh cửa sổ của đôi vợ chồng nhấn tâm kia. Họ là hai người trẻ tuổi và họ nghèo lắm. Quê họ ở một vùng rất xa. Họ lặn lội đưa nhau lên thành phố để kiếm miếng ăn. Anh chồng ước mơ được làm xe ôm. Cô vợ ước mơ có chiếc xe đẩy để bán hoa quả dạo. Căn phòng họ ở trọ chỉ vón vện mấy mét vuông, chật chội, nóng bức. Họ cùng mơ có một chiếc quạt máy. Khi cô bé bị bạo bệnh chưa ra đời, họ cũng chắt chiu, dành dụm được một ít tiền từ gánh hàng rong của vợ, từ gánh đất thuê của chồng. Họ cũng đã từng có

một chiếc quạt máy. Cô bé thiên thần ra đời, hai vợ chồng trẻ nghẹn ngào hạnh phúc. Họ ước mong cô bé thương cha mẹ nghèo mà hay ăn chóng lớn, không bệnh tật gì. Nhưng mong ước của họ chỉ là mong ước thôi. Bế cô bé từ nhà hộ sinh về hôm trước, hôm sau họ lại khăn gói đến bệnh viện. Cho đến khi cô bé được ba tháng tuổi, được nhập bệnh viện lớn vì bệnh nặng thì cô bé đã qua mấy bệnh viện nhỏ rồi. Mẹ cô bé khóc thương con, thức đêm trông con lại không được ăn no nên dòng sữa trên ngực khô kiệt.

Cái ngày họ quyết định không đến thăm cô bé ở bệnh viện nữa, tôi biết hai kẻ nhẫn tâm kia đã ôm nhau khóc đến lả đi. Cô vợ còn đòi tự tử. Sao họ thương con như vậy mà lại nhẫn tâm bỏ con,

không đến thăm cô bé? Đó là do bà chủ nhà trọ. Một bà già cũng nghèo nhưng trên thông thiên văn, dưới tường địa lý, vì bà già không bao giờ chịu ngồi yên trong nhà. Bà bắc một cái ghế đẩu, ngồi trước cửa nhà. Bà mua rất nhiều loại báo của những người bán báo rong. Bà đọc tất cả những gì tờ báo kia viết và nhớ vanh vách. Bà chủ nhà trọ thương hai vợ chồng nghèo kia, mới nghĩ kế:

- Bà bảo nhé! Nếu chúng bay cứ vào thăm con bé như vậy, họ vẫn nghĩ là con bé có cha, có mẹ, có người lo tiền cho nó chữa bệnh. Cha mẹ nó nghèo như chết thế này thì lo sao nổi hử giờ? Thôi cứ đành vậy, sống như là chết rồi.

- Thế là sao ạ?

- Chậm hiểu thế à? Trời sinh ra ngu thế hay là khó quá rồi sinh ngu?

- Vâng, nhà chúng cháu vốn ngu sẵn rồi, khó quá ngu thêm ạ!

- Rõ khổ! Nghe rõ đây. Sống cũng như chết nghĩa là không đến thăm con bé nữa, thương nhớ lặn vào lòng. Coi như mang tiếng thất đức vậy. Coi như mang tiếng bạc ác vậy. Coi như có tội với con kiếp này vậy.

- Thế là bỏ mặc cho nó chết à bà ơi? -
Cô vợ khóc rú lên.

- Thì là vậy chứ sao. Cầm miệng đi, đừng khóc nữa để nghe cho rõ đây! Không đến thăm nó nữa thì là nó không cha không mẹ rồi. Vậy người ta mới

thương, người ta mới cho nó tiền. Hừ, có tiền biết đâu người ta lại chữa khỏi bệnh cho nó.

- Thật thế hở bà?

- Thì cũng cứ hy vọng là thế.

Cha mẹ đưa bé đau đớn nghe theo kế của bà già cho thuê nhà với hy vọng có người hảo tâm cho con bé tiền, có tiền rồi biết đâu người ta sẽ chữa khỏi bệnh cho nó.

Đêm đêm, từ ngày bố mẹ con bé không đến thăm con bé nữa, tôi thường nghe thấy tiếng khóc nức nghẹn của mẹ con bé và tiếng thở dài náo lòng của cha con bé.

Hôm nay, bà già cho thuê nhà lại gọi cha mẹ của đứa bé bạo bệnh bị bỏ rơi

vào nói chuyện:

- Này đã biết gì chưa?

- Dạ, là chuyện gì ạ?

- Con bé nhà chúng bay được nhiều người cho tiền lắm đấy! Nó có nhiều tiền lắm đấy!

Mẹ con bé bung mặt, khóc rú lên:

- Ổn giờ, thế là con bé sẽ được chữa bệnh rồi. Nó sẽ khỏe mạnh chứ bà nhỉ?

- Còn xem giờ đất có thương nó không đã. Này, tôi bảo đây. Anh chị đến nhận lại và chăm sóc con bé đi!

- Sao lại thế ạ?

- Thì anh chị vẫn là cha mẹ của con bé

kia mà. Cha mẹ đẻ của nó thì phải đến nhận lại con chứ! Nhận lại con bé là nhận luôn cả tiền của nó nữa chứ! Đây, vấn đề là ở chỗ ấy. Có tiền đẻ mà mua cái xe máy, mà mua cái xe đẩy. Vẫn còn tiền cho nó chữa bệnh cơ mà.

Cha con bé nghe thế, giãy nảy lên.

- Có chết ngay tôi cũng không làm như vậy.

Mẹ con bé khóc hu hu.

- Có chết ngay tôi cũng không làm như vậy. Chúng tôi đã bỏ rơi nó rồi. Người đời người ta đã thương nó, cho nó tiền chữa bệnh. Chúng tôi có khôn nạn đến mấy cũng không thể nào quay lại mà lấy tiền của nó đâu.

Bà già cho thuê nhà vừa thở dài vừa nói:

- Ta mà là nhà báo, ta sẽ viết về các người. Các người đúng là những kẻ nhẫn tâm tử tế.

Tặng quà

Trong lúc làm thủ tục để nhận phòng khách sạn, tôi đến gặp anh để đưa quà. Vẫn biết ở trời Tây thì món quà được mang từ một đất nước nghèo sang nào có thấm tháp gì. Nhưng để mua nó, tôi đã phải động não suy nghĩ. Anh là một trong những người có tên trong danh sách nhận quà của tôi. Tôi phải chọn thời điểm thích hợp này để đưa quà. Đã gặp nhau mấy hôm rồi nhưng toàn là khi đông người. Những người mới gặp lần đầu mà lại thân tình muốn tặng quà ngay. Ngặt nổi quà mua ít quá! Anh cũng có cách tặng những món quà nhỏ cho tôi thật lãng

mạn. Cái kẹo gừng, vài quả mận, chiếc bánh giò nóng... nơi đất khách quê người thật dễ làm người ta chảy nước mắt. Bởi vậy, chiếc khăn lụa Hà Đông chắc cũng làm người khác cảm động.

Anh đang đứng trước cửa hàng lưu niệm. Tôi khẽ kéo áo anh. Tôi đưa hộp quà.

- Em mang quà cho anh.

- Gì vậy? Vẽ thế?

- Không có gì đâu ạ, chiếc khăn lụa cho chị thôi mà.

- Ôi ôi, anh không lấy đâu, chị nhà anh thiếu gì khăn lụa.

- Quà em mang từ Hà Nội mà. Vậy anh

lấy cả vật nhé!

- Ủ, cũng được! Em cứ giữ cho anh, tí nữa anh lấy.

Anh đứng nói chuyện với một cô gái Tây trẻ xinh. Một lát sau, anh quay lại chỗ tôi đang đứng tần ngần về vụ tặng quà. Da mặt tôi đang bì bì vì xấu hổ hay vì điều gì mà tôi chưa gọi đúng tên.

- Em này, em đưa cho anh chiếc khăn lụa mà em định tặng cho bà xã anh.

Tôi mở túi như một cái máy để lấy chiếc khăn lụa đựng trong chiếc hộp. Trong túi tôi còn hai chiếc khăn lụa. Anh nhìn thấy, bèn bảo tôi:

- Em đưa cả hai chiếc đây cho cô ấy chọn.

Tôi lại như một cái máy, lấy cả hai chiếc khăn đựng trong hộp, đưa cho anh mà chưa kịp hiểu cô ấy là ai. Anh cầm hai chiếc hộp, đi lại quầy bán hàng lưu niệm. Tôi đi theo anh như phản xạ tự nhiên. Tôi đứng đằng sau anh. Anh đưa hai hộp khăn cho cô gái bán hàng. Cô gái cười bẽn lễn rồi nói một câu tiếng bản địa. Tôi không hiểu cô ấy nói gì. Anh cũng nói lại với cô ấy bằng tiếng bản địa. Sau đó, cô gái trẻ mở hai hộp khăn. Cô ướm lên người. Cô soi gương. Cô quyết định lấy chiếc khăn màu trắng. Họ lại nói với nhau bằng tiếng bản địa. Anh gấp chiếc khăn còn lại, cho vào trong hộp rồi trả lại tôi. Tôi ngơ ngẩn không hiểu điều gì đang diễn ra. Cô gái trẻ cười cười cảm ơn anh. Anh quầy quả

quay đi. Lễ tân gọi tôi đến quầy nhận chìa khóa. Tôi cứ lần cán chờ như kiểu chờ cô gái trẻ kia chỉ ướm thử rồi sẽ trả lại chiếc khăn lụa tôi mua 150.000 VND từ Hà Nội và vượt qua bảy nghìn cây số để mang tặng anh. Không, khi anh vừa quay đi, cô tháo chiếc khăn trên cổ mình, vo lại, đút vào ngăn bàn. Tôi nhìn thấy hành động ấy của cô, bèn muốn nhảy xổ vào, đòi lại chiếc khăn. Ý nghĩ mạnh động đó của tôi đã được ngăn lại vì tôi không biết một câu tiếng bản địa nào. Tôi chậm chạp lê vào quầy lễ tân với trái tim tan nát.

Ước mơ của bố mẹ thằng Cò

Thằng con trai nhỏ, tên cúng cơm là Cò, đọc véo von: “Buổi tối nhà em. Mỗi ngày sau bữa cơm chiều/ Dưới đèn một cảnh thương yêu quây quần/ Mẹ em sàng gạo dưới sân/ Cha em nghe đọc rõ ràng từng câu/ Bé em chạy trước chạy sau/ Bá vai rồi lại kê đầu bên cha/ Con mèo ngồi gọn giữa nhà/ Lim dim đôi mắt như là thủy tinh.” Đọc xong, nó hỏi: “Mẹ ơi, đây là tả cảnh gia đình hạnh phúc phải không mẹ?” Mẹ trả lời: “Đúng rồi con trai ạ, đây là tả cảnh gia đình hạnh

phúc.” Cha nó đang nằm lim dim trên giường, nửa thức nửa ngủ, cất giọng lè nhè: “Hạnh phúc gì? Tao sắp bỏ mẹ con nhà mày rồi!”

Thằng Cò bảo:

- Con không sống với bố đâu, con cũng không gọi cô ấy là mẹ đâu. Con sống với mẹ cơ.

Mẹ nó hỏi:

- Cô ấy là ai hả con?

- Là vợ mới của bố ấy.

- Thế con có biết cô ấy là ai không?

- Thế mẹ có biết không?

- Mẹ biết.

- Cô ấy là ai ạ?

- Là cô bán đồng nát, ai có lông gà, lông vịt, sách báo cũ bán điiii...

- Vậy lúc ấy tóc bố thế nào hả mẹ?

- Tóc bố rụng hết vì làm gì có dầu Pantene mà gội.

- Vậy bố gội đầu bằng gì?

- Gội bằng xà phòng bột pha ra.

- Lúc đó răng bố thế nào hả mẹ?

- Răng bố rụng hết, chỉ còn trơ lợi.

- Vì sao vậy hở mẹ?

- Vì bố gặm xương nhiều mà lại không có thuốc đánh răng.

- Vậy quần áo bố như thế nào hở mẹ?

- Quần bố có bốn miếng vá, đũng quần cũng rách.

- Vậy có lòi chim ra không hở mẹ?

- Không, chỉ hở quần đùi thôi.

- Quần đùi có rách không hở mẹ?

- Quần đùi được vá lại rồi.

- Vậy bố đi dép gì hở mẹ?

- Bố đi dép tổ ong đứt mất mũi dép.

- Sao lại mất mũi dép hở mẹ?

- Vì bố đi xe đạp không chuông, không phanh, không gác đờ bu, lấy dép thay phanh nên đứt mất mũi dép.

- Mẹ ơi, gác đờ bu là cái gì hở mẹ?

- Là cái chắn bùn con ạ.

- Vậy lỗ tai bố bấm rồi thì như thế nào hở mẹ?

- Làm gì có tiền mà đeo khuyên đẹp, lấy dây đồng vợ mua đồng nát về xoắn vào tai, hoặc là lấy cuống chiếu bị con đái thâm sì mà xâu vào tai.

- Vậy bố có đi uống bia nữa không hở mẹ?

- Có, thi thoảng. Bao giờ lớn, làm ra tiền, thi thoảng con nhớ mời bố đi uống bia nhé!

- Sao phải mời bố hở mẹ, tiền của bố đâu?

- Bố làm gì có tiền.

- Vậy lúc ấy bố làm gì?

- Bố bơm xe ở đầu đường, giúp vợ.

Thằng Cò im lặng nghĩ ngợi.

Bố nó trước khi thiếp vào giấc ngủ còn nói to, đõng dạc như tuyên ngôn:

- Chúng mày nhảm to, tao sẽ lấy một cô hai mươi tuổi có ba bằng đại học.

Giúp việc cho thủ trưởng

Giám đốc mới về nhậm chức, gọi nữ phó giám đốc lên để giao việc:

- Em phụ trách công việc dưới nhà (phòng kinh doanh và phòng tài vụ) cho anh.

- Vâng! Vậy hằng tháng hay hằng tuần họ phải báo cáo công việc cho em, hay là em phải xuống kiểm tra hả anh? Anh phải cho em kế hoạch cụ thể thì em mới hoàn thành tốt công việc được anh ạ!

Giám đốc mới nghiêm mặt:

- Họ không phải báo cáo mà cô cũng không phải xuống kiểm tra.

Nữ phó giám đốc ngăn người, nghĩ ngợi hết mấy phút. Nghĩ xong mới nói:

- Vậy là tôi làm Gia-ve⁽¹⁾ à? Tôi có được trả lương để làm Gia-ve đâu?

- Cô này không hiểu gì về nhiệm vụ của mình rồi. Cô mang cái quyết định của cô ra đây để tôi chỉ nhiệm vụ của cô cho cô xem. Đây, đây nhớ, phó giám đốc là người giúp việc cho giám đốc. Là người giúp việc thì tôi bảo gì, cô phải làm nấy. Cô không làm là không hoàn thành nhiệm vụ.

Độc giả thử đoán xem nữ phó giám

độc kia có hoàn thành nhiệm vụ hay không?

Tặng sách

Thi sĩ H H bỏ tiền túi ra in một tập thơ mới với bao toan tính trong đầu. Xứ sở này có đến hơn hai mươi triệu người xuất khẩu thành thơ, năm triệu người có thơ được in trên giấy và năm trăm người có tiền để in thơ thành tập nhưng chỉ có khoảng vài chục người được thiên hạ biết đến thơ mình. Như vậy, H H rơi vào con số năm trăm người và mơ mộng rằng sẽ được là vài chục người kia (H H là nữ thi sĩ nên sự mơ mộng lớn hơn thi sĩ nam). H H bèn lên kế hoạch tặng sách cho mười nhà thơ nổi tiếng để biết đâu có hai người đọc tập thơ và một người

thích một vài câu thơ trong tập thơ, nhân một dịp nào đó phát biểu về thơ ca sẽ nhắc đến mấy câu thơ của H H. Thế là H H nổi tiếng. Và khi đã nổi tiếng rồi thì sẽ được thiên hạ đọc thơ của mình.

Một sáng nọ, H H đạp xe đến hội nhà thơ, nơi tập trung nhiều nhà thơ và thi thoảng cả nhà thơ nổi tiếng cũng đến. Thật may, hôm ấy ngay ở cổng H H đã gặp nhà thơ Đ Đ, một nhà thơ nổi tiếng. Thi sĩ H H bèn nín nhà thơ Đ Đ lại để tặng tập thơ của mình. Thi sĩ H H nắn nót viết ở trang đầu tiên: “Kính tặng nhà thơ Đ Đ, người tôi luôn ngưỡng mộ.” Thi sĩ H H nâng tập thơ trên hai tay, cung kính tặng nhà thơ Đ Đ. Nhà thơ Đ Đ cầm lấy tập thơ rồi nói: “Vâng, quý hóa quá, cảm ơn nhiều!” Thi sĩ H H cảm động đến

chộn rộn trong lòng, lúng túng dắt xe đi. Đi được hơn chục bước bèn ngoái lại nhìn thân tượng của mình thì thấy nhà thơ Đ Đ cầm tập thơ vẩy vẩy vào mặt người vá xe trên vỉa hè và nói (rõ to): “Này, cho cậu, lúc không có khách thì lấy ra mà đọc, chán không đọc được thì kê mà ngồi.” Đưa tập thơ cho người vá xe xong, nhà thơ Đ Đ đút tay vào túi quần, đi thẳng vào hội nhà thơ.

Ô hô, sao

Làm văn chương nghệ thuật, ai chả có ước vọng thành sao. Đó cũng là ước vọng chính đáng thôi. Thành sao thì mới có nhà lầu xe hơi, chứ chỉ là nghệ sĩ quèn thì hẩm hiu rồi.

Sao cũng có dăm bảy loại sao. Có sao trên trời cao. Có đèn ông sao dưới đất. Vụt sáng thành sao trên trời cao thì nhất rồi, chẳng có gì phải nói cả. Còn thành đèn ông sao dưới đất mới hay.

Có một người đàn bà dung nhan tầm tầm, trí tuệ cũng tầm tầm. Bước vào đời là cô công nhân xây dựng. Trên đời này

có khối cô công nhân xây dựng sống
đàng hoàng, hạnh phúc. Còn người đàn
bà của chúng ta trong câu chuyện này thì
bỗng nhiên viết văn. Đầu tiên là một tiểu
thuyết. Tiểu thuyết thì có gì lạ đâu. Ôi
người viết tiểu thuyết ra đấy. Cái lạ ở
đây là cô công nhân xây dựng mà viết
được tiểu thuyết. Báo chí đua nhau khai
thác đề tài cô công nhân xây dựng viết
tiểu thuyết. Sau khi mười lăm báo đưa
tin, viết bài, cô công nhân xây dựng vụt
thành sao. Khi thành sao thì phải có
phong cách sao, tư cách sao. Ví dụ nhớ,
khi đến chỗ tụ họp đông người thì cô
luôn khoác thêm một cái khăn choàng
trắng như những “quý sò tộc”. Ví dụ nhớ,
cô không ngồi cùng những cô công nhân
xây dựng làm cùng cô. Ví dụ nhớ, khi trả

lời phỏng vấn, cô nói rằng cô rất thích nhạc giao hưởng. Và cô giảng giải rằng, nhạc giao hưởng thì chỉ những người được đào tạo bài bản mới biết nghe. Ví dụ nhớ, khi cô đã trót ngồi vào một đám chị em đang nói về chuyện gia đình chồng con thì cô bèn đứng lên ngay, nói rằng những chuyện tầm phào đó rác tai cô. Rằng cô đang mải nghĩ đến những chuyện nghị sự lớn lao như giải quyết vấn đề bô xít thế nào.

Vài tháng sau, câu chuyện cô công nhân xây dựng viết tiểu thuyết bị rơi vào quên lãng vì có bao nhiêu cuốn tiểu thuyết khác ra lò. Còn cô công nhân viết tiểu thuyết của chúng ta thì có một biệt danh mới: đèn ông sao. Đèn ông sao đi đến đâu, mọi người tự động dạt ra đến

đây. Người đang ngồi thì tự động đứng lên và khúc khích cười. Có người còn ngân nga hát: “Chiếc đèn ông sao sao năm cánh tươi màu...” Có người thì đến bên cạnh cô công nhân viết tiểu thuyết, thì thầm: “Này, ai lại để cái móng chân thối thế kia! Vá cái khăn choàng trắng lại đi, đầy vết rỗ rồi đây!” Thậm chí khi có cuộc họp toàn thể long trọng, các bàn đều phủ khăn trắng, có người còn vén khăn bàn chỗ cô ngồi lên, để mọi người chiêm ngưỡng. Cái chân vốn dạn trên giày cao gót đã được cô hạ bệt xuống đất cho mát. Cái váy được cô kéo cao đến tận vế đùi cho thoáng. Đã thế, một lúc sau, cô còn gác chân lên cái ghế trước mặt. Có người còn cúi thấp xuống gầm bàn để nhìn, sau đó cười hô hô và bàn

tán. Rồi sau đó người ta đồng thanh hát to lên như trẻ con: “Tùng rinh rinh rinh rinh rinh rinh rinh, chiếc đèn ông sao, sao năm cánh tươi màu...” Rõ khổ cho cô. Sống thế thì khổ quá nhỉ? Không, cô không coi đó là khổ. Sao mà. Sao thì phải chịu búa rìu của dư luận chứ!

Này hỏi thật, đã nhìn thấy gì chưa đây?

Sếp có phòng làm việc riêng và trong phòng làm việc có toilet riêng. Trong toilet phải có bình nóng lạnh. Nhiều cơ quan muốn bảo vệ sức khỏe cho sếp, còn kê thêm cả giường.

Sếp của cơ quan này là sếp nữ và có bằng cấp rất cao: tiến sĩ. Sếp rất nghiêm khắc và bài bản trong công tác lãnh đạo. Sếp luôn mang gương mặt lạnh lùng, oai nghiêm. Sếp có phòng riêng và toilet. Nhưng nguyên tắc của sếp là không bao

giờ khép kín cửa phòng. Phòng có điều hòa sếp cũng không bao giờ đóng kín. Sếp còn nói trước cuộc họp toàn cơ quan rằng: trong giờ làm việc, khi tôi còn ở cơ quan thì các đồng chí vào làm việc với tôi không cần gõ cửa. Phòng làm việc không có gì khuất tất mà phải gõ cửa trước khi vào.

Cơ quan mới nhận thêm một nhân sự mới. Một tiến sĩ trẻ vừa tốt nghiệp ở Sorbonne về, đẹp trai như tượng, làm việc ở phòng nghiên cứu khoa học. Năm giờ kém mười lăm phút, mùa hè, tức là còn mười lăm phút nữa mới hết giờ làm việc, tiến sĩ trẻ kia được trưởng phòng sai lên trình sếp bản dự toán. Tiến sĩ trẻ đầy nhiệt huyết, trí tuệ và sức trai nhảy hai bậc cầu thang để tiến về phòng sếp.

Phòng sếp mở cửa he hé. Vì đã được học nội quy trước khi ký hợp đồng làm việc với cơ quan nên tiến sĩ trẻ mở cửa, đi vào phòng sếp, bỏ qua khâu gõ cửa. Tiến sĩ trẻ đẹp trai như tượng lọt vào phòng sếp mà không thấy sếp đâu, chỉ thấy tiếng hát rộn ràng vọng ra từ nhà tắm. Và rồi sếp xuất hiện với những giọt nước còn vương trên tấm thân ngọc ngà. Tiến sĩ trẻ đẹp trai như tượng phi thăng ra khỏi phòng, chạy cầu thang ba bậc một.

Một lát sau, thời gian vừa đủ để lau khô người và mặc áo quần chỉnh tề, sếp xuống phòng nghiên cứu khoa học. Sếp đến thẳng chỗ tiến sĩ trẻ đẹp trai như tượng đang ngồi cắm mặt vào màn hình vi tính. Sếp nói:

- Này hỏi thật, lúc này có nhìn thấy gì không đây?

Tiến sĩ trẻ đẹp trai như tượng không nói gì và cũng không ngẩng mặt lên. Sếp hỏi lại:

- Này hỏi thật, lúc này có nhìn thấy gì không đây?

Trong phòng có tiếng cười rúc rích. Sếp đi ra khỏi phòng. Tiếng cười lập tức rõ lên. Trưởng phòng đến bên tiến sĩ trẻ đẹp trai như tượng, vỗ vào vai:

- Bài học đầu tiên đã xong. Xin chào mừng đến với viện nghiên cứu nguyên tố lạ. Đừng có phủ lên mặt mình nguyên tố lạ như vậy. Đi, đi khao phòng một châu bia, rồi bọn tớ sẽ nói cho trong lúc ấy,

cậu đã nhìn thấy gì của sếp.

Sau châu bìa, tiến sĩ trẻ đẹp trai như tượng đã trút bỏ bộ mặt nguyên tố lạ, cười rất khoái khi biết rằng, chiều nào sếp cũng tắm và khi tắm thì hát véo von, ra khỏi nhà tắm thì sếp không mặc gì.

Bức tượng quy ra tiền là bao nhiêu?

Con gái Xuân đã thi đỗ đại học khoa Văn. Con gái Xuân vui thí ít mà Xuân vui thì nhiều. Bao nhiêu công sức đẻ con rồi nuôi con. Niềm vui cứ dâng tràn làm Xuân thao thức không ngủ được. Xuân nhớ như in mọi hình ảnh về con gái, từ lúc nó đỏ hỏn chui ra khỏi dạ mẹ. Cô đỡ túm cổ nó, giơ cho Xuân xem mặt. Xuân bỗng đau nhột tim khi nhìn thấy cái lợi của nó trước, tưởng con bị sứt môi. Thì ra không phải, con bé ra ngôi mặt, làm cái mặt nó hơi bị sưng, môi cong lên

thành ra hở lợi. Đến ngày thứ ba thì con bé đã xinh xắn lắm rồi. Dãy dài các bà mẹ ngồi cho con bú ở nhà sơ sinh mà vẫn có những con mắt nhòm sang con bé, khen xinh quá!

Mười hai năm đi học của con bé không được hanh thông lắm. Hai mẹ con Xuân đã xác định, sức học của con thế nào thì sẽ theo trường đó, không a dua chạy vào trường điểm. Đơn giản vì nhà Xuân nghèo, vợ làm công chức, chồng làm nghệ sĩ. Chồng Xuân rất tài hoa. Chồng Xuân tác tượng rất đẹp. Chồng Xuân đã tham gia nhiều cuộc triển lãm trong nước, ngoài nước, được báo chí và các nhà phê bình khen ngợi. Chỉ có điều “tiếng cả nhà thanh”, những bức tượng không có người mua. Nếu nói như các cụ

xưa, đêm cua trong lỗ, đặt tiền cho những bức tượng thì tài sản nhà Xuân cũng khấm khá, có thể mua được nhà lầu xe hơi. Năm con gái Xuân thi vào cấp ba, còn thiếu nửa điểm thì được vào lớp chuyên Văn. Con gái Xuân buồn lắm. Xuân hiểu được nỗi buồn của con nhưng cũng chỉ biết thở dài. Có người làm cùng cơ quan bảo Xuân:

- Chị ngốc lắm, nửa điểm chạy dễ không ấy mà. Tôi quen chị vợ của hiệu trưởng trường này, để tôi nói cho. Chị cứ bảo thủ là làm hỏng tương lai của con đấy!

Xuân thấy người đó nói phải. Xuân sợ nhất là câu người ấy nói, chị cứ bảo thủ là làm hỏng tương lai của con. Xuân bèn

nhờ người đó móc nối hộ. Quả nhiên hiệu trưởng trường đó đồng ý cho Xuân gặp mặt trình bày. Xuân gặp mặt, thấy thầy hiệu trưởng đạo mạo nên nói năng ứng đáp. Sau một hồi nghe Xuân trình bày nguyện vọng, thầy hiệu trưởng bảo:

- Việc của con chị không khó. Chúng tôi chỉ cần hạ điểm chuẩn nửa điểm là con chị được vào. Nhưng cái khó là nhà chị cảm ơn nhà trường được bao nhiêu?

Xuân bỗng phẫn chấn nên giọng nói lưu loát hẳn:

- Thưa thầy, thế này ạ! Bố cháu là nhà điêu khắc rất có tiếng. Nhà cháu có rất nhiều tượng. Bố cháu vừa làm một bức tượng chim hạc cách điệu bằng đồng. Nhà thầy giáo chắc phải cao đẹp lắm ạ?

- Vâng vâng, nhà tôi cũng rộng rãi, mới xây, mới xây, cũng đẹp, cũng đẹp.

- Vậy thì để bức tượng đó trong nhà thì đẹp mà sang lắm ạ! Tối nay chúng tôi sẽ mang đến tặng thầy ạ!

- Này, tôi hỏi nhỏ một tí.

- Vâng ạ!

- Bức tượng đó trị giá bao nhiêu?

- Dạ. - Xuân lúng túng một lúc vì chưa nghĩ ra ngay. Bức tượng là nghệ thuật. Nghệ thuật thì vô giá. Nào ai đã đặt giá cho nó đâu. Nhưng quả là lúc này nó phải có giá chứ! Thôi thì cứ đặt cho nó giá rẻ rẻ vậy. Bức tượng đặt ở góc tường nhà Xuân. Xuân thích nó lắm nên đã nói với chồng: “Khi nào nhà mình giàu rồi,

xây được nhà đẹp thì anh cho em bức tượng này, em để ở trong phòng ngủ của em.” Lại thế! Ý nghĩ đầu đầu lại chen vào cái lúc này. Xuân nhìn lên, bắt gặp ánh mắt của thầy hiệu trưởng đang nhìn xoáy, chờ câu trả lời. Xuân thở dài đánh sượt rồi nói bừa:

- Dạ thưa thầy, khoảng ba vé ạ!

- Thế à? Thế thì quy bức tượng ra thành tiền nhé!

Vậy là con Xuân đã không được học lớp chuyên Văn.

Trời ơi, thật may làm sao, Xuân đã không làm hỏng tương lai của con. Không phải do Xuân bảo thủ mà chỉ vì Xuân đã không quy được bức tượng

thành tiên.

Ô hô, thêm một tác dụng nữa của bao cao su

Nhà nọ làm cơm đãi sếp của vợ, bèn mua một con cá sộp to làm món hấp. Lại còn mua thêm cả chai rượu vang. Mùi cá sộp hấp thơm lừng thì bỗng có thêm một người khách nữa. Đó là sếp của chồng. Thêm khách, thêm bát thêm đĩa, thêm vui. Bỗng nhiên người chồng giật mình đánh thót. Bởi vì trên mâm chỉ có một con cá sộp. Điều đó đồng nghĩa với việc chỉ có một bộ lòng cá.

Xin xuống dòng để nói thêm về bộ lòng cá. Thường cái gì duy nhất cũng quý. Cá sộp trên thị trường chỉ có hơn 100.000 đồng một cân, đâu phải là thứ quý hiếm. Nhưng bộ lòng cá sộp ở trên mâm thì sẽ là thứ quý hiếm. Giống như đầu gà và phao câu gà. Dân gian có câu, thứ nhất phao câu, thứ nhì đầu cánh. Đó là chỉ những phần ngon trên con gà. Vậy nhưng khi mâm cơm được dọn ra cho họ hàng bậc trên mà lại gắp cho họ hàng bậc trên cái phao câu là ngay lập tức họ hàng bậc trên sẽ dần chén rượu xuống, bỏ về. Hoặc chí ít là để bụng ăn hết bát cơm rồi sau đó sẽ rêu rao rằng cái quân không biết ăn ở. Miếng đầu tiên phải là cái đầu gà. Cho dù họ hàng bậc trên có móm hết răng thì cũng phải gắp cho miếng đầu gà

trước, để sau đó, họ hàng bậc trên gấp lại (trả) cho miếng đầu gà thì sẽ gấp miếng phao câu cho họ hàng bậc trên. Thế mới là phải đạo. Thế mới là biết ăn biết ở. Trở lại cái bộ lòng cá sộp. Thì bộ lòng cá sộp cũng giống như cái đầu gà trong mâm cơm mời họ hàng bậc trên. Bộ lòng cá sộp sẽ thể hiện lòng biết ăn ở phải đạo với khách.

Người chồng căng óc nghĩ cách (bày tỏ) lòng ăn ở phải đạo với sếp của mình, nhưng cũng phải đạo với sếp của vợ. Nếu được lòng sếp mình mà sếp của vợ mất lòng thì cũng chết. Lương của cả hai vợ chồng cộng lại, thêm cả lộc thi thoảng sếp ban cho, mới chắt vạt nuôi được đứa con. Nay mà mất lòng một trong hai thì có nghĩa rằng cái lộc thi thoảng sếp ban

cho sẽ giảm đi, là chết. Bây giờ có ai sống được bằng lương đâu. Vậy thì phải sống bằng lộc. Chết ở đây có nhiều nẻo, chứ không phải là chết thật. Đôi khi chết thật còn sung sướng hơn. Chết thật thì không còn biết gì nữa, không phải suy nghĩ gì nữa. Chứ chết thế này thì thà chết luôn cho xong. Quần quanh thế đấy!

May quá, thật là may quá! Người chồng thầm khen mình thông minh. Người chồng đã nghĩ ra cách. Người chồng bèn lấy đĩa gỡ bộ lòng cá sộp ra đĩa. Sau đó, người chồng thủng thủng kể chuyện:

- Tuần trước, em với mấy thằng bạn đi câu cá. Câu được một con cá sộp y như con này. Mà các sếp biết không, cá sộp ở hồ là ngon nhất đấy! Bây giờ toàn là cá

nuôi nên ăn không ngon. Vợ em phải cất công đi mấy chợ mới mua được con cá sộp hồ đây ạ! Con cá sộp vừa đưa lên khỏi mặt nước, bọn em bảo nhà hàng hấp luôn. Thế là bỏ buổi câu để nhậu. Chết cái là ba, bốn thằng mà lại chỉ có một bộ lòng cá. Đứa nào cũng muốn ăn. Bọn em mới áp dụng cách cơ quan mình hay làm là đấu thầu sếp ạ. Cuối cùng thằng Lợi trúng thầu vì nó bỏ cao nhất, ba kết bìa. Bọn em nhìn nó bỏ bộ lòng cá sộp vào mồm mà thèm nhỏ dãi. Nó khoan khoái nhai bộ lòng cá. Nhai một hồi, bỗng nhiên nó dừng lại, kêu lên: “Dai thế, không nuốt được.” Nó nhai thêm hồi nữa, vẫn không nuốt được, bèn nhả ra. Thì ra là cái bao cao su trong dạ dày cá. Con cá này nuốt phải cái bao cao su.

Kể xong câu chuyện, người chồng bèn gấp bộ lòng cá sộp vào bát của sếp mình. Sếp giãy nảy, chối đây đẩy:

- Ấy chết, bụng mình yếu, mình không xơi được món này.

Người chồng lại gấp bộ lòng cá sộp vào bát sếp của vợ. Sếp của vợ rứt ngay bát lại:

- Răng mình yếu lắm, không nhai được món này đâu.

Người chồng bèn nói:

- Tiếc quá! Lòng cá sộp vừa bổ vừa ngon. Thôi thì em ăn đi vậy.

Người chồng gấp bộ lòng cá sộp vào bát vợ.

Thế còn bộ xương biết vút đi đâu?

Cò là một cậu con trai. Ở nơi đây, khi sinh con trai hay đặt tên tục là Cò cho dễ nuôi. Con cò, con vạc làm lũi kiếm ăn suốt ngày. Cò rất yêu mẹ. Cò đang cười khanh khách nhưng muốn làm Cò khóc thì cũng rất dễ. Chỉ cần mẹ hỏi Cò:

- Mẹ chết, Cò sống với ai?

Mẹ Cò là người đàn bà biết tự yêu mình và hay thương thân. Nhưng là người luôn hoài nghi. Mẹ Cò chỉ tin một điều duy nhất, đó là tình yêu tuyệt đối của cậu

con trai nhỏ đối với mình. Thi thoảng, để củng cố niềm tin đó, mẹ Cò lại hỏi Cò:

- Mẹ chết, Cò sống với ai?

Cò lại nức nở khóc.

Năm Cò lên bốn tuổi, hai mẹ con nằm khẽnh trên giường vui vẻ. Mẹ hỏi Cò:

- Mẹ chết, Cò sống với ai?

- Hu hu, khi ấy con lớn rồi.

- Con lớn rồi thì con làm gì?

- Hu hu, con chôn mẹ.

- Con đừng chôn mẹ. Con chôn mẹ xuống đất thì con giun con dế nó ăn hết mẹ. Con cứ để mẹ nằm trên giường như thế này này.

- Hu hu, ối giờ ời, thế còn bộ xương biết vút đi đâu?

Nghe Cò trả lời thế, mẹ Cò cũng muốn khóc nhưng cố kìm. Nhưng từ đó, không bao giờ mẹ Cò hỏi Cò rằng, mẹ chết, Cò sống với ai nữa.

Hoa gạo rụng

Có một bà già nghèo, nhỏ thó sống trong một căn nhà nhỏ bên cạnh một cây gạo già. Cây gạo già nhưng vẫn trổ hoa vào tháng Ba. Tháng Ba, bà già nhỏ thó đứng dưới gốc cây, ngắm hoa gạo rụng. Hoa gạo ở đầu cành lặng lẽ búng khỏi cành, rơi cái nùm hoa xuống trước, năm cánh hoa xoay tròn trong không khí như cái chong chóng. Cách rụng hoa kiểu chong chóng, cánh hoa không bị giập nát khi tiếp đất. Bà già nhỏ thó nhặt bông hoa đó mang vào nhà. Còn nếu hoa rụng bộp xuống đất, đó là khi có gió lay hoặc những cánh hoa úp xuống. Khi đó những

cánh hoa đỏ bị bầm dập. Bà già nhỏ thó nhặt hoa gạo lên, thương tiếc rồi lại vứt xuống đất.

Bà già nghèo nhỏ thó có một nỗi niềm riêng mà không bao giờ bà nói cho ai biết. Chỉ có những bông hoa gạo nở vào tháng Ba mới biết điều đó. Và một bông hoa gạo đã kể cho tôi nghe khi tôi đi qua nhà bà vào tháng Ba, tôi đã đứng lặng dưới gốc để chờ một bông hoa gạo rụng.

Xưa bà già nghèo sống trong một gia đình nghèo. Gia đình nghèo sống trong một cộng đồng nghèo. Nghèo là đói. Cái đói triền miên. Nhưng cái đói thanh sạch. Không biết từ bao giờ mà từ cộng đồng đến gia đình và từng cá nhân biết chịu đựng cái đói. Điều này nhìn vào là biết

ngay, nhà không cần cửa, vườn không cần rào. Trong gia đình bà già nghèo có một cái chum rất to. Ở trong đó có những thứ ăn được. Lũ trẻ bụng lúc nào cũng đói meo nhưng không bao giờ dám bén mảng đến gần cái chum. Chỉ có mẹ là người duy nhất trong nhà được mở chum để lấy gạo nấu ăn, hoặc một loại thức ăn nào đó. Một lần, mẹ lấy từ trong chum ra một thứ gọi là mì sợi. Mẹ bắc chảo rồi cho mì sợi vào rang. Mẹ cho thêm ít mỡ và ít đường. Một món ăn tuyệt vời. Nó ngon hơn tất cả mọi thứ ngon nhất trên đời này. Chỉ đơn giản là bọn trẻ con khi ấy chưa bao giờ được ăn thứ gì ngon hơn. Một ngày sau, bố mẹ đi làm, chỉ có ba chị em ở nhà. Bà già nghèo nhỏ thó là chị cả, lên mười tuổi, gầy đen như que củi

nhưng mâm lớn đang cựa quậy để trỗi dậy. Cái món ăn tuyệt vời của mẹ làm cho ba chị em cứ nhòm ngó vào cái chum. Không thể dừng được, ba chị em quyết định mở chum để lấy một ít mì sợi, đường và mỡ. Chị cả gầy đen bảo với hai thằng em:

- Chúng mày ra ngõ đứng canh mẹ. Mẹ mà bắt gặp chị em mình ăn vụng thế này, mẹ sẽ rất đau khổ. Nếu mẹ về, chúng mày hô “hoa gạo rụng” thì tao sẽ giấu chảo mì vào đồng rạ.

Hai thằng em ra ngõ canh mẹ. Chị cả gầy đen nổi lửa rang mì. Chảo mì đã bốc mùi thơm lừng, chỉ cần cho ít đường nữa là xong. Bỗng nhiên một tiếng hô ở ngõ dội vào bếp: “Hoa gạo rụng.”

Chị cả gầy đen cuống quýt bắc chảo mì giầu vào đồng rạ. Vì sợ quá mà quên dùng lót tay nên hai bàn tay đỏ ửng lên vì bị bỏng chảo nóng. Chị cả gầy đen đau rất ở hai tay nên thu hai tay vào trong áo, áp vào bụng thấy đỡ đau. Chị cả gầy đen chạy ra cổng. Hai thằng em đang cười nhả nhổ. Chúng bảo chúng dọa chị đấy. Chị cả khóc nức lên, giơ hai bàn tay đỏ ửng cho hai thằng em xem. Nhưng có một cái chị cả không cho hai thằng em nghịch ngợm xem được, đó là các mầm lớn trong chị cả đã thui chột rồi. Cái lúc ba từ “hoa gạo rụng” lọt vào tai chị cả thì một sự sợ hãi tột cùng cũng ập đến. Chị cả rùng mình và cảm nhận được một sự mát mát hữu hình trong cơ thể. Như cái lúc bông hoa gạo lìa cành, chỉ có mình

chị cả nhìn thấy, mà có giải thích thế nào, hai thằng em cũng không cảm nhận được.

Từ đó, chị cả không lớn lên được nữa. Bố mẹ đã mang chị cả đi đến nhiều bệnh viện để khám và chữa. Không có phương thuốc nào có thể khiến chị cả lớn lên được.

Hai đứa em lớn lên, đi khỏi làng. Chúng thành đạt trên đường đời chúng chọn. Chị cả ở lại căn nhà nhỏ của cha mẹ nghèo. Chị cả thành một bà già nghèo nhỏ thó. Hai đứa em thi thoảng về thăm. Chúng nói chuyện với nhau rằng, bây giờ người ta no đủ trong sự dối trá và suy đồi. Chúng bảo với bà già nghèo nhỏ thó rằng, chị thật hạnh phúc, tháng Ba chị được xem hoa gạo rụng và chị vẫn thích

món mì rang đường. Chị không phải bon chen.

Ô hô, chảy máu chất xám

Vợ sếp làm cùng cơ quan với sếp. Vậy nên lúc nào quanh vợ sếp cũng có vài người. Vợ sếp có đôi giày mới. Vợ sếp ngồi vắt chân chữ ngũ để khoe đôi giày mới. Một chuyên viên nữ đi qua, dừng ngay lại:

- Ôi, giày chị đẹp thế!

- Máy vé đây! Thử đi!

Chuyên viên nữ ngồi xỏm xuống đất để tháo giày ở chân vợ sếp rồi cung kính xỏ

vào chân mình. Vợ sếp khen:

- Ủ, cũng đẹp đấy!

- Nhưng em làm gì có tiền mà mua. Lương chuyên viên bèo bọt chỉ đủ nuôi con tũn tiệt.

Chuyên viên nữ tháo giày ra khỏi chân, để cạnh chân vợ sếp. Vợ sếp hất cái chân không:

- Đi trả lại vào chân đi!

Chuyên viên nữ lại ngồi xỏm xuống, lồng giày vào chân vợ sếp.

Một chuyên viên nữ khác có một đôi giày mới. Máy chuyên viên nữ xúm quanh, mỗi người thử một lần rồi tấm tắc khen:

- Ôi, giày Tây có khác, đẹp thật!

- Đẹp mà lại độc nữa.

- Chứ không à? Giờ toàn giày Tàu, rất một kiểu như đồng phục ấy.

Vợ sếp đi qua.

Chuyên viên nữ có đôi giày mới được gọi vào phòng vợ sếp. Một lúc sau, chuyên viên nữ đi ra với đôi dép lê ở chân.

Vợ sếp đi sau chuyên viên nữ với đôi giày Tây mới diện ở chân. Mặt vợ sếp vui lắm.

Vợ sếp học trung cấp, làm ở bộ phận hành chính, phụ trách mảng dầu đèn kèn trống. Các chuyên viên nữ thì người ít

học nhất cũng phải tốt nghiệp đại học, còn lại là thạc sĩ với tiến sĩ.

Thời gian sau, các chuyên viên nữ lần lượt xin chuyển cơ quan. Sếp báo cáo lên cấp trên, viện nghiên cứu đang chảy máu chất xám trầm trọng.

Thế giới phẳng

Tôi sống ở thành phố, đất chật người đông. Đi trên đường phố, xe máy người nọ húc vào xe máy người kia. Ánh mắt nhìn nhau găm ghè, miệng phun phì phì như rắn. Thì thôi, không đánh được nhau thì phì ra cho đỡ tức. Tôi dành dụm được một khoản tiền, mua một mảnh đất ở quê để hưởng cái hương đồng gió nội. Tôi xây một căn nhà âm lịch để trăng, gió lùa vào. Còn thừa ít đất, tôi trồng một khóm tre đằng ngà để nghe lá tre xào xạc và chim hót líu lo. Tôi hạnh phúc trên mảnh đất quê của tôi.

Bỗng năm ấy, thành phố lụt to lắm. Thì trời làm mưa to thì ắt lụt thôi. Năm nào vào mùa mưa mà thành phố chẳng lụt. Nước không thoát kịp thì nước dâng ngập phố. Mà bây giờ đã là cuối thu, đầu đông, không còn là mùa mưa nữa mà sao trời đổ nước xuống lắm thế. Mưa như trút nước cả ngày cả đêm. Nước dâng ngập phố. Nước ngập vào tận nhà. Thành phố mênh mông nước. Trời tạnh mưa. Nước không biết chảy đi đâu, vẫn đọng lại trên nhà, trên phố.

Tôi không thấy thương cái thân tôi lội mưa đi làm, ướt hết trơn. Tôi lo cho đồng sách tôi để trong ngôi nhà âm lịch ở quê. Trời hưng hửng, tôi đi xe máy về quê. Là quê nhưng thực ra theo đường chim bay, nó chỉ cách Bờ Hồ chưa đầy

hai mươi cây số. Đường có chỗ khô, chỗ còn ngập sâu trong nước. Tôi về số một, tăng ga, rẽ nước mà phóng. Đến đầu làng thì tôi đầu hàng. Nước ngập ngang yên xe. Tôi tìm chỗ gửi xe máy, bẻ bồm lội vào nhà, mở cửa. Những thứ dập dềnh trong nhà ào ra. Mấy cái ván tôi kê làm giá sách. Và *thế giới phẳng*. Nó đang ra, dập dềnh trên mặt nước. Tôi vớt nó lên. Nó ướt nhoẹt. Tôi đặt nó lên bàn thờ, chỗ cao ráo nhất. Tôi chán ngán đóng cửa, đi về. Tôi nhìn nước và nghĩ thầm. *Thế giới phẳng*. Nước ngập đến đâu, *thế giới phẳng* đến đó.

Mười ba ngày sau, điểm ngập cuối cùng của thành phố đã bay hơi hết nước, tôi về quê. Nước ở quê vẫn còn xâm xấp. Tôi quay về, không vào nhà nữa.

Sau trận lụt, trời đền bù cho thành phố một đợt nắng thủy tinh trong veo. Thời tiết của thành phố chưa bao giờ đẹp đến thế. Buổi sáng, trời se se lạnh rồi nắng vàng hanh hao cuối thu bùng lên đến tận cuối chiều mới tắt. Thời tiết đẹp như vậy kéo dài tận gần tháng trời.

Tôi căn thời gian để mảnh vườn ở quê đã khô đất. Tôi về quê. Đường làng rắc đầy vôi bột, trắng xóa. Đây là cách dân quê phòng chống dịch sau lũ. Trước cổng nhà tôi trắng vôi bột. Quả là mảnh vườn đã khô. Tôi mở cửa, vào nhà dọn dẹp. Cái chăn, cái chiếu ngâm lâu ngày trong nước, bỏ bụi. Tôi quăng ra vườn. Sách ngâm nước tả ra, tôi cũng quăng ra vườn. Tôi nhổ cỏ, quét lá. Tôi gom tất cả lại để đốt. Lửa cháy bùng lên. Tôi với tay lấy

thế giới phẳng trên bàn thờ. Không bị ngâm lâu trong nước nên không tử nhưng quần queo hết cả. Tôi quăng luôn vào đồng lửa. Dọn dẹp một hồi, mảnh vườn đã sạch sẽ.

Nắng vẫn đẹp rực rỡ. Tôi về mảnh vườn của tôi. Trên mảnh vườn, ngải cứu đã nảy mầm. Hai cây cau vẫn nặng buồng cau. Hai cây trầu thì chết. *Thế giới phẳng* vẫn không chịu cháy, chỉ lẹm vài chực tờ. Cũng chẳng sao đâu. Mấy nữa mưa phùn gió bắc rồi sẽ tử hết. Tôi bắc một chiếc ghế, ngồi trước thềm nhà để ngắm nắng. Tôi ngắm no những bóng nắng rúc qua tán lá. Tôi tám tặc tán thưởng bụi tre đằng ngà tốt um cả một góc vườn. Tôi bỗng nghe thấy tiếng chim líu lo. Tôi rón rén đi đến bụi tre để tìm

con chim đang hót. Tôi ngửa cổ để tìm chim. Tôi chưa nhìn thấy chim nhưng đã nhìn thấy những bọc nylon treo lủng lẳng trên các cành tre vàng. Tôi rùng mình và lấy hai tay che đầu theo phản xạ. Tôi đã biết trong cái túi nylon kia là thứ gì rồi. Thật may, lúc đó trời im gió.

Chắc hẳn người phát minh ra túi nylon cũng không bao giờ nghĩ được rằng, túi nylon còn có một công dụng vô cùng hữu ích. Đó là phóng uế vào đó rồi ném sang vườn nhà người khác.

Vụ đắm dò

Kỷ Sửu niên, có một vụ đắm dò chưa từng có xảy ra trên sông G. làm cho hơn 42 người chết. Nếu tính cả đứa bé trong bụng mẹ thì phải là 43 người. Những người bị chết sống ở cồn, bị nước bao vây tứ phía. Có chợ nhưng chỉ là tự cung tự cấp. Muốn mua sắm cái gì khác thì phải sang đất liền ở bên kia sông. Những người sống ở cồn là những người nông dân quanh năm bán mặt cho đất, bán lưng cho gười. Họ hiền lành, chăm chỉ làm ăn quanh năm. Vậy mà quanh năm vẫn đói. Đất chật người đông, đất không màu mỡ, thời tiết khắc nghiệt. Họ là những người

rất nghèo. Chính phủ khởi công xây dựng cho người dân ở đây một cây cầu qua sông để đi lại cho thuận tiện. Nhất là đi chợ. Cây cầu xây mãi không xong vì những người xây cầu thấy người dân cũng chẳng cần đi lại mấy. Họ đâu có nhiều tiền để đi chợ. Mỗi phiên chợ chỉ có mấy người sang sông thì cần gì cầu, chỉ cần đi đò là xong.

Sáng Ba mươi Tết năm Kỷ Sửu, rất nhiều người đổ xô đi chợ. Họ còn mang cả con cái đi theo. Nét mặt ai cũng phấn khởi lắm. Người lái đò chưa bao giờ chờ nhiều người qua sông như vậy. Chuyến đò lúc chợ sắp tan, người xuống bến đông như trẩy hội, ai cũng muốn lên đò luôn để về nhà kịp làm mâm cơm tất niên. Vì những người đi chợ phần đông

là đàn bà. Họ cũng chính là người nấu nướng. Con đò thường ngày chỉ chở hơn 10 người, nay có đến 78 người xuống đò với một con bò nữa. Con đò chuẩn bị rời bến thì có tiếng gọi với: “Đò ơi!” Có hai người đèo nhau trên chiếc xe đạp muốn xuống đò. Những người trên đò bảo: “Đò chật rồi, chỉ thêm được một người nữa thôi.” Người phụ nữ xuống đò còn người đàn ông với chiếc xe đạp ở lại, chờ chuyển đò sau. Người đàn ông dặn với người đàn bà: “Em ơi, cẩn thận nhé!” Thì ra người đàn bà đang bụng mang dạ chửa. Cái bụng vòng cao sau lớp áo. Vậy là con đò chở 79 người với một con bò. Nếu tính cả người trong bụng nữa là 80 người.

Dòng sông phẳng lặng như nín thở cho

con dò nặng qua sông. Bến đã trước mặt, bỗng sóng nổi lên làm con dò lạng đi. Con dò trên dò hoảng hốt đầu tiên. Nó bước lệch mạn thuyền làm con dò tròn trành. Những người trên dò mất thăng bằng, ngã chúi vào một bên. Con dò lật úp, hất 79 người xuống dòng sông lạnh giá. Sáng Ba mươi Tết, nhiệt độ ngoài trời chỉ có 8 độ.

Chỉ có 35 người được cứu thoát. Con dò và hai người lái dò tự bơi được vào bờ.

Người ta nói nhiều đến nguyên nhân của vụ đắm dò. Người ta kể về những đứa trẻ mồ côi. Người ta kể về người phụ nữ mang thai bước lên dò sau cùng, người này cưới chồng đã chín năm mà

không có con, hai vợ chồng vừa đưa nhau đi chữa ở tận Sài Gòn, chị đã mang thai được một đứa con trai, đang chờ ngày sinh nở. Người ta kể về những người chồng bế con thơ đi xin sữa, con thơ cứ khóc ngằn ngặt, nhưng khi bế ra mộ mẹ thì nó im bật.

42 ngôi mộ được chôn cùng một ngày ở nghĩa trang làng. Mỗi ngôi mộ đều được rào kín bằng tre nứa như những mảnh vườn rau được rào kín để cho gà khỏi phá. Phong tục nơi đây là những người chết oan thì mộ sẽ phải rào kín lại để hồn không lên kêu oan được nữa.

Sao mà họ chết oan vậy? Không có ai trả lời.

Khi lòng tốt không được đặt đúng chỗ

Mùng Hai tết, Dương Xuân đưa con gái vào đền thờ Chu Văn An để xin chữ. Năm nay, con gái thi thi tốt nghiệp lớp Mười hai. Đền thờ đông người. Đất này dân sính chữ. Bởi chữ bây giờ cũng làm ra tiền. Chữ còn làm sang cho con người nữa. Hai mẹ con Dương Xuân chen vào bàn đặt lễ. Bỗng nhiên tim Dương thị như ngừng đập. Tai thị ù lên. Đầu thị bốc khói mù mịt. Mồm thị khô khốc. Trên cái bàn đặt lễ trống trơn. Vì sao cái bàn đặt lễ lại trống trơn? Đây là sự khác biệt lớn

với các chùa chiền ở nơi đây. Các chùa chiền thì trong những ngày đầu năm đầy ắp lễ vật, không còn một chỗ trống để mà đặt lễ. Lễ vật của người nọ đặt chồng lên của người kia. Vì thế mà đã có những vụ đánh chửi nhau. Người bị người kia đặt lễ vật lên trên lễ vật của mình chửi rằng: “Lễ vật tâm thường của mày mà dám đặt lên trên lễ vật của tao à? Để các ngài lại nhầm tưởng lễ vật của tao tâm thường như của mày à?” Người kia cãi rằng: “Sao mày dám bảo lễ vật của tao tâm thường? Chính lễ vật của mày mới tâm thường, không đáng được dâng lên cho các quan ngài.” Thế rồi thành đám chửi nhau to. Có khi còn đánh nhau nữa. Ở đền thờ này, người ta không dâng lễ vật. Khi còn sống, ông thánh đã từ quan về ở

ần nên khi chết, thành thánh, ông đâu cần lễ vật. Vì thế, người ta không dâng lễ vật, chỉ để một chút kim ngân vào hòm công đức để thủ từ nhang khói quanh năm.

Cái bàn lễ vật không có lễ vật nhưng lại lù lù một cái ví. Dương Xuân định kêu to: “Cái ví của ai để quên!” nhưng mồm thị không mở ra được. Thị nhìn những người xung quanh. Không ai để mắt tới cái bàn đặt lễ. Họ đang hướng cả vào ngai của ông thánh để cầu khẩn. Dương thị áp sát cái bàn đặt lễ. Thị rút trong túi ra một tờ tiền, để lên bàn rồi như tiện tay cầm luôn chiếc ví của mình để cạnh đấy. Dương Xuân không còn lòng dạ nào để khẩn vái nữa. Thị lủi ra ngoài, định bụng tìm ban tổ chức. Bỗng có một kẻ xông đến bên Dương thị, trở

tay vào cái ví thì đang cầm trên tay, nói gần giọng nhưng không quát to: “Mụ kia, sao dám móc ví của ta?” Dương Xuân chờ người nhưng không lác vía. Thị nhìn vào mặt người đang trở tay. Cái mặt người đàn ông đó trông chẳng tử tế gì. Dương Xuân hỏi: “Ví nào của anh? Anh đi với tôi ra ban tổ chức phân rõ phải trái.” Người đàn ông nghe nói đến ban tổ chức bèn lui mất.

Con gái Dương Xuân chứng kiến câu chuyện, bèn cự mẹ: “Mẹ lấy ví của người ta à?” Dương Xuân hỏi lại con gái: “Con thấy mẹ giống kẻ trộm lắm à?” Con gái không trả lời, hỏi lại: “Mẹ lấy ví của người ta à?” Dương Xuân bảo con gái: “Mẹ con mình sẽ ra ban tổ chức để giao lại cái ví này. Bây giờ con cầm lấy

cái ví, mở nó ra đi! Mẹ tin chắc là trong ví không còn tiền nữa đâu nhưng sẽ còn giấy tờ của người mất ví. Ta sẽ đến ban tổ chức để giao cho họ, họ sẽ trả lại người mất. Giấy tờ quan trọng hơn tiền bạc nhiều con ạ!” Con gái Dương Xuân mở ví ra theo lời mẹ. Trong ví chỉ có 7.000 đồng tiền lẻ, không có giấy tờ. Dương Xuân bảo con gái: “Con cầm tiền bỏ vào hòm công đức rồi vứt cái ví đi! Bọn trộm nó ranh ma rồi, nó lấy luôn cả giấy tờ để kiếm tiền chuộc.” Con gái Dương Xuân lẩm bẩm: “Mẹ chỉ hay làm những chuyện đại dột. Nếu lúc này là người mất ví thật, người ta cứ đổ cho mẹ ăn cắp thì sao?” Dương Xuân nghĩ ngợi, thấy con mình nói đúng quá. Không biết ông thánh có chứng giám cho tấm lòng

của Dương Xuân hay không chứ quả là Dương Xuân không có lòng tham. Chỉ sợ người khác có lòng tham. Nhiều bạn Dương Xuân nhặt được ví tiền của người khác, có nguyên cả giấy tờ với mấy triệu đồng. Dương Xuân gọi đến trả, được mấy lời cảm ơn, Dương Xuân vui lắm.

Trẻ con luôn luôn đúng

Thằng con trai của Thìn học lớp Bốn về nói với mẹ: “Mẹ ơi, con già nhất nhà mình.” Thìn đang nấu cơm, âm ừ: “Đúng rồi, con già nhất nhà mình.” Thằng bé khoái quá, chạy đi chơi. Đến tối, ngồi ăn cơm, thằng bé lại bảo với bố: “Bố ơi, con già nhất nhà mình đây!” Ông bố đang đầy mồm cơm, không quát to được: “Bố lão nào.” Rồi nuốt cái ực cho cục cơm trôi vào miệng. Thằng con trai nói lại: “Thật mà bố!” Ông bố thấy sự hồn nhiên của thằng con mới thấy mình cáu thật vô

lý, bèn ôn tồn hỏi con: “Tại sao con lại bảo con già nhất nhà mình?” “Thật mà bố, hôm nay con học bài thơ thế này bố ạ: Trời sinh ra trước nhất/ Chỉ toàn là trẻ con... Vậy thì con chẳng già nhất nhà ta là gì!” Ông bố dần mặt ra nghĩ ngợi, còn Thìn phá lên cười rồi ôm con vào lòng: “Đúng lắm, con nói đúng quá!”

Thìn là cô giáo dạy tiểu học. Quả là nếu không có cậu con trai hiếu động, thông minh mà có lúc Thìn đã gọi là trợ giảng của mẹ thì những tình huống dạy học trên lớp, Thìn không biết phải xử lý thế nào. Như hôm trước, khi Thìn dạy cho học sinh bài *Nàng tiên ốc* [\(2\)](#), sau khi kể câu chuyện bằng thơ cho cả lớp nghe, Thìn mới đặt câu hỏi: “Bà già nghèo bỏ ốc vào trong chum để làm gì?” Một em

học sinh đứng dậy, trả lời: “Em thừa cô, bà già bỏ ốc vào trong chum nuôi cho béo rồi ăn thịt ạ!” Cả lớp cười nghiêng ngả. Thìn cũng cười. Để cả lớp cười xong, Thìn mới nói: “Em trả lời đúng rồi, nhưng trong câu chuyện cổ tích cô vừa kể thì bà già bỏ ốc vào trong chum rồi con ốc hóa thành ai nhỉ?” “Con thừa cô, nàng tiên ạ!” “Đúng rồi, cả lớp mình giỏi lắm!”

Lớp học của Thìn hay được cấp trên dự giờ. Một lần, có cấp trên to lắm về dự. Cấp trên to lắm muốn làm gương cho cô giáo về cách giảng dạy chủ động. Hôm ấy, các em học bài *Sự tích cây vú sữa*. Cấp trên to lắm mới đặt câu hỏi: “Khi mẹ đi mất rồi thì các con phải làm gì?” Cả lớp đồng thanh trả lời: “Chúng

con ở với bố ạ!” (Câu trả lời theo sách giáo khoa là các con phải ngoan ngoãn rồi mẹ sẽ quay về.) Nghe học sinh trả lời xong, cấp trên to lắm buồn rầu kết thúc tiết học. Sau đó họp các giáo viên rút kinh nghiệm. Cấp trên to lắm phê bình các giáo viên dạy dỗ các em học sinh không đến nơi đến chốn, không nắm chắc bài, trả lời lung tung. Thìn buồn lắm. Buồn vì thương lũ học trò mới lên chín tuổi đầu mà đã bị cấp trên to lắm nhận xét như vậy.

Một lần khác, cấp trên to nhất về thăm trường của Thìn. Lớp Thìn lại được chỉ định cho cấp trên to nhất dự giờ. Hôm ấy, lớp Thìn học bài *Sự thân thiện*. Cấp trên to nhất lên bục giảng để giải thích cho các em nghe vì sao các em phải thân

thiện với môi trường, với con người. Cấp trên to nhất đặt câu hỏi: “Truyền thống của dân tộc ta là ra ngô gặp ai các con nhỉ?” Lác đác có em trả lời (chắc vì ngại sự uy nghiêm của cấp trên to nhất): “Gặp gái ạ!” Cấp trên to nhất hỏi lại: “Gặp ai các con nhỉ?” Cả lớp đồng thanh trả lời rất đều và to: “Gặp gái ạ!” (Câu trả lời đúng là ra ngô gặp anh hùng.)

Lần này thì cả ban giám hiệu bị phê bình. Cũng từ lần đó, không có cấp trên nào về thăm trường của Thìn nữa. Nhưng từ trong thâm tâm, Thìn biết học sinh của cô đã trả lời đúng câu hỏi. Các gia đình bây giờ bỏ nhau như cơm bữa. Trẻ con chỉ được sống cùng một trong hai người. Bố bỏ đi thì sống với mẹ, mẹ bỏ đi thì sống với bố. Trẻ con thì đều ngoan ngoãn

như thiên thần cả mà bố với mẹ đã bỏ đi rồi, có bao giờ quay về đâu. Còn câu hỏi của quan to nhất thì học sinh cũng trả lời quá đúng. Ở nhà thì bố mẹ, ông bà luôn có câu cửa miệng: “Ra ngõ gặp gái là xui lắm!” Ra đường thì bác hàng xóm, cô hàng xóm cũng cùng một câu: “Hôm nay ra đường gặp gái, xui quá!” Thậm chí còn nghe được cả cô giáo vô tình phàn nàn: “Xui quá, hôm nay đã ngày Ba, ra ngõ còn gặp gái.” Đó là chưa kể dân chơi đề nhan nhản, câu cửa miệng lúc nào chẳng là: “Chết là phải, gặp gái khác gì ăn phải thịt trâu toi.” Trẻ con luôn luôn đúng.

Đi câu mực ở biển Sầm Sơn

Mấy năm nay, ở bãi biển Sầm Sơn có thêm một thú vui giải trí ngoài những trò đỏ đen và trò vui một tí giải trí cuộc đời, ấy là trò đi câu mực. Hằng ngày, trong bữa ăn có mực tươi ngon miệng làm cho nhiều khách tò mò muốn biết câu được con mực là khó hay dễ. Có người thì bảo khó lắm, nếu mà dễ thì mực tươi chả đến mức lên hàng đặc sản, đắt đỏ. Lại có người bảo câu mực dễ như đút cơm vào miệng. Mực đi từng đàn bắt đèn, cứ thế cho tay xuống nước mà vớt lên. Thế là

khách rất khoái trò đi câu mực.

Câu mực phải ngồi lên thuyền thúng, dứt khoát không phải là thuyền nào khác. Thuyền thúng là cái thúng to được phết hắc ín để nước không thấm vào. Thuyền thúng của dân câu mực thì chả có ghé ngồi hay mái chèo. Ngồi xồm, chèo bằng tay. Còn thuyền thúng của khách câu mực thì có thêm mấy cái ghé cho khách ngồi và có mái chèo cho người chèo thuyền thúng đưa khách ra biển. Người chèo thuyền thúng có cách chèo rất đặc biệt. Ấy là dứt phải ngoáy tít. Có nghĩa là phải vận động cả hai tay và cái dứt để ngoáy mái chèo vào nước thì mới đưa được thuyền thúng đi. Thuyền thúng đi đường vòng xoáy. Ngồi thuyền thúng đi câu mực không đắt, chỉ có 50.000 đồng một giờ

đồng hồ. Thuyền được đưa ra xa bờ khoảng vài trăm mét thì neo lại. Một cái đèn pin sáng nhờ nhờ được bật lên, thả xuống nước để nhử mực đến. Đi câu không phải dễ. Người nào biết chờ đợi thì mới câu được cá. Kẻ sồn sồn thì chả bao giờ câu được con cá nào. Chiếc thuyền thúng mỏng manh dù đã được neo lại thì cũng vẫn nhẹ, lúc nhảy nhênh nhênh trên ngọn sóng, lúc lại quay vòng tròn. Khách câu mực, kẻ sồn sồn thì bắt đầu nóng đít, người nhẩn nại thì bỗng thấy dại. Biển mênh mông, đen kịt chứa đựng biết bao điều bí hiểm. Thôi thì chẳng biết có tiên cá, có vua thủy tề hay không nhưng chỉ cần một cơn gió lớn là lập tức con thuyền chao đảo mạnh. Vô phúc thuyền mà lật thì lặn tùm cả xuống

biển, phao không có cái nào, biết bầu vúi vào đâu. Chết ráo cả lũ. Lại còn người bị say sóng, ậm ọe đòi nôn. Một giờ là sáu mươi phút, mới được có mười lăm phút. Chả tiếc làm gì. Biết thế nào là câu mực rồi.

- Thuyền ơi, vào bờ thôi, không câu nữa. Chóng mặt lắm rồi!

- Không vào được đâu các bác, các anh, các chị, các cô, các chú ạ! Ở đây chúng cháu làm ăn đứng đắn lắm, đúng sáu mươi phút nhà cháu mới được đưa các bác, các anh, các chị, các cô, các chú vào bờ.

Thuyền thúng chao mạnh, nước còn bắn cả vào người. Một khách nữ kêu ré lên rồi ọe ra một đồng mực xào và cua

ghẹ. Tiệc đứt ruột. Bữa ăn chiều tính ra mỗi người hết hơn 200.000 đồng. Cả nhà mình bốn người mà cũng chỉ mong tháng lạnh giò có ngân ấy tiền để mua cá khô cho đỡ thèm thịt. Tay lái thuyền nghĩ thầm trong bụng.

Nôn xong một chập, khách nữ rên lên:

- Vào thôi, chết mất!

Khách nam nói như ra lệnh:

- Nhỏ neo rồi chèo thuyền vào bờ đi, không câu kéo gì nữa.

- Không vào được đâu các bác, các anh, các chị, các cô, các chú ạ, ở đây chúng cháu làm ăn đứng đắn lắm, một giờ là sáu mươi phút nhà cháu mới đưa các bác, các anh, các chị, các cô, các

chú vào bờ được ạ!

Khách nam hét lên rồi nắm lấy cổ áo tay lái thuyền:

- Mà mày muốn gì?

- Cháu chẳng muốn gì ạ! Chú bỏ tay ra đi, không thuyền úp là cháu không cứu người được đâu.

Một khách nam khác đành đầu dụi:

- Chú mày cần gì?

- Dạ, nhà cháu cần... Dạ, không ạ! Thôi thì đưa cho nhà cháu 150.000 đồng để nhà cháu chèo vào bờ.

- Mày nói gì? - Du khách nam nóng tính lại hét lên. - Mày định giờ trò ăn chặn, lưu manh tống tiền hả?

- Dạ, không ạ! Ở đây chúng cháu làm ăn đúng đắn lắm ạ, đúng sáu mươi phút chúng cháu mới đưa các bác, các anh, các chị, các cô, các chú vào bờ được ạ!

- Thôi anh ơi, anh đưa cho nó tiền đi, em chết mất.

Tiền trao cháo múc. Tay lái thuyền như con rối ngoáy đít, ngoáy mái chèo đưa con thuyền thúng vào bờ.

Lên bờ, khách nữ hết say, cười rũ ra. Khách nam nóng tính chửi thề, vui đéch gì mà cười. Khách nữ mới kể:

- Các anh đã đi du lịch bằng lạc đà ở Ai Cập chưa? Cưỡi lạc đà một giờ đồng hồ chỉ mất có 20 đô la, nhưng xuống lạc đà thì phải mất 100 đô la. Tiếc tiền à?

Tự trèo xuống đi, gãy chân, chủ lạc đà
không chịu trách nhiệm đâu nhé!

Cho xin lại cái bút!

T. làm việc trong một tòa báo với chức vụ phóng viên. T. là một phóng viên giỏi. T. còn rất tâm huyết với nghề. Một người như vậy thì tòa soạn nào chẳng muốn có. Nhưng cái dở của T. là T. lại làm thơ. Mà thơ lại hay nữa mới chết. Thế là bao nhiêu bài báo của T., bạn đọc không nhớ lâu bằng mấy bài thơ hay. Điều này không có gì là mâu thuẫn cả. Tuổi thọ của một tờ báo ngày là 24 giờ. Càng báo nào chạy theo thời sự thì tuổi thọ càng ngắn. Cơm áo không đùa với khách thơ, T. biết thế nên cố thu mình vào vừa đủ sự miễn cưỡng. T. sống có vẻ bình yên qua hai đời

tổng biên tập. Tổng biên tập mới cũng là người làm thơ. Khi mới nhậm chức, tổng biên tập tỏ ra là người biết trọng dụng nhân tài, mới đưa T. lên chức phó ban phóng viên. Đã đi qua hai phần ba cuộc đời công chức mà chức vụ lớn nhất T. trải qua mới chỉ là tổ trưởng công đoàn. T. cảm động lắm, nhất là phần người làm thơ của T. nó cứ rung rung. T. muốn tặng sếp một món quà để tỏ lòng tri ân. Thật là một việc khó hơn viết một bài phóng sự điều tra, lại càng khó hơn làm một bài thơ tứ tuyệt. Đối với T., quà là một niềm vui có tuổi thọ nửa giờ. Khi nhận được quà, T. vui lắm, vui trong nửa giờ. Để tạo niềm vui cho bạn trong nửa giờ hoặc mười lăm phút, hoặc là năm phút, T. cũng hay tặng quà cho bạn. Nhưng với

sếp lại là chuyện khác. Cái phần người làm thơ trong T. rung rung bảo với phần người phạm tục của T. rằng, quà chứ không phải tiền, tức là chỉ là quà mà thôi. Nhưng phải là một món quà có ý nghĩa. Sếp là người cao quý, nghĩa trọng như vậy, không thể là món quà có cuộc sống nửa giờ được.

T. về lục tung tủ rã để xem mình có vật gì quý giá. T. hay được mời đi hội thảo thơ ở nước ngoài nên có nhiều đồ lưu niệm. Chỉ có điều những đồ lưu niệm đó cũng có tuổi thọ nửa giờ thôi.

- Ô, đây rồi! - T. kêu lên như bắt được vàng.

T. nâng cái hộp màu đen như nâng vật báu trong tay. T. trân trọng mở nó ra.

Trong hộp là một cái bút máy, ngòi mạ vàng hiệu Parker, một hiệu bút nổi tiếng trên thế giới. Cái bút này T. được tặng khi đi hội thảo thơ ở Hàn Quốc. T. đã vui với món quà tặng này lâu hơn nửa giờ nhiều. T. cất nó một chỗ trong tủ, thì thoáng lại bỏ ra ngắm. T. có cái tính rất lạ là rất thích bút. T. không thể không cúi xuống nhặt một cái bút rơi trên mặt đất dù nhiều phen xấu hổ vì đó là bút bi hết mực người ta vứt đi.

T. nghĩ mãi. Bởi vì T. tiếc đứt ruột nếu phải cho cái bút này đi. Một mặt, nó là món quà tặng, T. nâng niu tất cả các món quà tặng, dù tuổi thọ niềm vui của chúng chỉ có nửa giờ. Mặt khác, T. rất yêu quý bút, dù là chiếc bút bi T. cũng không muốn cho ai nữa là bút hiệu Parker.

Tiệc thì cũng phải tặng. Chẳng lẽ mình lại là kẻ vô ơn.

Sáng hôm sau, đến cơ quan, T. lên ngay phòng sếp, trân trọng nâng cái bút bằng cả hai tay, đưa cho sếp:

- Anh ạ, em xin tặng anh cái bút này để anh ký những chữ ký đẹp và làm những văn thơ hay.

Sếp đưa một tay cầm lấy hộp bút rồi đặt xuống bàn trước khi lời cảm ơn được bật ra.

Sáu tháng sau khi sếp lên chức, sếp bổ nhiệm mười một chức vụ từ phó ban trở lên với T. nữa là mười hai.

Một năm, quan hệ công việc giữa sếp và T. có nhiều trục trặc. Một hôm, trong

cuộc họp giao ban, T. phản đối sếp một việc. Sếp chỉ thẳng vào mặt T.:

- Đồ ăn cháo đá bát, tao đưa mày lên phó ban mà mày chỉ tặng tao có một cái bút, tao để phủ bụi kia kìa!

Quả là mỗi lần lên trình sếp duyệt bài, T. đều nhìn thấy cái hộp bút sếp để đó từ hôm nhận từ tay T. Mỗi lần nhìn nó, T. xót xa vô cùng.

Nghe sếp nói xong, mặt T. tê bì rồi mắt luôn cảm giác.

Sáng hôm sau, cũng như cái sáng T. tặng sếp cái bút, T. lẳng lặng đi vào phòng sếp, tiến thẳng đến trước mặt sếp. Sếp ngẩng lên, có vẻ hơi giật mình. T. nói:

- Anh cho tôi xin lại cái bút tôi đã tặng anh.

Sếp không ngờ lại xảy ra tình huống này nên giật mình thêm cái nữa. Tay sếp như cái máy, cầm hộp bút bị phủ một lớp bụi dày đưa cho T. T. cầm hộp bút, đi ra khỏi phòng sếp. Về phòng mình, T. lấy chiếc khăn vải để lau mặt, lau sạch bụi trên hộp. T. vui lắm, niềm vui có tuổi thọ dài nhất trong các niềm vui của T.

Đồng tiền chết

Thị là người đàn bà tham lam nhưng không gian xảo. Thị làm nghề quét rác. Buổi chiều, khi vào ca làm việc của thị thì có một đám tang đi qua. Mắt thị sáng lên khi thị nhìn thấy lẫn trong những đồng tiền âm phủ có những đồng tiền “dương phủ”. Những đồng tiền có mệnh giá 200 đồng. Có điều thị hơi lạ. Giờ này cũng là giờ của giới lô đề, vậy mà những đồng tiền mệnh giá 200 kia vẫn được nằm im trên mặt đường để chờ những nhát chổi của thị. Thị không nỡ lia nhát chổi vào các tờ tiền. Thị cúi xuống nhặt chúng lên với một niềm vui sướng nho nhỏ và một

sự hân hoan cũng nho nhỏ. Bởi vì những đồng tiền mệnh giá 200 được làm trên giấy cotton và còn rất mới. Thị rất yêu những đồng tiền được làm trên giấy cotton. Đồng mệnh giá 200 có màu rất nền nã. Trước đây thị thường gom chúng mỗi khi đi chợ, cất vào một nơi để đến Tết đi chùa. Mỗi khi có được một đồng tiền mới, thị thường ngắm nghía, xuýt xoa mãi. Trước đây cũng hiếm khi thị có được một đồng tiền mới. Vậy mà bây giờ chỉ nội trong ba mươi mét đường thị quản lý, thị đã nhặt được hơn một chục tờ tiền mới mệnh giá 200. Thị cẩn thận cất những tờ tiền mới vào trong túi áo.

Chồng thị làm xe ôm, bị tai nạn. May có mũ bảo hiểm nên đầu không việc gì. Còn hai chân bị xe buýt cán nát. Nhà thị

lâm vào cảnh cùng quẫn. Những đồng tiền khó nhọc của thị nung hết vào thuốc thang cho chồng. Thằng con trai thị học lớp năm hỏi thị: “Mẹ ơi, giọt mồ hôi sa những trưa tháng Sáu là gì?” Thị đang chổng mông nhóm lửa để sắc thuốc cho chồng bèn ngừng mặt lên bảo con: “Con nhìn mặt mẹ đây này, giọt mồ hôi sa đây này.” Thằng con trai bảo: “Thế thì cứ bảo là vễ vãi mồ hôi mẹ nhỉ?” Sắc xong thuốc, bê lên cho chồng, thị mới đi nấu cơm cho con. Gạo trong thùng hãy còn. Rau với thức ăn thì đã hết sạch. Ví tiền của thị cũng trống trơn. Thị chợt nhớ những đồng tiền mệnh giá 200 để trong ngăn kéo bàn. Thị đắn đo không muốn tiêu chúng vì đã định để đến Tết đi lễ chùa. Thị chợt nhìn sang thằng con trai.

Con trai thị gầy nhảnh. Thị không dẫn đo
nữa. Thị lấy xấp tiền trong ngăn tủ ra.
Thị sắm sửa đi ra chợ. Thị đến hàng
trứng gà. Thị hỏi giá. Chị hàng trứng bảo
nghìn rưỡi một quả. Thị bảo cho thị hai
quả. Chị hàng trứng nhặt hai quả cho vào
túi bóng đưa cho thị. Thị đếm tiền trả chị
hàng trứng. Ba nghìn đồng là mười lăm
tờ mệnh giá 200 đồng. Thị đưa cho chị
hàng trứng. Chị hàng trứng gạt phắt,
không lấy tiền này. Thị ngơ ngác, tiền
thật chứ có phải tiền giả đâu mà không
lấy. Chị hàng trứng gạt lên, tiền này ai
tiêu nữa mà lấy. Cô hàng óc bấu môi, tờ
500 còn chả ai muốn cầm nữa là tờ 200.
Thị đứng nghệt mặt ra một lúc rồi yếu ớt
thanh minh, tiền này nhà nước vẫn lưu
hành đấy chứ, có ai bảo là không được

lưu hành nữa đâu. Nghe thị thanh minh như vậy, chị hàng trứng như nổi cơn tam bành, giật ngay hai quả trứng lại, không có tiền thì thôi đừng mua, đã bảo rằng tiền này không lấy, lấy cũng có tiêu được đâu, bà không ra đường mà xem, tiền này rơi đầy đường có ai cúi xuống nhặt đâu, đến cả dân chơi đề nó còn chả thèm nhặt để xem đâu, dít nữa là, tiền này chỉ rải đám ma thôi, đồng tiền này bị khai tử rồi, đồ bà đến hàng nào ở cái chợ này nó nhận tiền này nhà bà đây. Thị chưng hửng quay đi. Thị đến hàng hành mua 500 hành. Thị không cố chấp nhưng quả là thị cần mua hành. Thôi thì không có trứng nhưng phải có ít hành hoa. Ở nhà thị còn một chút mỡ. Thị sẽ rang cơm lên cho con. Không có trứng thì cho thêm hành

hoa sẽ ngon. Thị mua 500 đồng hành hoa. Thị đưa ba tờ mệnh giá 200. Bà bán hành giãy lên, không lấy tiền này đâu, giờ còn ai tiêu tiền này nữa mà lấy, tờ tiền này bị khai tử lâu rồi, hâm thế, không biết à?

Thị buồn bã quay về. Thị không hâm. Chỉ có điều những đồng tiền thị nhặt được là tiền chết. Nếu là tiền sống chắc thị chả nhặt được.

Hàng xóm

Vợ chồng Tần vừa đi xe máy về đến cổng đã thấy ông hàng xóm dắt con chạy thốc từ trong nhà ra, đứng chắn trước mặt:

- Cô chú lâu lắm rồi mới về. Cho tôi vào nhà chơi tí.

Chồng Tần có vẻ khó chịu ra mặt, đứng nói chuyện vu vơ với ông hàng xóm khác. Tần không muốn nhưng vẫn phải mở cổng để ông hàng xóm dắt con vào nhà chơi. Vừa vào đến sân, ông hàng xóm đã sà ngay đến góc khế rồi ngửa cổ lên khen:

- Khế năm nay lắm quả quá! Cho tôi hái mấy quả nhé!

Không muốn nhưng Tần vẫn phải đồng ý:

- Vâng, anh cứ hái đi!

Ông hàng xóm để đứa con gái nhỏ đứng dưới gốc khế rồi leo tót lên cây. Lại còn réo to, gọi tên vợ:

- Lèo ơi, sang lấy khế.

Cô vợ tên Lèo te tái chạy sang với cái nón trên tay. Thế là chồng hái, vợ đón, đến lưng nón rồi mà vẫn ngửa nón ra hứng.

Tần đứng dưới gốc cây, xót hết cả ruột. Khế chẳng phải là loại quả ái ố mỹ

miêu gì. Nhưng nghĩ đến công chăm sóc cây khế để cho nó thoát chết, rồi ra quả, rồi để người ta leo tót lên cây hái thế kia thì xót quá! Vợ chồng Tần ở phố chật hẹp mới mua căn nhà ngoại ô rộng rãi để thứ Bảy, Chủ nhật về hưởng chút không khí thoáng đãng, ít bị ô nhiễm khói bụi của ô tô, xe máy. Căn nhà ngôi ba gian, có mảnh vườn nhỏ trước mặt, trong mảnh vườn nhỏ đó có cây cau và cây khế ngọt. Cây khế ngọt bị sâu đục thân đã chết mất mấy cành. Còn có hai cành, vợ chồng Tần phải ngồi hàng giờ để tìm cho ra con sâu đang đục trong thân cây. Thì ra con sâu đó đang lẩn dưới lớp đất dưới gốc cây. Chồng Tần cưa những cành đã chết. Tần mua mấy gói phân vi sinh, bón quanh gốc. Lại còn bón cho cả cây cau.

Cây cau già cao đến hơn sáu mét. Chồng Tần cười bảo vợ:

- Cau điếc rồi, bón phân làm gì cho phí.

Ấy vậy mà ra Giêng, khi mưa phùn đổ xuống thì cây khế trở đầy hoa. Những nụ hoa khế đỏ bé li ti chẳng đem lại cảm giác gì. Cây cau già không điếc. Một cái mo cau rơi bộp xuống sân. Tần ngược nhìn lên, ô kìa, hoa cau đang bung ra ngon ngái. Giờ thì cau đã chín, khế đã chín. Cau chín cau rụng, khế chín khế rụng. Vợ chồng Tần chỉ đứng ngắm những chùm khế rồi ngửa hẳn cổ để ngắm chùm cau, cho no mắt. Khế với cau quá rẻ để nghĩ đến việc thu hoạch chúng. Cứ để chúng trên cây mà ngắm đã là một vụ

bội thu rồi.

Cái loại hàng xóm... Tần nén tiếng thở dài.

- Thôi anh ơi, đừng hái nữa để lần sau, nhiều quá không ăn hết.

Nghe tiếng vợ nói, ông hàng xóm mới nhảy xuống khỏi cây khế. Tưởng ông hàng xóm sẽ theo vợ và nón khế về ngay, ai ngờ ông vẫn ở lại. Ông ngửa cổ nhìn lên cây cau. Ông bảo Tần:

- Cau chín rồi. Để cau chín là vớt. Cho tôi buông cau nhá!

Tần vội chối:

- Cây cao thế, ai leo lên mà hái được.
- Cô cứ cho tôi, để tôi hái cho.

Tần lơ đi, không trả lời.

Ông hàng xóm đến bên thêm nhà ngồi xuống. Tần loanh quanh không mở cửa. Tần đã nhận được tín hiệu từ chồng, không được mở cửa. Ông hàng xóm bồng đàn mặt rồi cứ ngửa cổ lên cây cau nhìn. Tần tức lộn ruột, muốn xả một câu cho bõ tức nhưng nhin được. Ông hàng xóm nói:

- Cây cau này tôi trồng từ lúc vợ chồng tôi cưới nhau. Ở với nhau hai mươi năm, nó chẳng ra quả lần nào. Cứ bảo nó là cau điếc. Thế mà cô chú về ở, nó lại ra quả. Cô cho tôi vào thăm nhà một tí, được không?

Tần ngẩn người, không biết phải làm gì. Ông hàng xóm nói tiếp:

- Cái lúc đói không có gì ăn mà vợ chồng còn vượt qua được. Giờ đã có nhà xây rồi lại bỏ nhau. Khi tôi xây cái nhà này, tôi đã tính toán cả đấy. Cái vườn này, cái sân này bày được đến năm mươi mâm cỗ đấy. Chết cũng chả phải khiêng ra nhà xác.

Tần ngần người, chả biết đầu cua tai nheo câu chuyện thế nào.

- Đi! Cô cho tôi vào thăm nhà tí. Mấy năm nay tôi có được bước chân vào nhà đâu.

Tần ra bảo chồng:

- Ông hàng xóm bảo cho vào thăm nhà tí. Nhà này trước của ông ấy.

Chồng Tần bảo:

- Nhà nào của ông ấy? Mình mua của bà Nhân cơ mà.

Một ông hàng xóm nữa đang đứng cạnh chồng Tần, nghe câu chuyện, cả cười:

- Đúng là nhà của bà Nhân, bà Nhân trước kia là vợ của ông này. Dăm năm trước bỏ nhau. Bà Nhân ở cái nhà bán cho cô chú đây, còn ông này ở mảnh đất bên cạnh. Ông này lấy vợ khác rồi lại đưa nhau về đây ở. Bà Nhân không chịu được hàng xóm là chồng cũ nên mới bán nhà cho cô chú. Nghe thủng câu chuyện chưa?

Chồng Tần gào lên:

- Rắc rồi, rắc rồi. Thôi đi về! Tưởng

về quê thì ít chuyện đau đầu. Đau đầu quá, đau đầu quá!

Ông hàng xóm nghe tiếng chồng Tần gào lên thì đứng dậy. Ở bên nhà, vợ ông - cô Lèo - cũng đang gào lên:

- Ông còn ngờ ngẩn gì bên đấy, tiếc người hay tiếc của? Của thì của người ta rồi, người thì còn kia kia, có tiếc thì đến mà rước về.

Ông hàng xóm lật đật đi về.

Bệnh thận

T hăng bé đi học về. Nó mới học lớp bảy. Nó tháo khăn đỏ bỏ vào cặp sách. Nó treo cặp sách trên giường. Nó nhìn lên chiếc đồng hồ treo tường. Chưa đến sáu giờ mà trời đã tối sẫm. Nó đói. Hôm nay nó phải học cả ngày ở trường. Buổi trưa nó chỉ ăn có một cái bánh mì. Nó vào bếp. Trên bàn ăn có thức ăn để phần nó đây trong lòng bàn. Nó mở lòng bàn. Thức ăn đạm bạc như mọi lần. Rau muống và đậu phụ xốt cà chua. Có hai cái bát sạch để trên bàn. Nó hiểu. Nó đơm cơm vào một bát. Nó gấp hai miếng đậu phụ vào bát cơm. Nó gấp thêm mấy

ngon rau muống nữa. Nó không rưới nước mắm. Nó làm thành thực và chỉ nhìn vào một chỗ. Nhưng mũi nó rất thính. Nó ngửi thấy mùi thịt rán thơm lừng. Ở đằng sau nó có một cái bàn nữa. Trên chiếc bàn đó có một mâm thức ăn. Mâm thức ăn của nhà chú nó. Đây thực ra là nhà của ông bà nội nó. Khi bố nó chưa bỏ đi thì có ba gia đình nhỏ sống trong căn hộ này. Căn hộ này là căn hộ cao cấp ông nội nó được phân. Có ba phòng ngủ, một phòng khách, hai toilet, một phòng ăn. Ông bà nội, nhà chú nó và nhà nó. Từ ngày mẹ nó bị bệnh, bố nó bỏ đi. Thi thoảng cũng về xem nhà cửa thế nào. Nó nghe chú nó nói với ông bà nó, bố nó đang sống với một người đàn bà khác ở ngoài phố. Bệnh của mẹ nó không

chữa được nữa. Mẹ nó bị bệnh, không đi làm được. Bố nó không đưa tiền về. Vậy là nó với mẹ nó phải sống nhờ vào ông bà nội. Nó bê cơm vào phòng cho mẹ nó. Nó vừa đi vừa nghĩ, sáng nay nó dậy hơi muộn, sợ trường đóng cửa nên nó đã không vào để hỏi thăm xem mẹ thế nào. Vì vậy mà nó nhớ mẹ nó suốt cả buổi học. Buồng của mẹ nó tối om. Mọi ngày cũng vẫn tối. Hôm nay trời tối hơn, phòng càng tối. Nó gọi: “Mẹ ơi!” Nó không nghe thấy tiếng mẹ thưa. Nó lần công tắc trên tường, bật đèn lên. Mẹ nó nằm trên giường, bé như dính vào giường. Mắt mẹ nhắm nhưng mẹ vẫn đang cười với nó. Nó ngồi xuống mép giường, để bát cơm bên cạnh. Nó lại gọi: “Mẹ ơi!” Mẹ vẫn nằm im. Thấy lạ. Sao

mẹ vẫn nằm im thế? Mọi bận, dù rất mệt mẹ vẫn hỏi chuyện nó đi học thế nào. Nay mẹ vẫn cười với nó mà lại không nói gì. Nó lấy tay lay mẹ. Người mẹ cứng ngắc như khúc gỗ. Nó nhìn kĩ vào mặt mẹ. Không phải mẹ cười mà cả cái môi trên của mẹ bị mất rồi. Nó bỗng hiểu điều gì. Nó rú lên đau đớn. Ông bà nó, rồi cô chú nó vội chạy vào. Sau vài giây kinh ngạc, họ bỗng hiểu ra một điều. Bà nội nó ôm lấy mặt nó rồi lôi nó ra khỏi phòng mẹ nó. Còn ông nó với chú nó thì quần vội mẹ nó vào cái chăn. Thím nó thì gọi điện thoại. Một lúc sau, có chiếc ô tô đến chở mẹ nó đi.

Nó là một thằng bé ngoan. Nó đã học hành rất giỏi giang. Sau nó trở thành một giáo sư nghiên cứu về bệnh thận. Trước

khi nói về các triệu chứng của bệnh thận, ngài giáo sư kể một câu chuyện với sinh viên: “Khi bệnh nhân đã phải chạy thận nhân tạo thì đồng nghĩa với việc nghèo đi rất nhanh. Nghèo đến nỗi không còn ai xót thương, chia sẻ, kể cả những người thân. Chỉ còn một cậu con trai. Một buổi sáng, cậu tỉnh dậy hơi trễ, cậu sợ đến trường muộn, vì vậy cậu đã không rẽ vào chào mẹ, cũng là để hỏi thăm mẹ thế nào. Đến chiều, cậu đi học về. Cậu vào phòng mẹ. Mẹ đã chết từ lúc nào không ai biết. Đến nỗi chuột đã ăn hết cả môi mẹ. Mãi sau này cậu mới biết điều ấy. Còn khi đó, cậu vẫn ngỡ rằng mẹ đang cười với cậu.” Sinh viên hỏi lại vị giáo sư: “Thưa thầy, có thật là nghèo đến mức đó không ạ?” Vị giáo sư trả lời: “Đúng là như vậy đây,

nghèo đến mức không còn ai xót thương, chia sẻ. Chỉ có một cậu bé...”

Ô hô, hoa mừng và lòng lợn

Một cơ quan làm lễ kỷ niệm năm mươi năm ngày thành lập. Lễ làm to lắm. Thuê hẳn một nhà hát một nghìn hai trăm chỗ ngồi. Nhưng khách mời chỉ có khoảng năm trăm người. Mà ở đây người ta có cái tục (lệ) đến lấy quà xong, mắt trước mắt sau lĩnh ngay. Vì vậy mà người dự từ đầu đến cuối chỉ là người cơ quan với lèo tèo vài quan khách. Vậy nên rõ khổ cho mấy cô ca sĩ được xếp cuối chương trình để giữ khách, cứ gân cổ hát cho các hàng ghế trống nghe.

Ở ngoài hành lang nhà hát, hoa chất kín. Chỉ đếm những lẵng hoa lớn đã tròn một trăm. Hoa tươi roi rói, hoa thật, không độn giấy để chứng tỏ sự sành điệu của chủ nhân. Mỗi lẵng hoa như vậy ít nhất cũng phải ba trăm ngàn đồng.

Lễ kỷ niệm đã thành công. Chủ chịu chơi, khách cũng chịu chơi nhưng là cuộc chơi nửa chừng chơi vui. Những người khách tử tế cuối cùng chưa rời khỏi nhà hát thì bỗng đâu ập đến một toán người, phút chốc dọn hết cả một trăm lẵng hoa. Nhân viên cơ quan, có người muốn mang một lẵng hoa về phòng làm việc bèn ra bê một lẵng thì bị toán người kia chặn lại, trợn mắt quát: “Ai cho lấy, người ta đã bán lại cho tôi rồi.”

Trưa ngày thứ Hai đầu tuần, tức là sau vài ngày diễn ra lễ kỷ niệm, bữa cơm trưa của cơ quan có thêm một đĩa lòng lợn. Người nọ quay hỏi người kia: “Sao hôm nay có lòng lợn?” Người này lắc đầu, người kia bảo không biết. Thôi thì cứ chén đi đã.

Cuối tuần, cơ quan họp toàn thể để rút kinh nghiệm về lễ kỷ niệm. Thủ trưởng nói: “Lễ kỷ niệm của chúng ta đã thành công tốt đẹp. Tôi nhận được nhiều tin nhắn của bạn bè, đối tác khen rằng lễ kỷ niệm của chúng ta rất hoành tráng. Nhưng cũng có một vài sai sót cần rút kinh nghiệm. Chúng ta sẽ khen thưởng một số tập thể và cá nhân đã có thành tích trong lễ kỷ niệm. Đầu tiên phải kể đến khối văn phòng đã có sáng kiến, không chờ

hoa về cơ quan mà cho quay vòng luôn. Đỡ lãng phí, tiết kiệm được theo đúng chủ trương của nhà nước. Đây, bữa trưa thứ Hai, suất ăn của các đồng chí có thêm đĩa lòng lợn là do chúng ta bán một trăm lạng hoa được hai triệu...”

Hoa và dùi cui

Năm nay người ta lại mở lễ hội hoa anh đào. Rút kinh nghiệm những lễ hội hoa trước bị người đến thưởng hoa tàn sát hoa nên lần này người ta đã huy động một lực lượng lớn bảo vệ với trang bị dùi cui lăm lăm trên tay.

Một cái lý rất đơn giản là, người ở đây có yêu hoa không? Họ có yêu hoa thì hãy mở lễ hội hoa chứ? Nào có ai hỏi ai đâu mà trả lời. Vậy thì hãy nhìn vào hiện tượng rồi tìm câu trả lời nhé! Lễ hội hoa lần trước đã diễn ra trong tình trạng vô cùng kinh hoàng. Chỉ sau khi khai mạc,

tất cả những cánh hoa đều bị chết trong tình trạng bầm dập. Người ta a la xô chen lẩn, giẫm đạp, hái, bứt, vò. Như những người mộ đạo, người đi hành hương trên thánh địa hoa phải ra tay vùi dập một cánh hoa nào đấy thì mới thiêng. Thế là hoa đi đăng hoa, chậu đi đăng chậu. Còn lại như một bãi chiến trường. Những cánh hoa không biết khóc, không biết nhỏ máu nhưng nhìn thật kinh hoàng.

Lực lượng bảo vệ được huy động đến hơn năm trăm người với dùi cui lăm lăm trong tay. Cũng là rút kinh nghiệm từ lễ hội hoa lần trước, lần này người ta không mang hoa thật sang, chỉ một vài cảnh tượng trưng, còn lại là những cánh hoa giả. Hoa giả hay hoa thật đều có năm người đứng xung quanh bảo vệ. Người ở

đây nhìn thấy dùi cui là sợ ngay nên chả có ai dám mó vào hoa nữa.

Bỗng có chuyện. Còi thổi toét lên, chân chạy rầm rập. Thủ phạm bị khóa tay, bắt ngay lập tức và giải về đồn. Ngay lập tức báo chí đồng loạt đưa tin, thủ phạm bị bắt là một người khiếm thị. Một người khiếm thị rất lãng mạn. Anh ta bị mù bẩm sinh. Từ bé đến giờ anh ta chưa từng nhìn thấy một vật gì, kể cả gương mặt của mẹ. Anh ta chỉ được cảm nhận những giọt nước mắt nóng hổi của mẹ rơi trên mặt và bàn tay chai sần của mẹ trên da thịt. Anh ta từng ước ao được nhìn thấy gương mặt mẹ dù chỉ một lần.

Anh ta là một kẻ lãng mạn và là một người rất thích nghe đài. Anh ta nghe đài

nói rất nhiều về lễ hội hoa này. Anh ta nghe cả trên ti vi nữa. Vậy là anh ta ước ao được đi đến lễ hội hoa. Chính mẹ anh ta đã dẫn anh ta đến lễ hội hoa. Bà muốn bù đắp phần thiệt thòi cho con trai nên thường chiều theo những ý muốn của con. Bà dẫn con đến một cây hoa. Bà đâu biết đó là một cây hoa giả. Người đàn bà nông dân không có khả năng tinh tế đó.

Anh con trai khiếm thị và lãng mạn kia lòng tràn đầy hứng khởi khi được mẹ dẫn đến gốc cây hoa. Anh ta không nhìn thấy nhưng đã tưởng tượng ra sự mịn màng đến mê mê của những cánh hoa. Thì ít nhất đó là sự mịn màng, mê mê như những cánh hoa râm bụt ở hàng rào. Đãi lại nói đây là những cánh hoa tuyệt vời từ một đất nước xa xôi. Vậy chắc hẳn sự

mịn màng mà anh ta cảm nhận được qua da thịt phải tuyệt vời hơn. Điều tưởng tượng đó khiến lòng anh ta bay bổng.

Anh ta đã đến bên gốc hoa. Anh ta không cảm nhận được mùi thơm nào, cũng không có cả mùi ngai ngái của cây. Không có một mùi nào cả. Mẹ anh ta cầm tay anh ta chạm vào một cánh hoa. Không như mọi bận, anh ta cảm nhận bằng bàn tay trước rồi mới cảm nhận bằng má. Anh ta vội cúi mặt xuống bàn tay để áp cánh hoa vào má. Ngay lập tức anh ta cảm nhận được hai cảm giác, một sự thô ráp đang áp trên da thịt và một tiếng hô đánh thép, bắt lấy, bắt lấy nó. Rồi hai tay anh ta bị khóa chặt. Anh ta bị giăng ra khỏi bàn tay mẹ. Tay mẹ chơi với bám vào anh ta. Tiếng mẹ thảng thốt,

con tôi.

Anh ta chỉ bị giữ lại khoảng mười lăm phút trong đồn. Anh ta không bị phạt. Nhưng anh ta buồn vô hạn. Anh ta không buồn vì bị bắt. Anh ta buồn vì cánh hoa không mịn màng như trong tưởng tượng của anh ta. Anh ta vẫn không biết rằng đó là một cây hoa giả.

Nhưng tôi còn buồn hơn anh ta. Tôi sáng mắt nên tôi nhìn thấy rõ ràng, năm người bảo vệ, dùi cui lăm lăm trên tay để bảo vệ một cây hoa giả.

Khủng bố

N. là một phóng viên chuyên viết phóng sự có hạng. Những phóng sự của N. viết rất dụng công. Vì vậy, những phóng sự N. viết luôn được nhô ra trang nhất. Và tất nhiên cũng luôn được nhuận bút cao nhất. Thế là nhiều kẻ sinh lòng ghen ghét. Một lần, khi N. vừa đăng xong bài phóng sự dài kỳ về những người đồng tính thì nhận được loạt tin nhắn. Tin nhắn thứ nhất: “Tao đang ngồi với tổng biên tập của mày về bài phóng sự đồng tính của mày.” Tin nhắn thứ hai: “Tổng biên tập của mày ngồi ở tầng hai.” Tin nhắn thứ ba: “Mày viết như thế là bôi nhọ danh dự những

người đồng tính.” Đến tin nhắn thứ ba thì N. phải ngồi đọc lại bài phóng sự dài kỳ về những người đồng tính, xem có sai sót gì không. N. đọc rất cẩn thận và không thấy có sai sót nào. Để viết bài phóng sự này, N. đã mất cả tháng để tiếp cận và làm thân với người đồng tính. Sau đó, N. được họ mời đến câu lạc bộ của họ, được họ kể cho nghe chuyện đời, chuyện tình. Họ còn mời N. về nhà họ để xem họ ăn ở và sống thế nào. Bài phóng sự N. viết rất nhân văn. Nếu không kể mấy tin nhắn đó thì có nhiều ý kiến bạn đọc khen bài phóng sự đó. Tin nhắn thứ tư: “Mày sẽ bị trả giá.” N. lưu lại tất cả tin nhắn đó dưới cái tên “Khủng bố”. Tin nhắn thứ năm: “Tao biết nhà mày gần cầu T.L. Mày cẩn thận đấy!” Tin nhắn thứ sáu:

“Sẽ có ngày vợ và con gái mày thấy mày nổi lên phình dưới sông.” N. hoảng hồn. N. đã đọc bao vụ án giết người của những người đồng tính. Mỗi lần đi ra khỏi nhà, N. đều ngo trước ngo sau rồi đi lòng vòng mấy ngõ mới ra đường lớn. Có con đường đến cơ quan gần nhất là chui qua gầm cầu, N. cũng không dám đi. Khi từ cơ quan về nhà cũng vậy, N. phải đi lòng vòng vài lượt, mắt ngo trước ngo sau. N. còn không dám đèo vợ con đi chơi. Cũng sau tin nhắn thứ sáu thì N. phải báo cáo với ban biên tập. Ban biên tập họp cơ quan để thông báo sự việc và lên phương án sẽ báo cáo với cơ quan công an để bảo vệ phóng viên. Hết cuộc họp, N. không còn bị nhận tin nhắn khủng bố nữa.

Bẵng đi một thời gian, đủ để mọi chuyện có thể cho qua, N. bỗng nhận được cú điện thoại từ Khủng bố. N. đã xóa các tin nhắn nhưng vẫn lưu số máy của Khủng bố. N. không nhắc máy. Điện thoại vẫn kiên trì đổ chuông. N. vẫn không nhận cuộc gọi. Khủng bố vẫn kiên trì nhấn chuông. N. tự nhủ, cứ nhắc điện thoại xem sao. N. chưa kịp a lô thì đầu dây bên Khủng bố thấy thông máy đã reo lên: “Anh N. ời anh N., sao em gọi mãi mà anh không nhắc máy? Em vừa đi Mỹ về, em đang ngồi ở quán nước Z., anh ra đây, em có quà cho anh này.” N. chết lặng cả người. Thì ra Khủng bố chính là thằng đàn em, nó cũng là nhà báo, làm cùng cơ quan với N.

Đi ăn tiệc

Tôi qua tôi được mời đi ăn tiệc nhân kỷ niệm ngày này tháng nọ. Tôi biết những bữa tiệc như vậy chả có giá trị oai nhưng giá trị ăn uống thì có. Đồ ăn đồ uống ê hề. Thường thì chả mấy khi tôi đi. Tôi qua tôi bỗng muốn ăn một bữa ngon. Thế là tôi đi. Tôi cầm ly rượu vang đứng cạnh một cái bàn nhỏ, rất thuận tiện cho việc ăn uống. Đồ ăn Pháp rất ngon. Tôi thử qua tất cả các món mà phục vụ đưa đến. Tôi đã chọn ra món ngon nhất. Đó là một loại bánh, tôi chưa biết tên là gì, nó có từng lớp vỏ mỏng, mềm thơm và rất ngậy. Ở giữa có cái xúc xích nhỏ. Khi

ăn đến cái thứ ba thì tôi bỗng nhớ tới cậu con trai nhỏ ở nhà. Khi tới nó đã đòi theo tôi đi nhưng tôi ngại nên không đem nó theo. Tôi nghĩ cách để lấy bánh về cho con. Tôi lấy một chiếc khăn giấy, cầm sẵn trong tay rồi gọi người bê bánh đến. Tôi lấy một chiếc bánh. Tôi cầm bánh trên tay như chuẩn bị ăn. Tôi quan sát mọi người xung quanh. Có vẻ như mọi người đều đang tập trung vào ăn uống. Tôi xòe chiếc khăn giấy ở tay trái ra. Tôi bỏ chiếc bánh đang cầm trên tay phải vào. Tôi ập tay trái vào. Thế là chiếc bánh đã nằm gọn trong tay. Tôi nghĩ đã đến lúc ra về. Tôi vòng qua lưng mọi người để ra cửa. Tôi đi qua một cái cột của căn phòng. Chắc là vì căn phòng quá rộng nên cần phải có cái cột này để

chông. Tôi thấy một người đàn bà mặc một cái váy rất đẹp. Người đàn bà đứng xây lưng lại mọi người đang đứng ăn uống. Và có vẻ như đang giấu một điều gì. Tôi đi vòng qua cái cột thì nhận diện được người đàn bà đó là một nghệ sĩ nổi tiếng. Người đàn bà bê một cái đĩa trên tay. Trên cái đĩa có ba cái bánh, giống cái bánh đang ở trong tay trái của tôi. Người đàn bà bỏ cái đĩa xuống bệ tường rồi trải khăn giấy trên bệ tường, sau đó lấy ba cái bánh trên đĩa bỏ vào khăn giấy, gói kín lại. Bỗng nhiên cảm giác xấu hổ dâng lên khiến mặt tôi tê bì. Tôi cúi mặt xuống và bước đi thật nhanh.

Tôi cũng không hiểu sao mình lại có cảm giác xấu hổ ấy.

Những nốt nhạc của đứa bé gái hay mắc lỗi

Trong một chiều xuân, nắng nhẹ và gió nhẹ. Chỉ có những cái mầm đang cựa mạnh để đâm thủng lớp vỏ cây sần sùi. Hai bên đường, lớp cỏ xanh mượt đã phủ kín mặt đất thành một thảm cỏ dày. Có một cô bé con đang tha thẩn chơi bên đường. Cô bé xinh xắn mặc một chiếc quần hoa chấm hồng và một chiếc áo trắng. Phía xa xa có những nếp nhà. Bỗng từ phía sau cô bé có tiếng nói:

- Con ơi, quay về nhà lấy thêm áo mặc vào, mẹ cho đi chơi.

Cô bé quay lại nhìn mẹ với nụ cười thiên thần:

- Mẹ chờ con nhé!

Cô bé chạy với những nốt nhạc rình rang trong tim. Những nốt nhạc nâng đôi chân cô bé như không bấn đất. Và rồi một viên đá to trôi lên trên mặt đất làm cô bé ngã sõng soài. Mặt cô bé đập thẳng xuống đất. Cô bé rất đau nhưng không khóc. Cô bé đứng dậy và chạy tiếp. Cô bé chạy về nhà để lấy chiếc áo khoác. Cô chạy đến bên mẹ với khuôn mặt đỏ bừng và một cục bươu trên trán. Mẹ cô bé bỗng nổi cáu:

- Trông mặt mày xấu xí như giặc thế kia, đi mà nát người ta à? Không cho đi nữa!

Người mẹ lên xe và đạp đi.

Những nốt nhạc rình rang vui tươi trong tim cô bé chợt tắt. Nỗi thất vọng dâng đầy lên mắt. Cô bé khóc:

- Mẹ ơi, mẹ cho con đi với mẹ.

Cô bé bám chặt tay vào chiếc xe. Người mẹ cứ đạp xe và cô bé cứ bám chặt lấy. Chân cô bé sai nhanh để theo kịp bánh xe. Cô bé khóc gào lên. Người mẹ đạp xe nhanh hơn. Cô bé bấy giờ phải chạy nên không đủ sức khóc nữa. Đến một chỗ cỏ mọc dày hơn, lan rộng hết cả con đường, cô bé buông tay, gieo

mình xuống thăm cỏ. Cô bé nằm úp mặt xuống bãi cỏ. Ban đầu cô bé rất mệt. Cô bé thở hổn hển. Một lát, cô bé hết mệt và cảm nhận những lá cỏ đang đâm vào cơ thể. Không còn nốt nhạc nào trong tim cô nữa. Đầu óc cô bé toang tuếch, tỉnh không có một ý nghĩ nào. Cô bé cứ nằm im lặng như vậy. Thậm chí cô bé còn không ngừng đầu lên để thở. Cô bé thở qua đám cỏ. Cô bé nằm lâu lắm. Lâu đến nỗi cô bé cảm nhận được hơi ấm nồng nàn của đất và cỏ. Và sự êm ái của cỏ đã đưa cô bé vào giấc ngủ.

Tôi là một con cánh cam nhỏ. Tôi rất yêu cô bé. Cô bé hồn nhiên và rất bướng bỉnh. Có một lần, cô bé đã làm tôi rất đau đớn. Cô bé bắt tôi vào một chiều mùa hè. Khi đó, trời nóng nực vô cùng.

Cô bé vừa chơi nhảy lò cò xong. Mặt cô bé nóng bừng. Cô bé bẻ một chân của tôi rồi lấy một chiếc tăm cắm vào đó. Cô bé xoay xoay chiếc tăm. Sự kích thích đó khiến tôi đau đớn. Tôi xòe rộng hai cánh như đang bay trên không trung. Cô bé hứng mặt vào đôi cánh đang bay như quạt gió của tôi. Cô bé rất thích thú vì gió từ đôi cánh của tôi đã làm dịu cái nóng trên má cô. Sau đó, cô bé rút chiếc tăm ra khỏi một bên chân bị bẻ gãy của tôi. Tôi được thả lại lên cây. Tôi đau đớn với cái chân gãy một thời gian. Tôi không bay vù vào cửa sổ nhà cô bé được nữa, nhưng tôi vẫn biết trong ngôi nhà kia, mẹ và cô bé sống thế nào.

Mẹ của cô bé rất yêu cô bé, nhưng yêu theo cách riêng của bà. Tôi cũng không

chắc chắn điều đó. Rằng có thật đó là tình yêu của bà dành cho con gái không? Hay là người lớn họ có quyền sống và làm theo ý thích của riêng họ.

Tôi rất yêu cô bé vì tôi đã được nghe những nốt nhạc ngân lên trong tim cô bé. Những nốt nhạc đó cứ khiến cô phạm sai lầm.

Thực ra, trong ngôi nhà kia không phải chỉ có mẹ và cô bé. Còn có một đứa em trai và bố cô bé nữa. Bố cô bé đi công tác xa và thi thoảng mới về nhà. Cô bé lên bảy tuổi và đứa em trai năm tuổi. Cô bé lên bảy tuổi nhưng đã biết làm nhiều việc. Cô bé biết quét nhà, rửa bát và đun nước bằng rạ và củi. Cô bé rất thích học nấu cơm. Khi mẹ nấu cơm, cô bé ngồi

bên cạnh để học cách mẹ nấu. Một lần, khi bố về nhà ngày Chủ nhật, mẹ nấu cá với dưa. Trên nhà, bố và đứa em trai đang nô đùa với nhau. Đứa em trai cười như nắc nẻ. Cô bé ngồi trong bếp với mẹ, nhìn ngọn lửa reo dưới đáy nồi, bỗng nhiên trong tim cô, những nốt nhạc lại ùa ra. Những nốt nhạc rình rang một điệu vui nhộn. Điệu vui nhộn đó làm cô bé muốn nhảy chân sáo để bay lên. Nhưng cô lại đang ngồi trong bếp. Cô bé nhìn đăm đăm vào ngọn lửa. Cô bé nhìn thấy những ngọn lửa cũng đang múa theo điệu nhạc của cô. Trên bếp, nồi cá đang sôi sùng sục. Mẹ rút bớt củi để lửa nhỏ lại. Mẹ dặn cô bé:

- Đừng chắt thêm củi nữa nhé! Đun âm ỉ để cá chín.

Mẹ ra khỏi bếp để rửa rau.

Cô bé nhìn ngọn lửa đang nhỏ dần. Cô bé thấy những mắt lửa đang cầu khẩn, đừng để tôi tắt, đừng để tôi tắt. Cô bé sợ hãi. Điệu nhạc vui nhộn trong tim đã ngừng lại. Một giai điệu buồn cất lên. Đừng để tôi tắt, đừng để tôi tắt. Cô bé còn nhìn thấy những giọt nước mắt của lửa nhỏ xuống, bốc lên làn khói đen. Không, tôi không để bạn tắt đâu, không, tôi không để bạn tắt đâu. Cô bé chuyển giai điệu bài hát. Cô bé chắt thêm nhiều củi vào. Lửa bén bốc rất nhanh. Lửa dạt dào reo vui dưới đáy nồi. Nồi cá sồi sùng sục, trào tới tấp nước xuống bếp. Khói và gio bụi ào ạt bốc lên. Mẹ vào bếp. Mẹ nổi cơn điên. Mẹ lấy thanh củi vụt tới tấp vào người cô bé:

- Mày là đồ hư đốn, sao mày không nghe lời tao?

Những nốt nhạc trong tim cô bé vội vàng chạy trốn. Cô bé đau đớn khóc nức lên. Nghe tiếng khóc của cô bé, người bố vội vàng chạy xuống bếp. Bố bế cô bé lên nhà và trút tiếng thở dài. Bữa cơm có cá nhưng mọi người ăn trong im lặng. Mặt ai cũng buồn. Cô bé buồn. Cô không hiểu vì sao cô bị mẹ đánh. Mẹ cô bé cũng buồn. Bà nhìn thấy vết đòn hằn lên cánh tay gầy guộc của cô bé.

Tôi buồn hơn cả vì tôi đã nghe thấy những nốt nhạc ngân lên trong tim của cô bé. Những nốt nhạc thật tuyệt vời nuôi dưỡng tâm hồn những bé gái như là sữa mẹ vậy. Những nốt nhạc đó, một con

cánh cam nhỏ như tôi còn nghe thấy được. Vậy mà sao những bà mẹ lại không nghe thấy nhỉ? Tôi lại chẳng có cách gì để các bà mẹ nghe thấy những nốt nhạc đó. Nốt nhạc của những đứa bé gái hay mắc lỗi vừa tuyệt vời vừa đau đớn làm sao.

Bốc thăm

Tôi không biết ai sinh ra cái trò bốc thăm này. Nhưng câu chuyện mà tôi kể cho loài người nghe sau đây thì đến cụ của người đầu tiên sinh ra cái trò bốc thăm này cũng phải đội mồ sống dậy mà ngả mũ chào.

Bố tôi là một thương binh thời chống Mỹ. Một hôm, ông được xã mời ra ưu tiên cho mua một suất đất cạnh chợ. Những lô đất cạnh chợ như vậy là đất vàng, vì tiền bỏ ra để mua chỉ bằng một phần hai mươi giá trị thực tế của nó. Vậy chả phải là đất vàng hay sao? Bố tôi điền

vào một mớ giấy tờ rồi khắp khởi ra về. Phen này nhà tôi đổi đời. Bố mẹ tôi sẽ không phải chạy đôn chạy đáo mỗi khi chị em tôi xin tiền đóng học phí nữa.

Mười ngày sau, bố tôi được mời ra xã để bốc thăm. Chả là chỉ có ba lô đất nhưng có đến năm người đăng ký mua. Tôi đi theo bố ra xã bốc thăm nên được nghe bài phát biểu rất thấu tình đạt lý của ông chủ tịch xã như thế này:

- Có năm hộ đủ tiêu chuẩn đăng ký mua ba lô đất đó. Vậy nên xã phải tổ chức bốc thăm cho các hộ. Bốc thăm là hình thức công bằng, dân chủ và công khai, minh bạch nhất. Chúng tôi sẽ phát ra năm phiếu đánh số như sau: 1, 2, 3, 4, 5. Nhà nào bốc phải số 1 và số 2 là

không được mua đất. Nhà nào bốc được số 3, 4, 5 thì sẽ được mua đất. Đã rõ chưa nào? Nếu đã rõ rồi thì các hộ ký vào biên bản cam kết không được kiện tụng gì rồi tiến hành bốc thăm.

Các hộ cùng ký vào biên bản rồi bốc thăm. Bố tôi bốc được số 1. Ông Thám chất độc màu da cam bốc được số 2. Bố tôi với ông Thám chất độc màu da cam nhìn nhau, thở dài sườn sượt. Ba người bốc được số 3, 4, 5 là những người khá giả, có cửa ăn cửa để ở xã, lại còn là họ hàng với ông chủ tịch và phó chủ tịch xã nữa chứ. Ba người bốc được số 3, 4, 5 có vẻ ái ngại với hai người có gia cảnh nghèo khó, lại là thương binh và bị nhiễm chất độc màu da cam nên cùng nhau đóng góp mỗi người hai triệu để

tặng cho hai người bốc được số 1 và số 2. Bố tôi cầm ba triệu về đưa cho mẹ tôi, giọng ngậm ngùi:

- Thôi, bà cầm tạm vậy. Rõ khổ cái thân bà, lấy phải tôi số ruồi bầu, chả khi nào gặp may mắn.

Mẹ tôi bảo:

- Thôi ông ạ, ông cứ khỏe mạnh là tôi được nhờ rồi.

Tôi chơi với cái Thẩm con ông chủ tịch xã. Hai đứa chơi thân với nhau từ hồi cấp hai, con chấy cắn làm đôi. Chúng tôi thường ngồi rúc rích với nhau dưới bếp, vừa đun cám lợn vừa buôn chuyện. Tôi sang nhà nó, chui tọt vào bếp. Nó bảo tôi:

- Cậu lên bàn học của tớ mà lấy quyển vở Toán lúc chiều tớ mới đi học thêm về. Cậu xem đi, có gì chưa hiểu thì tớ giảng lại cho. Bọn mình cố thi cho được nhé!

Tôi với nó đang luyện thi đại học. Kỳ thi năm trước, cả hai đều bị trượt vô duyên.

Tôi lên phòng cái Thẩm. Nhà cái Thẩm đang có khách. Câu chuyện của ông khách thật rành rang. Chỉ cần nghe giọng, tôi đã biết ngay là ai rồi. Ông khách đang nói chuyện với bố cái Thẩm:

- Anh thánh thật. Bọn em đã làm đúng như cách của anh. Bọn em làm sẵn ba cái thăm số 3, 4, 5 cầm sẵn trong tay. Còn thăm của xã chỉ có độc số 1 và số 2, có mà thánh bắt cũng chả trúng, hì hì hì.

Anh thánh thật đấy. Bọn em nhanh tay giấu luôn thăm số 1 và số 2 kia đi. Bọn em giờ cái thăm chuẩn bị sẵn ra. Thế là hai lão kia tưởng thật. Mà tại sao không thật được anh nhỉ? Khổ hai lão, lúc bọn em biếu cho mỗi lão ba triệu, lão nào cũng rung rung.

- Có miếng ăn thì ngậm mồm lại. Hờ ra rồi kiện tụng, mệt đầu lắm!

- Kiện là kiện thế nào được? Đã chả ký vào biên bản rồi còn gì! Với lại, mấy cái thăm đấy viết cùng một thứ giấy, một thứ mực, ai mà biết được. Còn thăm số 1, số 2 của xã thì bọn em nhai nuốt hết vào bụng rồi, có thánh tìm được.

- Thôi, không nói chuyện đó nữa. Mai ra xã làm thủ tục giấy tờ với nộp hết tiền

đi!

- Vâng, bọn em làm ngay. Có đáng là bao nhiêu mà anh phải nhắc. Hai mươi triệu bộ ấy mà.

- Rồi để thư thư hãy bán nhé! Nhà Thanh nó bán lúa non được năm trăm triệu đấy. Để lâu còn được hơn.

- Em biết rồi. Em sang xin số tài khoản của anh. Mai bọn em chuyển tiền luôn anh ạ!

Tôi đứng chờ người, nghe hết câu chuyện mà không biết cái Thẩm cũng đứng cạnh tôi từ khi nào. Nó nắm tay tôi, lôi xuống bếp. Nó bảo tôi:

- Cậu đừng kể chuyện này với bố cậu nhé! Bố cậu sẽ đau lòng lắm! Cậu có

hiếu có đề thì đừng làm ông ấy đau lòng thêm.

- Ủ, tớ không nói với bố tớ đâu. Tớ về đây!

- Cậu sẽ không đến nhà tớ nữa phải không? Thôi, để tớ đến nhà cậu vậy. Tớ sẽ mang sách học thêm đến cho cậu.

Tôi thay đổi nguyện vọng thi đại học. Tôi không thi vào Đại học Kinh tế quốc dân nữa. Tôi sẽ thi vào ngành Lưu trữ. Tôi sẽ tìm bằng được người nào đã nghĩ ra cái trò bốc thăm. Và tôi sẽ viết hẳn một cuốn sách về bốc thăm.

Cơm cần

Các cụ xưa có câu: “no bụng đói con mắt”. Tôi không chắc đó có phải là tình trạng của người ta bây giờ không. Tôi chắc là còn nguyên nhân sâu xa. Đó là do cái thời người ta bị đói triền miên ngày này qua tháng khác, vì thế dẫu có no rồi vẫn sợ bị đói. Cái đói ăn vào tiềm thức. Thực ra tôi cũng không chắc lắm, vì tôi đã từng quan sát rất kĩ nét ăn của một số người. Họ có cách ăn thế này, nếu ăn mà phải bỏ tiền ra mua thì họ ăn rất ít, còn nếu ăn không phải bỏ tiền ra mua thì họ ăn rất nhiều. Đặc biệt là khi ăn tự chọn. Họ lấy rất nhiều đồ ăn, chất đầy một đĩa

lớn rồi không thể ăn hết được, đành phải đồ đi. Tôi đã nghe rất nhiều người phàn nàn rằng trong những bữa tiệc chiêu đãi thì đĩa ăn của người Ta (người nước ta) thường thừa nhiều thức ăn nhất. Đặc biệt là với những người đi du lịch nước ngoài, những bữa ăn tự chọn có đoàn người Ta thì thức ăn trong khay thường hết rất nhanh, còn thức ăn thừa lại còn rất nhiều. Mà thức ăn thừa đó sẽ bị đồ đi, người khác không ăn được nữa. Điều này rất gây khó chịu cho người bản xứ. Họ không quen với cách ứng xử với thức ăn như vậy. Thậm chí có những nơi, mặc dù rất muốn phát triển du lịch nhưng họ vẫn phải để một tấm bảng viết và chỉ để khi thấy có mặt của đoàn Ta: chỉ lấy thức ăn vừa đủ, bằng tiếng Ta hỏi. Vậy mà

những đĩa thức ăn vẫn bị bỏ dở.

Vào chuyện. Chuyện này xảy ra trên đất Mỹ hửn hoi. Có một ông khách ưu tú (thì cũng đồng nghĩa là không nghèo) của ta được mời sang thăm nước Mỹ. Nhà ở thì được trả tiền, đi lại thì được trả tiền, còn ăn thì khách ưu tú phải tự bỏ tiền. Vậy là có chuyện. Ông khách phải bóp mồm bóp miệng. Có nghĩa là ông phải ăn rất ít. Ừ thì ăn ít cũng rất tốt, đỡ phải mỡ trong máu. Rồi một hôm ông được đưa đến một nơi rất sang trọng để tham quan. Sau đó đưa đến nơi ăn uống. Ở chỗ ăn uống bày nhiều khay thức ăn tự chọn. Ông khách ưu tú sáng mắt. Sáng mắt không phải vì nhiều loại thức ăn. Sáng mắt vì chắc mẩm sẽ được ăn mà không phải trả tiền. mấy hôm bị bóp mồm bóp

miệng rồi, giờ được ăn thoải mái. Thế là hai tay hai đĩa, mải mê gấp (xúc) vào đĩa. Rồi chọn chỗ để ngồi ăn. Nhưng... cân đã. Cân toàn bộ thức ăn lên rồi tính tiền. Chết, chết, chết, 118 USD. Trời ạ, có hai đĩa ăn mà mất hơn hai triệu VND. Làm thế nào đây hờ giời? Nuốt sao nổi hờ giời? Rồi giời cũng sai mất đến cứu. Có một cháu sinh viên nhìn thấy mặt chú tái quá mới nhắc nhỏ vào tai: chú trả bớt thức ăn đi, chuối, trứng, bánh tráng miệng... còn cơm với thức ăn trộn với nhau thì không trả được. Cuối cùng cũng còn hơn 20 USD. Nuốt miếng cơm vào miệng mà như nuốt rơm. Ông khách ưu tú ngồi nghĩ ngợi, ở đất nước ông cũng có cơm cân, nhưng là “ăn cơm cân mặc áo số”. Nhưng ở nước Mỹ mà cũng có cơm

cân. Cơm cân ở nước ông là đi kèm với áo sớ, không biết cảm giác của người mặc áo sớ khi nuốt cơm cân thế nào. Chứ còn ông đang cố nuốt cho hết chỗ cơm cân. Chết, chết, chết, những 20 đô đấy. Cháu sinh viên đã ăn cơm xong, qua chỗ ông khách ưu tú hỏi:

- Chú ăn có ngon không ạ?

Ông nhúng nhằng trả lời:

- Không mất tiền thì ăn cũng ngon đấy.

- Chú không biết nên lấy nhiều quá, tiền mình bỏ ra nên không ăn hết thì bỏ lại cũng được chú ạ! - Cháu sinh viên vô tư nói với ông khách.

Ông khách ưu tú hơi nổi nóng:

- Bỏ là bỏ thế nào, đã mất tiền thì phải ăn hết chứ!

Cháu sinh viên vội vã đứng lên.

Có lẽ chính vì vụ cơm cân này mà khi ông khách ưu tú trở về đất nước mình, ông đã không được được mà phải thổ lộ với tay lái taxi chưa học xong lớp 7:

- Này, tớ vừa trở về từ nước Mỹ đây, tưởng nước Mỹ thế nào, hóa ra vớ vẩn. Vớ vẩn lắm, chả bằng nước mình.

Tái bút: Tôi xin tặng câu chuyện này cho những nhà hàng có khách du lịch. Hãy để một cái cân cạnh bàn ăn tự chọn thì sẽ không phải để cái bảng viết dòng chữ: chỉ lấy thức ăn vừa đủ.

Tôi mua một cành đào thắm mỹ hơi bị tởm

Mùa xuân năm Tân Mão. Lạm phát tăng vọt qua hai con số. Tết Nguyên đán, giá cả thừa thắng xông lên, trời ơi đất hỡi. Người mua kêu trời, người bán kêu trời. Chả biết trời nào? Mà Tết nhất thì nhiều thứ lắm, toàn là quốc hồn quốc túy đại sự cả. Chả bàn đến nữa, đau đầu lắm!

Chết nỗi mùa xuân. Có muốn ở nhà

cũng không được, chân cứ muốn nhảy nhót ra đường. Thôi thì ra đường. Ra ngắm phố, ngắm phường, ngắm người giàu lắm tiền mua sắm. Ta phận nghèo, có muốn sắm cũng đâu có tiền. Ra phố rồi ngắm no mắt những hàng hóa. Ngắm no mắt những bông hoa. Trời rét đậm, rét hại hàng tháng trời mà những bông hoa vẫn mơn mớn khoe sắc, khoe hương. Bởi những loài hoa đó được mang từ nơi khác về. Chỉ có một loài hoa bản xứ. Nó đã cùng người nông dân vật vã cả tháng trời trong cái giá rét để đơm nụ cho xuân. Nhưng không thể thắng được trời. Hai sáu, Hai bảy Tết mà trời vẫn rét buốt. Trong chợ hoa, những cành hoa trông như cành củi khô, thẳng hoặc mới có cành trổ bông. Những cành hoa có nụ,

có bông được hết với giá trên trời. Cái giá hết đó khiến đất trời co lại rét buốt.

Ta chỉ hỏi giá có hai lần. Ta không muốn làm ta thêm thất vọng. Ta đi ra khỏi chợ hoa mà không mua được gì. Phía trước ta có một người đàn bà nhỏ thó cầm trên tay một cành đào bé hin. Cành đào chỉ bé bằng ngón tay trỏ, có một bông đã nở, ba cái nụ bụ bẫm và khoảng chục cái nụ tằm. Cành đào còi chẳng có gì hấp dẫn ta ngoài cái cách người đàn bà cầm cành đào ngang mặt, vừa đi vừa tăng tăng cành đào, như vừa nhún nhảy. Ta hỏi người đàn bà:

- Cành đào này chị mua bao nhiêu tiền vậy?

Người đàn bà nhìn ta với cái nhìn rạng

rõ rồi trả lời:

- Gu thâm mỹ của mình hơi bị tởm đấy! Nhà mình nghèo, tiền đâu ra mà mua của đắt tiền. Hôm qua (Hai sáu Tết), một trăm nghìn bạc mình còn mua được bốn đồng bánh chưng cho con cái. Hôm nay (Hai bảy Tết) chỉ mua được có ba đồng bánh chưng. Này, gu thâm mỹ của mình hơi bị tởm đấy! Ngày Tết mà lại không có canh đào cắm lên bàn thờ tổ tiên, nghe nó tủi thân lắm! Canh to đến mấy triệu bạc, làm gì có mấy triệu bạc mà mua. Này, mua cũng phải có cách đấy, không nó chém đứt cổ. Mình chọn ra ba canh, trong đó có cái canh này mình ưng ý nhất. Mình quay sang thằng bé bán đào bên cạnh. Mình mới hỏi nó: “Theo cháu, canh nào đẹp nhất?” Nó chỉ canh này.

Thế là mình mua. Gu thẩm mỹ của mình hơi bị tởm đấy! Từ đầu chợ đến chỗ này mà bao nhiêu người hỏi giá rồi. Bốn mươi nghìn đồng đấy!

Chia tay người đàn bà, ta như vừa ngộ ra được một điều. Cái cách người đàn bà tự khen mình và hài lòng với thân phận của mình đã như một điều thiện trong cuộc sống. Ta sờ vào túi áo. Trong đó còn hơn một trăm nghìn đồng. Ta thầm nhủ, ta sẽ đi mua một cành đào. Một cành đào thẩm mỹ hơi bị tởm.

Ngày Hai tám Tết, ta đi ra chợ, không mua được cành đào nào. Ngày Hai chín Tết, trời vẫn lạnh giá, đào không đâm lộc được, ta vẫn không mua được cành nào. Ba mươi Tết, trời hửng nắng. Ta làm

cơm cúng tất niên xong xuôi mới lại thông dong ra chợ. Một gánh đào vừa đổ xuống. Chợ chiều Ba mươi Tết, người hơi hải. Ta chọn một cành đào chi chít nụ tím, ba cái nụ to và một bông hoa đã nở. Người bán đào bảo, năm mươi ngàn đồng một cành, muốn lấy cành nào thì lấy. Ta trả người bán đào bốn mươi ngàn đồng. Người bán đào đồng ý. Thế là ta mua được cành đào thơm mỹ hơi bị tím. Ta cho cành đào vào giỏ xe. Như cái cách của người đàn bà ta đã gặp ngày Hai bảy, ta mãi nguyện đạp xe về nhà trong sự hạnh phúc tự ban cho mình.

Sống ở đời biết khi nào ta khôn?

Vợ chồng nhà ta công chức quèn nên chỉ có con xe Wave made in Việt Nam, chứ không phải Wave Tàu, thế là đã nâng đời lắm rồi. Xe mới nên chạy tít được đến chẵn bốn năm mà không bị hỏng hóc gì. Lẽ tất nhiên, khi cán phải đinh thì ắt phải vá săm. Bốn năm lẻ, con xe bắt đầu giờ chứng. Lẽ tất nhiên, sau bốn năm thì phải là đại tu rồi chứ không thể chỉ bảo dưỡng. Bốn năm thực cũng chưa nói hết nhẽ. Đời con xe được tính bằng cây số chứ không phải là bằng năm tháng.

Nhưng bốn năm của đời công chức quên nhà ta thì chỉ có kê dít lên xe máy chứ mấy nả được đặt mông lên ô tô, kể cả ô tô công cộng, nên bốn năm đó, con xe Wave đã chạy hết mình. Máy nổ to như xe công nông. Xích căng lại rồi vẫn kêu lộc cộc.

Chuyện lại bắt đầu từ chiếc lớp sau. Chiếc lớp đã mòn lắm. Lớp mòn thì ăn sẫm. Có tháng trời mà vợ chồng nhà công chức đã phải thay ba chiếc sẫm và vá đến năm lần. Thay ba lần sẫm, một chiếc giá năm chục, một chiếc tám nhăm nghìn, một chiếc giá một trăm ba. Lần thay sẫm thứ hai sau khi vá chiếc sẫm thứ nhất trong vòng tháng trời, cô vợ rụt rè hỏi anh thợ chữa xe: “Thay lớp mất bao nhiêu tiền?” Thợ đáp: “Trăm chín.” Cô

vợ thâm nghĩ: “Vừa được nhà nước cho thêm hai trăm năm mươi nghìn đồng để hỗ trợ những người lương thấp trong cơn lạm phát, hay là bỏ luôn ra mua chiếc laptop, chứ laptop mòn thế này khác nào chạy sấm không.” Nghĩ vậy nhưng mồm cô vợ cứ như bị bôi keo dính chuột không mở ra được vì trong óc cô vợ lại có ý nghĩ khác chèn vào: “Sách giáo khoa lại tăng giá rồi, hai đứa con hai bộ sách, hai trăm năm mươi ngàn đồng bù vào cũng không đủ.” Anh chồng đứng bên cô vợ, trút tiếng thở dài: “Thôi, cố chạy thêm dăm bữa nữa rồi thay.”

Chiếc sấm thứ ba giá cắt cổ như thế là do bị xịt hơi trên đường cao tốc vào ban đêm. Đoạn đường này nổi tiếng có nhiều đinh tặc. Khi chiếc xe loạng ngoạng tay

lái thì cả hai vợ chồng cùng nghĩ ngay đến đình tặc. Hai vợ chồng nhà này lấy nhau mới có hơn chục năm nhưng đã có những suy nghĩ rất giống nhau. Cũng dễ lý giải thôi vì họ cùng nếp nghĩ của công chức mà. Thực ra cái nghĩ ở trong đầu có khi giống nhau mà cũng có khi không giống, rồi đến lúc nói ra mồm thì bảo giống, ai mà làm chứng được. Vợ chồng nhà này khi nghĩ gì họ hay nói ngay ra đằng mồm. Anh chồng kêu lên “đình tặc” thì cô vợ cũng rên khỏ rồi “đình tặc”. Anh chồng lăm lũi dắt xe. Cô vợ theo sau. Cô vợ nhà này nhanh nhậy hơn chồng. Cô tìm kiếm dấu vết những đình tặc để lại. Quả nhiên, trên hàng rào chắn bên đường có số điện thoại vá xe. Cô vợ bèn bấm điện thoại. Chỉ năm phút sau,

thợ sửa xe có mặt. Hai vợ chồng nhà công chức sắm soi trong lớp xe xem có đinh không. Anh chồng còn thò cả hai tay vào trong lớp. Đinh không có, chỉ có cảm giác cái lớp mỏng quá rồi.

Sáng hôm sau đi làm, xe lại thủng. Hai vợ chồng nhà công chức dắt xe vào hàng sửa. Thợ sửa bảo, lớp mỏng như giấy rồi, chạy thế này có mà sắm giờ. Cô vợ hỏi thợ sửa xe với giọng cứng cỏi: “Thay lớp bây giờ bao nhiêu?” “Trăm chín.” Thợ trả lời. Anh chồng đánh giọng: “Thay đi!”

Ngồi sau lưng chồng, cô vợ thở dài: “Biết vậy thay lớp từ hôm trước cho xong. Ba lần thay sắm với năm miếng vá mất toi gần hai cái lớp.” Anh chồng cũng

thở dài: “Sống ở đời biết khi nào ta khôn?” Cô vợ bỗng gầm lên: “Với đồng lương này, sống đến ngàn tuổi cũng chả khôn được.”

Nghề lương thiện

Hắn vốn là người lương thiện. Thế mà bỗng dưng hắn trở ra cái nghề này. Cái nghề chưa có tên gọi. Mà chắc cũng là độc nhất vô nhị trên thế gian này.

Hắn được học hành tử tế, kỹ sư xây dựng hắn hoi. Cái ngày xảy ra biến cố trong đời hắn là cái ngày vợ hắn sinh con đầu lòng. Hắn đưa vợ vào bệnh viện rồi chạy ra ngân hàng rút tiền. Cái thời ATM nên nhà hắn không dư tiền mặt. Bà chữa như cửa mả, đề phòng có sự cố cần đến tiền, hắn rút luôn một cục 50 triệu đồng. Hắn đựng 50 triệu trong cái túi nhựa đen

treo lủng lẳng ở tay lái. Thực ra hắn là người cẩn thận. Nhưng cái sự nóng ruột của người có vợ sinh con lần đầu khiến hắn sinh dên dỏng vậy. Đến ngã tư đèn xanh đèn đỏ thì hắn bị cướp. Hai thằng oắt con đầu trọc lóc phi xe máy từ phía sau lên, giật phắt gói tiền. Hắn nhanh tay hơn, giật lại được túi tiền và gào lên, cướp, cướp. Hai thằng oắt con phi xe bỏ chạy. Bỗng nhiên người từ đâu vón lại thành một cục tắc nghẽn trên đường. Hắn định thần xem chuyện gì đang đến. Thì ra lại là do tiền của hắn. Tiền từ trong cái túi nylon bị giằng co mạnh đã bật tung ra ngoài. Thế là người qua đường vón cục lại để hôi của, như cái thời phá kho thóc của Nhật. Hắn đứng trân trối nhìn người ta giẫm đạp lên nhau để hôi tiền của hắn.

Hắn không tiếc của. Hắn kinh hoàng. Quá kinh hoàng vì cái-cách-hôi-tiền-của-những-người-bị-nạn-của-đám-người-được-gọi-là-dân-lành. Khi chưa có những đồng tiền của hắn bị rơi trên phố thì những người kia là những dân lành. Nhìn thấy những đồng tiền, họ bỗng thành dân gian. Vì sao đến nông nỗi này chứ? Câu hỏi nóng giần giật trong đầu hắn. Khi trên đất sạch những đồng tiền thì đám người tản đi. Trước khi đi, họ còn ném lại cho hắn nụ cười hỉ hả. Không một ai trong cái đám hôi tiền của hắn đứng lại để trả tiền cho hắn, dù chỉ là một đồng.

Hắn nghĩ rất nhiều về cái thời đại hắn đang sống, về những con người xung quanh hắn. Tại sao những con người có

tiếng là cần cù, trung thực lại bỗng dung biến thành những kẻ độc ác, vô cảm đến vậy? Hấn không có câu trả lời. Khi không có câu trả lời, hấn mất niềm tin. Hấn bèn nghĩ kế kiếm lại cho đủ số tiền đã mất.

Hấn mua những tờ tiền âm phủ. Thời đại trần sao âm vậy nên những tờ tiền âm phủ cũng giống y tiền thật. Hấn bó một trăm tờ tiền âm phủ loại 20.000 đồng thành một cọc. Hấn lấy hai tờ 20.000 đồng thật kẹp ra ngoài cùng. Bó tiền còn dính cả phiếu kiểm của ngân hàng. Hấn ôm bao tải tiền ra đầu đường quốc lộ.

Từ bụi cây ven đường, hấn ngồi rình những con mồi. Những gã đàn ông mắt tinh, tay chân nhanh nhẹn. Những gã đó

bao giờ cũng phanh rất chuẩn. Nhanh như cắt những gã đàn ông cúi xuống nhặt cục tiền, hớn hờ bỏ vào túi quần rồi lại tiếp tục phóng xe đi mà không bao giờ tự đặt câu hỏi, kẻ khốn khổ nào bị rơi mất cục tiền. Cũng nhanh như cắt hấn chạy đến chiếc xe máy đã để sẵn bên đường. Hấn rồ máy đuổi theo gã đàn ông vừa nhặt cục tiền. Khi đi đến bên cạnh gã đó, hấn cất giọng lè nhè:

- Ông bác nhanh tay thật đấy! Em cũng nhìn thấy cục tiền nhưng chưa kịp nhặt đã bị ông bác nâng trước. Lộc bất khả hưởng tận, ông bác chỉ lộc cho thằng em hút chích với chứ!

- Lãng nhăng quá! Tiền rơi ở đường tao nhặt được, bận gì đến mày?

- Ông bác nhặt được là tiền của bác rồi. Cọc đấy là 20 triệu đấy. Giời cho cả đồng vậy mà không nở ra lộc cho thằng này với. À này em còn nhìn thấy cả thằng đánh rơi cục tiền này đấy. Nó đang đi đằng trước kia kia. Nếu ông bác không chi cho em, em hô nó quay lại. Nó xin lại của rơi, chả mất toi cục tiền.

Thế là gã nhặt tiền phải xùy ra. Ít là vài chục còn nhiều là hàng triệu. Hắn mới ra tay có non nửa tháng mà đã thu được nửa vốn. Mà lạ là không thấy có gã nhặt được tiền nào quay lại tìm hắn. Có lẽ chưa có gã nào đủ cay mũi. Hoặc là các gã đều bằng lòng với bài học phải trả cho máu tham của mình.

Tiệc chiêu đãi hàng xóm

Một gia đình trí thức bán nhà trong phố ồn ào, bụi bặm, chuyển ra ngoại ô. Ngoại ô đã chuyển thành phường được mấy năm nhưng vẫn rất quê. Cái quê thứ nhất là chưa có nước máy, vẫn nhà nào nhà nấy một cái bể lọc, vàng quạch màu sắt. Cái quê thứ hai là đường đổ bê tông nhưng không có cống thoát nước nên nước thải của các gia đình lenh lảng ra mặt đường. Cái quê thứ ba là tiếng nhạc xập xình, đình tai nhức óc. Cái quê thứ tư là đám hiếu có hát sổng và đám hỉ thì hát điện

tử. Cái quê thứ năm là những từ bậy được dùng với tần suất dày đặc. Vì mới chuyển đến được hơn một tháng nên nhà trí thức mới đúc kết được có năm điểm.

Nhà trí thức bàn với vợ tổ chức một bữa ăn, bán anh em xa mua láng giềng gần. Hai vợ chồng bàn tính nát nước xem nên làm những món gì để đãi hàng xóm. May là nhà của trí thức có hai mặt ngõ nên chỉ có hai hàng xóm. Hàng xóm phía bên phải là nhà thuyền chài. Hai vợ chồng mới ngoài ba mươi, có hai đứa con trai. Một hàng xóm mau mắn mồm miệng. Khi vợ chồng nhà trí thức vừa chuyển về đây, họ đã sang chào hỏi, hôm sau còn sang biếu mớ cá nẹp, tươi rói vừa cất ở sông lên, lại còn mời gia đình trí thức, đêm nào sáng trăng sẽ đưa đi

đánh cá đêm. Hàng xóm phía bên trái là công nhân, gia cảnh khó khăn nhưng dứt khoát không chịu bán đi một phần đất để ăn.

Vợ trí thức bảo chồng:

- Em ngại làm cỗ bàn lắm! Ninh ninh nấu nấu. Gà gà què què. Ngại chết đi được. Đặt cỗ, nó chẳng nhận làm hai mâm. Không bõ.

Trí thức bảo vợ:

- Thì làm món gì đơn giản thôi.

- Em nghĩ ra rồi. Làm mỳ Ý với gà rán KFC. Đơn giản, gọn nhẹ.

- Được đấy! Với thùng Ken nữa nhé. Nhớ mua cả nước ngọt cho trẻ con.

Nhà trí thức làm một cái lẩu “Vọng nguyệt” lợp lá gồi trên tầng ba. Bữa cơm mời hàng xóm được dọn trên lẩu vọng nguyệt vào tối đen giờ. Hai nhà hàng xóm ồn ã kéo nhau sang. Bọn trẻ sà ngay vào món gà rán. Được vài miếng, chúng ngừng ngĩnh. Người lớn cũng có vẻ háo hức với món mỳ Ý nhưng cũng được dăm miếng thì bắt đầu gác đũa. Vợ chồng nhà trí thức đơn đả mời:

- Anh chị đừng khách sáo, ăn đi chứ!

Chồng thuyền chài nể hàng xóm, đưa miếng mỳ vào mồm. Đợi miếng mỳ trôi xuống cổ thì rên lên:

- Nhọc quá!

Rồi bữa ăn cũng kết thúc. Vợ trí thức

dọn dẹp bát đĩa mà tiếc đứt ruột. Tám đĩa mỳ, đĩa nào cũng còn thừa quá nửa. Trộn nháo nháo lên thế kia chỉ có nước đổ đi. Đĩa mỳ này ngoài quán bán rẻ cũng hơn trăm bạc. Thôi thì đã đãi hàng xóm, chả tiếc.

Vợ trí thức mang đồ tráng miệng lên. Hai loại dưa đỏ và dưa vàng, kèm cả bát muối ớt. Trẻ con lại tùm vào trước. Mỗi đứa bốc một miếng dưa rồi chấm vào bát muối ớt. Chúng khoái chí mút mát món muối ớt hơn là dưa. Nhà thuyền chài và nhà công nhân cũng mỗi người một miếng dưa, ăn cho phải phép. Bỗng dưng chồng nhà thuyền chài phát hiện ra cây dâu da nhà công nhân đưa vào nhà trí thức. Chồng nhà thuyền chài bẻ một cành, bứt lấy mấy cái lá, lấy tay chùi chùi rồi cho

mấy hạt muối vào, gói lại, cho vào mồm nhai. Trí thức quan sát vẻ mặt của chồng thuyền chài khi nhai lá dâu da với muối. Nó đầy vẻ thích thú và mãn nguyện. Không biết vị ngon của nó ra sao mà nhà thuyền chài lại thích thú và mãn nguyện đến vậy. Nhà thuyền chài vừa nuốt xong miếng lá dâu da đầu tiên thì cả trẻ con lẫn người lớn trong bữa ăn đãi hàng xóm của nhà trí thức, tất nhiên là trừ vợ chồng trí thức, đều tùm vào cảnh lá dâu da, bốn đôi tay người lớn và tám đôi tay trẻ con đưa ra một lượt, chẳng mấy chốc đã vặt trụi cả cảnh dâu da. Vợ trí thức nhìn thấy bát muối ớt đã hết, bèn xuống dưới nhà lấy thêm. Khi lên, vợ trí thức thấy trên mặt bàn đã có thêm mấy cảnh lá dâu da và không khí say mê ăn uống. Cái đập

vào mặt vợ trí thức làm thị như nỏ con người là, trên tay trí thức, chồng thị, một quý ông tiến sĩ, cũng nhăm nhăm mấy lá dâu da. Thị còn thấy trí thức lấy tay chùi lá rồi quệt vào quần. Bát muối ớt vợ trí thức đưa lên được những bàn tay cùng đưa vào kín cả miệng bát. Vợ trí thức quan sát trí thức. Trí thức bỏ miếng lá dâu da vào mồm, nhắm mắt, nhai, ban đầu cơ mặt hơi rúm lại, sau dần dần, dần dần, đầy vẻ mãn nguyện, khoái trá.

Bữa cơm kết thúc trong sự vui vẻ, mãn nguyện của cả trẻ con lẫn hàng xóm. Mọi người ồn ào chào nhau ra về.

Đêm, vợ trí thức hỏi chồng:

- Này, cái lá dâu da ăn có ngon không, sao em thấy anh ăn nó với vẻ mãn nguyện

thế?

- Vậy chứ em không ăn miếng nào à?

- Không.

- Vậy mai em phải thử ăn đi! Thật là tuyệt! Không thể tả được đâu. Cái thời cả dân tộc đói, cái món lá dâu da này là món ăn ngon nhất của bọn trẻ con. Giờ ăn lại, anh vẫn nhớ cái vị ngon tuyệt của nó.

Cái lý của lão Bân thích ăn thịt chó

Lão Bân chưa già lắm. Bằng chứng là chiều nào lão cũng ra đầu làng xơi đĩa thịt chó với vài cốc bia hơi. Lão bảo đó là thiên đường của lão. Chả cứ lão, mà là thiên đường của gần như tất cả đàn ông trong cái làng này. Chả thế mà tự dưng xã cắt hẳn một khoảnh đất đầu làng gần đường cái để dựng lên những ki ốt cho thuê. Gần hai chục cái ki ốt thì đã có đến bốn hàng thịt chó bia hơi.

Làng của lão không có “khuyến mã chí

ình” mà chỉ có “sống trên đời ăn miếng dồi chó, chết xuống âm phủ biết có hay không”. Cả làng nuôi chó là để xoay xoay lên rồi bán cho quán thịt chó. Nhà lão Bân cũng nuôi một con êu. Gớm cái giống chó nuôi để bán cho quán thịt chó thì vội gì phải đặt tên. Thì cứ êu êu... ra ăn dọn bãi cắt đưa cháu ngoại vừa toẹt ra. Con êu nhà lão Bân đang xoay xoay, ngon ứa nước miếng thì lăn đùng ra chết. Êu chết không phải do bả, do ăn xương cá thủng ruột. Đầu tiên là nó bỏ ăn, sau đó đi ỉa ra máu, rồi cứ nằm liệt một chỗ. Một tuần sau thì chết. Cái đêm nó chết, lão Bân không ngủ được. Chính do cái tiếng rên rỉ của con êu. Lão Bân đi ra khỏi giường, thò cổ qua cửa, nói với con êu đang nằm ngoài sân: “Thôi đừng rên

rỉ nữa, đi đi con ạ, cho nó mát mẻ. Chết như mày còn được toàn thân con ạ.” Bà Bân nằm trong buồng, nghe chồng nói thì nghĩ thầm: “Lão này giờ chứng rồi.”

Sáng ra, bà Bân dậy thì đã thấy lão Bân dậy rồi. Lão đang gói ghém con êu mang đi chôn. Lão lấy cái bao tải xác rắn cho xác con êu vào. Lão lại còn cho vào đó mấy viên gạch vỡ. Rồi lão buộc cẩn thận lên yên xe. Bà Bân càng nghĩ ngại: “Lão này giờ chứng nặng rồi.” Bà Bân bảo chồng:

- Ông việc gì phải khổ vậy? Ông nặng lòng với nó thế thì mang nó ra bờ sông mà chôn cho nó mát mẻ.

Lão Bân nghe vợ nói, quắc mắt:

- Nặng với nhẹ cái con khi gió. Giống đàn bà ngu hơn chó. Mang ra bờ sông mà chôn rồi để chúng nó lại đào xác lên, thui thui nướng nướng thơm lừng rồi không biết lại cứ thế mà bỏ vào mồm. Ngu lắm, cái giống đàn bà ngu hơn chó. Tự dung đây phải nhọc thân thế à? Phải bỏ gạch vào rồi vớt xuống sông cho nó chìm xuống, hiểu chưa?

Bà Bân đã quen với việc chồng mắng ngu hơn chó nên chẳng tức.

Mời ăn

Ngờ làm cái nghề luôn được lắm kẻ cầu cạnh. Một lần, về Q. công tác, Ngờ gặp một doanh nghiệp lớn đang làm ăn phát đạt như điều gặp gió. Vậy nhưng vẫn biết cái số lụi để nhờ gặp vận xui. Bằng chứng là việc đến cầu thân với Ngờ. Ngờ cũng không càn cao càn thấp, càn la càn bồng, chắc là do thân cận với các quan to nên học được phong cách gần gũi với dân. Cái việc Ngờ gần gũi với dân đã được đền đáp ngay. Chỉ một tuần sau, doanh nghiệp đang làm ăn phát đạt đã sai tay chân mang quà đến biếu Ngờ, toàn những sơn hào đắt khét

nơi thị thành. Tay chân của doanh nghiệp đang làm ăn phát đạt là kẻ thức thời, mượn ngay cái việc mang quà đến biếu đề cầu thân với Ngờ. Ngờ cũng chẳng cảnh cao cảnh thấp.

Một hôm, Ngờ đi công tác, gần về đến nhà thì kẻ tay chân gọi điện mời Ngờ đi ăn tối. Ngờ đang chán cái mặt mù vợ, mặt cứ sưng vù như bị ong đốt nếu Ngờ đi công tác về mà không có phong bì hoặc quà. Ngờ đồng ý luôn. Ngờ lại còn nảy ra ý hay. Đó là chẳng vội về thành phố, toàn những món ăn quen, mà tập ngay vào xóm núi. Lại còn gọi điện cho mấy người quen đã từng mời Ngờ ăn mấy bận. Thì cũng phải trả nợ miệng chứ, chả lẽ cứ vác cái mồm đi ăn chực uống gỡ mãi. Kẻ tay chân bắt taxi lên

xóm núi.

Bữa ăn rôm rả. Bia bật bôm bốp. Tất cả các món ăn của nhà hàng đều được đưa lên. Xong tiệc, kẻ tay chân còn bảo nhà hàng làm năm con gà chạy bộ, cho vào năm cái túi để mang về làm quà. Ngờ vui như Tết. Có túi quà, mặt mẹ vợ lại xí xốn hơn hớn. Đêm nằm, cái đít lại chổng vào lòng chồng.

Năm ngày sau, bỗng có số điện thoại lạ gọi vào máy của Ngờ. Ngờ nhắc máy. Phía đầu máy xưng danh là nhà hàng xóm núi. Ngờ nhớ ra ngay vì con gà của nhà hàng được vợ Ngờ tấm tắc khen đến ba ngày. Giọng Ngờ vui vẻ:

- A, nhà hàng Hoa Móng Trâu đây a. Gà ngon lắm nhớ! Lần sau đi công tác

qua, bọn này lại vào.

- Cám ơn ông bác đã nhớ nhà hàng chúng em. Nhưng em có chuyện muốn thưa với ông bác thế này. Hôm các bác ăn uống ở nhà hàng, có chú lái xe ra thanh toán. Chú ấy bảo, cơ quan ông bác có luật không phải một người trả tiền hết mà chia ra. Chú ấy xin trả món ít tiền nhất là rau dưa cơm canh là năm trăm ngàn đồng a. Còn phần bia uống thì chú ấy ghi số điện thoại của bạn bác, người cùng quê với chúng em. Bác ấy đã đến trả tiền rồi a. Còn phần bác a, là năm con gà mái ghe của chúng em là hai triệu một a. Phiền bác chuyển qua tài khoản giúp chúng em. Hay là chúng em lên tận cơ quan bác để lấy a?

Ngờ nghe cái từ “a” của con mẹ chủ quán mà chỉ muốn vả đốp vào mồm nó một cái. Lại muốn vả thêm cái nữa vào mồm con mẹ vợ. Quà, quà, quà... Lúc nào cũng chỉ quà.

Còn cái thằng tay chân mang quà, không hiểu nó là cái loại gì. Ngờ rút điện thoại ra, định gọi cho nó. Nghĩ thế nào lại thôi. Thì nó chỉ là thằng tay chân mang quà. Ngờ thở dài đến mấy chục cây số, đến tận tai con mẹ chủ quán:

- Đọc số tài khoản đi, tí tôi chuyển cho. Không phải lên đây làm gì, phiền phức ra.

- Vâng, vâng a! Nhà chúng em cảm ơn ông bác lắm a!

- “A, a” cái gì, mày bỏ cái “a, a” nhà mày đi cho tao nhờ.

- Gớm, bác mất lịch sự thế! Hôm vào nhà hàng chúng em, trông bác com lê, ca vát lịch sự thế cơ a!

- Nhà mày có muốn tao trả tiền không?

- Có, có, có a!

Khi vợ chồng hàng thịt chuyển sang nghề thăm mĩ

Có hai vợ chồng nhà kia làm nghề bán thịt lợn đã được hơn mười năm. Vốn liếng tích lũy cũng kha khá. Cái nghề bán thịt lợn kiếm sống được nhưng không sang trọng. Mà ở đời, sự sang trọng còn hơn cả cái sự kiếm sống. Ôi kẻo ở chợ đi vay nóng từng ngày để đắp quần, đắp áo lên người cho sang trọng. Bụng thì đói quắt nhưng má vẫn hồng rục, môi vẫn thắm, ấy là nhờ sự sang trọng bởi son,

bởi phần. Bởi cái sự sang trọng đó nên vợ chồng nhà thịt lợn quyết định chuyển sang nghề thẩm mỹ. Sẵn cửa hàng bán thịt lợn, chỉ cần vôi ve lại, kẻ lại biển hiệu, đèn đóm sáng trưng, thế là thành sang trọng. Nghề thẩm mỹ phải được đào tạo bài bản. Vợ chồng nhà thịt lợn bèn thuê những người có nghề, có bằng cấp, thế là đảm bảo an toàn. Hai vợ chồng nhà thịt lợn đứng chân làm quản lý. Hai vợ chồng được các nhà chuyên môn tập huấn cho ba ngày. Hai vợ chồng học hành rất chăm chỉ. Cũng chỉ có hơn chục từ chuyên môn như: gọt cằm, nâng mũi, thẩm mỹ mắt, căng da mặt, hút mỡ bụng, hút mỡ cánh tay mà cũng không nhớ nổi vào đầu. Đêm về, hai vợ chồng nhà thịt lợn, vợ gói đầu lên cánh tay chồng, cho

sang trọng, chép miệng thở dài: “Chán thật, có mấy cái từ khi đó cũng không nhớ được, thế mà trước đây tính tiền nhanh thế cơ chứ!” Chồng vuốt tóc vợ, cho sang trọng, bàn: “Khách hàng đến nhà mình phần đông là chị em ngồi chợ. Mà phải là người có tiền. Người có tiền phần đông là người bán thịt. Vậy ta cứ dùng từ chuyên môn bán thịt cho dễ hiểu, dễ nhớ.” “Vậy là sao, mình nói em nghe, mình với em cho sang trọng.” “Là thế này nhớ, lại quên rồi, dậy dậy lấy quyển vở lại đây. Đây rồi, đây rồi, dễ hiểu, dễ nhớ: Gọt cầm có nghĩa là cắt bớt xương hàm thì gọi là chặt xương hàm, nhớ chưa? Nâng mũi có nghĩa là đắp thêm sụn, gọi là thêm sụn. Thẩm mỹ mắt có nghĩa là rạch mắt cho mắt to ra thì gọi là

xẻ mắt, nhớ chưa? Cắt da thừa ở mắt gọi là gì? Nói đi xem còn nhớ nghề không, vợ?” “Là tề da mắt.” “Đúng, vợ vẫn nhớ nghề thế là tốt. Căng da mặt cũng là tề bớt da mặt. Hút mỡ bụng là tề bớt mỡ bụng. Hút mỡ cánh tay là tề bớt mỡ chân trước...” “Ồi ời, dễ nhớ thật đấy chồng ời!”

Nghe nói trung tâm thẩm mỹ của vợ chồng nhà thịt lợn rất đắt khách.

Vì sao anh Hợi biết thương vợ

Anh Hợi đi bừa về. Hôm nay mát giời, veo một cái đã bừa xong thửa ruộng bảy thước. Anh Hợi cất bừa vào bên cửa chuồng trâu, xuống ao rửa tay chân rồi đi vào nhà. Nhà cửa vắng lặng. Mẹ con thằng Tý đi đâu, hay là sang bà ngoại? Anh Hợi bước vào nhà. Trên chiếc chiếu rách, mẹ con thằng Tý, cái Cún đang say giấc nồng. Cái Cún nằm vắt ngang người mẹ, miệng nó chóp chép kề núm vú của mẹ. Cả hai cái vú của chị Hợi bày cả ra. Thằng Tý nằm ngang đầu mẹ, hai tay ôm

lấy mái tóc của mẹ. Cả ba đang trong giấc ngủ thiên thần. Anh Hợi đứng ngây ra ngắm vợ con. Hai cái vú của chị Hợi trắng nõn nà. Thật khác một trời một vực với nước da trên mặt với trên mu bàn tay, đen đúa cóc cáy. Lạ thật đấy! Sau cái sự lạ đấy, anh Hợi bỗng thấy mấy con ruồi đang đậu trên mép chị Hợi. Anh Hợi bèn lấy chiếc quạt mo cau phẩy cho mấy con ruồi bay đi. Chép miệng, anh thở dài, đàn bà đâu có cái thứ đàn bà ăn xong không chùi mồm để ruồi đậu vào mép. Rồi anh chợt nghĩ lại, sáng nay có cơm cháo gì đâu, chỉ có mấy củ khoai. Anh lại nhòm kĩ vào mặt chị Hợi. Bên mép chị vẫn còn dính ít vỏ khoai lang. Anh Hợi lại băn khoăn, còn hai cái vú mọng sữa để tênh hênh kia? Còn cái

miệng con Cún chóp chép đùn cả sữa trắng ra bên mép, sao ruồi lại không bầu? Cũng ngọt mà. Anh Hợi cúi sát xuống vú chị Hợi để ngửi. Một mùi thơm ngạt ngào bay ra. Mùi thơm tinh khiết đến lạ kỳ. Anh Hợi đã biết vì sao không ruồi nào dám đậu vào. Anh bỗng thương vợ anh, người đàn bà nông dân, đến cháy lòng.

Cắm đái bậy

Hằng ngày, tôi đèo con trai nhỏ đi học qua con đường gôm sứ. Con đường đã được ghi vào kỉ lục Guinness. Con đường là một trong những công trình kỷ niệm 1000 năm lịch sử. Để bảo vệ con đường một đồng tiền đó, người ta đã lập hẳn một đội bảo vệ, gồm những thanh niên trai trẻ hằng ngày đi qua con đường gôm sứ để bảo vệ và phát hiện những con người có ý đồ phá hoại con đường. Con đường vì thế mà không bị những kẻ táy máy tay chân thích cạy chỗ nọ chỗ kia phá hoại. Nhưng vào những buổi chiều có nắng, khi đi qua con đường gôm sứ

đoạn dưới chân cầu thì một mùi khai
khắc bốc lên. Lần nào đi qua, con trai tôi
cũng bịt mũi kêu lên: “Mẹ ơi, khai không
chịu được mẹ ạ!” “Ừ thì là vì đi qua nhà
vệ sinh công cộng không được ai giội
nước con ạ!” “Vì sao không được giội
nước ạ?” “Vì ở chỗ này không có nước.”
“Sao không ai xách nước đến để giội?”
“Vì họ quên như con, có lần con quên
không xả nước nhà vệ sinh.” Con trai tôi
im lặng. Rồi một hôm, con trai tôi bảo:
“Mẹ nói không đúng. Không phải là nhà
vệ sinh công cộng mà là đái bậy mẹ ạ.
Mẹ bảo đái bậy là không tốt nhưng sao
người lớn cứ đái bậy? Con đã nhìn thấy
nhiều người lớn đứng đái ngay ở đường.
Họ đái vào con đường gồm sỏi mẹ ạ!”
Tôi nghĩ mãi để tìm cách giải thích cho

con: “Vì họ buồn quá mà không kịp đi về nhà.” “Thì họ tìm nhà vệ sinh công cộng.” “Nhà vệ sinh công cộng cũng xa quá!” “Mẹ bảo nếu mót quá cũng cố nhịn, đừng đái ra quần và đừng đái bậy mà mẹ.” “Nhưng mà người lớn họ không nhịn được lâu như trẻ con.” Con trai tôi im lặng.

Hôm nay, tôi lại đèo con đi học. Tôi bảo con trai: “Con nhớ mang mũ bảo hiểm.” Con trai tôi bảo: “Trẻ con thì không cần đội mũ bảo hiểm cũng được mà mẹ. Các chú công an không phạt đâu.” Tôi bảo với con trai: “Con cần phải đội mũ bảo hiểm, đó là tự bảo hiểm cho mình. Với lại, Thủ tướng đã ký quyết định trẻ em cũng phải đội mũ bảo hiểm, bắt buộc chứ không chỉ là muốn hay

không muốn nữa. Đã là bắt buộc thì khi vi phạm sẽ bị phạt con ạ!” Con trai tôi quay vào nhà lấy mũ bảo hiểm, đội nghiêm chỉnh trên đầu, hơi nhăn trán một tí rồi nói với tôi: “Mẹ ơi, sao người ta không ra quyết định cấm lái vậy mẹ nhỉ?” Nghe con trai nói, tôi định cười nhưng lại thôi. Tôi cũng nhăn trán nghĩ ngợi một chút. Và thấy con trai nói đúng quá! Sao người ta lại không ra quyết định cấm lái vậy nhỉ?

Giết chết một cái cây có khó không?

Nơi đây, giữa những cánh đồng lúa bát ngát thường có một cây đa hoặc một cây gạo. Những cái cây được trồng để che nắng, che mưa cho người nông dân. Những cái cây gắn bó với người nông dân nên rất đẹp đẽ. Những cái cây nổi bật trên nền trời xanh, hiên ngang như những hiệp sĩ. Khi đất nông nghiệp bị chuyển đổi cho các dự án công nghiệp, dự án nhà ở... thì những cái cây bị chặt đi. Chỉ còn một vài cái cây, trở thành sự quý hiếm. Đoàn làm phim *Sự nhẩy nhót*

của những con cò có yếu tố nước ngoài về nơi đây quay phim. Một ông Tây khò lồ nhìn thấy cây đa mấy trăm tuổi đứng hiên ngang giữa đồng mà mê muội. Ông xì xồ ra hàng ngàn mỹ từ để ca ngợi cây đa. Chẳng cứ ông Tây mà đến người Ta đã ngàn đời sống bên những cây đa mà mỗi lần đi qua đều phải đứng lại trầm trồ. Nhưng người Ta trầm trồ chỉ tặc tặc lưỡi một hồi là xong. Ông Tây khò lồ lại nhìn ra nguy cơ cái cây sẽ bị giết chết. Ông bèn lập một quỹ để bảo vệ cái cây. Ông chụp ảnh cái cây rồi đưa lên mạng. Cả thế giới biết đến cái cây. Cả thế giới mê đắm cái cây. Họ góp tiền cho quỹ. Số tiền lên đến hàng trăm triệu. Ông Tây khò lồ thành lập một tổ chức bảo vệ cây. Tổ chức bảo vệ cây thuê những vệ sĩ bảo vệ

cây. Những vệ sĩ bảo vệ cây rào cây và cắt cử người canh gác. Thế nhưng chỉ hơn một năm sau, cái cây lặn ra chết. Cái cây chết đứng, chổng chơ giữa đồng. Ông Tây khò lồ nghe tin, bèn bay vội sang nơi đây. Ông đứng nhìn cái cây, khóc như mưa như gió. Nếu cái cây chết khát chắc sẽ sống lại được, vì những giọt nước mắt của ông Tây khò lồ làm cây hết khát. Ông Tây khò lồ không chịu nghe những lời giải thích của tổ chức bảo vệ cây, rằng cây đã già quá, cây đã sống hết tuổi thọ của cây nên cây chết. Ông nhất quyết bắt giải phẫu tử thi để tìm nguyên nhân. Khi cái cây được cưa cẩu nhỏ lên thì người ta phát hiện một đường hầm dài hơn một trăm mét bắt đầu từ bãi tha ma. Cái đường hầm này chạy vòng quanh cái cây,

chặt đứt hết những rễ cái của cây. Cây nào sống được khi không còn rễ? Ông Tây khờ lờ đã biết nguyên nhân vì sao cái cây chết. Vì có những người thấy cái cây được vệ sĩ bảo vệ, tưởng rằng dưới gốc cây là hũ vàng nên họ đã đào đường hào để tìm vàng.

Đơn vị đo lường mới

- Chủ quán đâu, đong cho một Môm rượu.

Khi một nhà thơ lớn khen một nhà thơ bé

Tôi là một nhà thơ bé (tài năng bé chứ thân thể tôi to đùng). Một lần, tôi được theo chân một nhà thơ cây đa cây đề đến một cuộc vui (chè chén). Ở cuộc vui này, tôi được gặp một nhà thơ lớn. Trước khi vào cuộc vui (chè chén), chúng tôi được tặng quyển thơ bìa cứng in trên giấy xốp màu vàng chanh. Cầm quyển thơ trên tay, tôi run bắn cả người. Tệ quá! Tôi không mắc bệnh Parkinson. Tôi chỉ mắc bệnh nghèo. Cái bệnh nghèo nên sợ sự giàu sang. Thấy cái sự giàu sang là người tôi

run bắn lên. Tôi mở ngay tập thơ để đọc. Đọc được vài bài, người tôi hết run. Thì ra đây cũng là nhà thơ bé. Có thể còn bé hơn tôi. Tôi tự tin ngời thẳng cái lưng. Nhà thơ lớn cất nhời:

- Thơ của bác T.Z. đây rất bình dị. Nhưng những bài thơ bác T.Z. viết về nông thôn thì trác tuyệt. Tôi có thể nói mà không quá lời. Những bài thơ đó phải được xếp vào hàng kinh điển. Nước ta có nhiều nhà thơ lớn. Nhưng có mấy nhà thơ lớn viết được bài thơ về nông thôn hay như vậy đâu.

Nghe nhà thơ lớn khen ngợi, nhà thơ T.Z. ngời trầm ngâm một lúc. Chừng như đã ngấm từng lời. Chừng như cũng không phải quá lời. Nhà thơ T.Z. nói:

- Đợt Tết, tôi đã cung tiến mấy chục triệu cho cái chùa làng tôi. Lần này tôi sẽ chỉ ba mươi triệu để làng tu bổ lại cái nhà văn hóa. Tôi sẽ xây dựng một tủ sách cho bà con đến đọc. Và tôi sẽ mua hai khối đá để tạc hai bài thơ của tôi, đặt ở hai bên cổng nhà văn hóa.

Tôi lại lên cơn run lẩy bẩy. Run như người mắc bệnh Parkinson nặng. Nhà thơ cây đa cây đề thấy tôi run quá, quay sang hỏi:

- Cậu bị sao thế? Bệnh à?

- Vâng. Tôi bị bệnh nặng quá! Không ngờ lại lên cơn đúng lúc vui thế này. Tôi xin cáo từ.

Nhà thơ cây đa cây đề cũng đứng lên

xin phép ra về. Trong thang máy, nhà thơ cây đa cây đề trách tôi:

- Khi, mất công ngồi nghe chúng khen nhau mà không được uống rượu. Tay này toàn rượu Tây xịn.

- Nhưng tôi nghe mà hãi quá, thành ra lên cơn. Tôi không hiểu sao nhà thơ P.H. kia, viết thơ thì hay thế mà không biết thăm thơ.

- Nỡm ọ! Bạn sau đi đâu tao thuê xe ôm, cho mày đi theo đến mất mặt. Cái thằng T.Z. là sếp lớn của thằng P.H. kia, hiểu chưa?

Cát tút

Bọn trẻ bây giờ nhiều đứa không biết cát tút là gì. Còn thế hệ chúng tôi, những đứa trẻ rất biết cát tút là gì. Là một thứ làm bằng đồng để đựng một đầu đạn. Đầu đạn đó có thể giết chết kẻ thù, có thể giết chết bạn ta và giết chết chính ta. Khi đầu đạn được phóng đi, cát tút rơi ra. Thời chiến tranh, cát tút là thứ đồ chơi được lũ trẻ chúng tôi rất mê. Mỗi đứa có một chiếc cát tút trong túi áo. Chỉ thi thoảng chúng tôi mới đem nó ra thổi. Thời gian còn lại, nó được giấu áo mài sáng loáng. Màu đồng vàng óng.

Anh cu bên cạnh nhà tôi nhập ngũ. Anh tên là gì tôi không biết. Cả nhà gọi anh là anh cu. Cả xóm gọi anh là anh cu. Anh rất hiền. Đúng ngày anh nhập ngũ, nhà anh bị mất chiếc nồi đồng. Chiếc nồi đồng duy nhất để nấu cơm. Tối ấy, chị anh rửa bát. Nồi cơm um ơm quá lửa, bị cháy chắc dưới đáy nồi. Chị ngâm ở cầu ao. Sáng chị dậy sớm, nấu cơm tiễn em ra chiến trường, chiếc nồi mất rồi. Chị bung mặt ngồi ở cầu ao, khóc hu hu.

Chiến thắng. Một nửa anh cu làng tôi hy sinh, một nửa anh cu về làng. Những anh cu về làng vẫn chiếc ba lô trên vai. Thêm một con búp bê, mắt to tròn, lông mi dày biết nhắm mở mắt. Dân làng ai cũng nhìn thấy con búp bê vì nó được buộc lưng lửng phía ngoài ba lô. Những

thứ bên trong ba lô, dân làng không nhìn thấy nên tha hồ kháo nhau. Có thể là lương khô. Lũ trẻ chúng tôi rất khoái món lương khô. Nó quý như chiếc cát tút vậy. Có thể là vàng và đồng hồ Sen-ko. Vàng chỉ để kéo vòng tàu tặng cô dâu. Còn đồng hồ Sen-ko đeo rất oách. Có người muốn đổi cả một mảnh vườn trồng rau chỉ để lấy một chiếc đồng hồ Sen-ko.

Anh cu cạnh nhà tôi về sau cùng. Trên ba lô của anh không có con búp bê. Ba lô của anh xếp lếp nhưng trên tay anh có một chiếc hộp sắt rất nặng. Đến rặng tre lồi rẽ vào nhà, anh đã hò thật to:

- Chị ơi, u ơi, thầy ơi, con đã về rồi.

Vì cái sự ồn ào của anh nên hàng xóm cùng nhau chạy sang nhà anh. Họ vui

mừng khi được đón anh về nhà không sút mề và họ tò mò muốn tận mắt nhìn thấy trong ba lô người lính ngày chiến thắng trở về có những gì. Tôi cũng chạy vội sang nhà anh. Thấy u anh cu khóc như mưa. Ngày tiễn anh đi, tôi không thấy giọt nước mắt nào. Một lúc sau, nước mắt tạnh. Anh hỏi:

- Chị đâu?

U anh bảo:

- Chị đi lấy chồng rồi.

U anh nhìn thấy tôi, liền sai:

- Cái Gái, mày nhanh chân chạy đến nhà chị Nụ, bảo anh cu đã về. Khổ thân nó, chờ mãi không thấy em về, nó khóc cạn nước mắt.

Tôi chạy, chân không bén đất. Chị Nụ đang cho con bú. Tôi hò từ công:

- Chị, chị, anh cu về, anh cu về!

Chị dứt con đang bú, đưa cho chồng rồi vừa chạy vừa cài cúc áo. Chị ào vào nhà, ôm anh cu, khóc. Nước mắt lại rơi như mưa rào. Anh cu bỗng dứt tay chị Nụ ra, đến bên hộp sắt nặng anh để ở bên thêm:

- Chị, cái này cho chị. Chị mở ra xem, sẽ biết vì sao em về muộn. Em phải ở lại để nhặt chúng đây! Bằng này phải đổi được hai chiếc nồi đồng.

Anh cu mở chiếc hộp đạn, chính xác tên gọi chiếc hộp sắt mà anh cu bê về là chiếc hộp đựng đạn. Trong chiếc hộp

đựng đầy cát tút vàng chóa. Tôi nhìn thấy mắt anh cu sáng lấp lóe. Mắt tôi cũng sáng lên. Tôi chạy đến bên hộp cát tút, định thò tay vào lấy một chiếc. Anh cu chặn tay tôi lại:

- Gái, quà của mày đây. Anh đã khắc một con chim cho mày.

Anh cu rút trong túi áo, đưa cho tôi chiếc cát tút. Nó vàng chóa và có hình một con chim khuyển nhỏ đậu trên cành na. Có cả một quả na nhỏ.

Chị Nụ đã ngừng khóc, lúc này lại khóc òa lên. Chị kể lể:

- Sao khổ thân em thế? Sao em không về nhà ngay? Em còn phải ở lại để đi nhặt cát tút làm gì hở em?

- Thì chị không thấy à? Bằng này cát tút, chị đổi được hai cái nồi đồng đấy! Việc gì chị phải khóc? Thầy, con cũng có quà cho thầy, cho u.

Anh cu lấy chiếc ba lô xẹp của anh, dốc ngược xuống. Mấy bộ quần áo lính bạc màu của anh rơi xuống đất. Anh lục trong mấy bộ đồ lính một chiếc bật lửa Zippo. Anh đưa cho bố:

- Thầy, để thầy hút thuốc Lào.

- U, của u đây. - Anh đưa cho mẹ một chiếc khăn lụa đen.

Những người hàng xóm tò mò nhìn đông đồ của anh cu. Một ông còn cầm chiếc ba lô của anh cu, nhòm vào trong. Nhòm mãi cũng không thấy gì. Ông bèn

hỏi anh cu:

- Không có đồng hồ Sen-ko à?

Anh cu ngơ ngác:

- Đồng hồ Sen-ko con không được
phát ông ạ!

Mọi người ai về nhà nấy.

Câu hỏi của Bống

- Bà ơi bà, bà ăn cái gì mà bà nhè ra
toàn răng cụ⁽³⁾?

Nỗi lòng của những người mẹ

Chiều Hai chín Tết, có hai bà mẹ già ngồi nhớ con, thở dài. Một bà mẹ nói với một bà mẹ khác:

- Bà ơi, hôm trước tôi làm đám giỗ thằng bé. Nó hy sinh ngày nó mới mười chín tuổi bà ơi. Tôi sắp xuống lỗ rồi mà vẫn canh cánh một nỗi buồn. Tôi chưa đưa được nó về nằm với cha nó.

- Vậy chứ anh chị em nó cũng ăn nên làm ra mà. Sao không góp tiền vào đưa nó về?

- Tiền thì có bà ơi, nhưng không biết nó nằm ở chỗ nào. Đi tìm mấy bận rồi không thấy. Hôm làm đám giỗ nó, nó về nhập vào thẳng cháu nó. Nó bảo đừng tìm nó nữa, nó không muốn rời xa anh em đồng đội nó. Nó không muốn về nhà.

Mẹ già nâng gấu áo, chấm nước mắt.

Mẹ già quàng tay lên vai mẹ già, an ủi:

- Con Xuân nhà tôi vào Hỏa Lò rồi. Nó sống tốt lắm nên chị em trong đó cũng rất quý nó!

Vì sao sếp chửi bậy

Đang say giấc nồng, lại gặp giấc mơ đẹp. Người đâu mà đẹp thế, tình tứ thế không biết. Ngón tay ngọc ngà thế kia, để yên đã đẹp tĩ tĩ rồi, thêm nhẫn hột xoàn 64 cara thành ra đẹp dã man. Những ngón tay người đẹp đang mân mê trên ngực sếp. Sếp đang vươn tay để quàng vào cổ người đẹp, bỗng dưng tụt hẫng vì tiếng khóc trẻ sơ sinh ngăn ngắt bên tai. Sếp tỉnh giấc, quay sang vỗ về đứa trẻ đang khóc:

- Con giai, con giai yêu quý nhất trên đời của bố. Bố đã chờ con hơn ba mươi

năm rồi. Yêu con quá cơ!

Sếp hài lòng vươn vai. Thực tế cũng đẹp như giấc mơ mà. Song hỷ, vừa được lên sếp nhất, vừa sinh được con trai. Tiểu thuyết sếp viết hai tập, tập đầu tuyên con gái, tập hai thêm một gái nữa. Đã tưởng là hết hy vọng. Thế nào lại lòi ra được một “cụ cố” mà lại không bị phạm luật mới chuẩn chứ!

- Anh, hình như hôm nay anh có cuộc họp quan trọng. - Vợ sếp nhắc việc.

- Bỏ mẹ thật, mấy giờ rồi? Hôm nay anh lại phải chủ trì mới chết chứ!

Cũng may sếp đến đúng giờ. Thuộc cấp đã ngồi tè tụ đông đủ, yên lặng, trang trọng quanh chiếc bàn hình bầu

dục. Sếp đĩnh đạc ngồi vào ghế chủ tọa. Sếp nhìn khắp lượt, trước mặt những người dự họp, laptop đã bật sẵn. Chả là cơ quan vừa được ban bố tình trạng vi tính hóa. Sếp trình trọng rút trong ca táp để dưới chân một chiếc ca táp nhỏ hơn, đặt lên bàn. Sếp cẩn trọng mở khóa ca táp nhỏ để lấy chiếc máy tính xách tay. Chiếc máy tính xách tay của sếp được đặt trình trọng trên bàn. Ô hay, sao nó lại cao cao hơn thế? Ô hay, sao nó lại vuông vuông hơn thế? Ô hay, sao lại có cái kiềng thế này? Ô hay, nó có phải là máy tính xách tay không nhỉ? Ô hay, nó đích thị là cái bếp gas du lịch. Sau năm cái “ô hay”, sếp buột miệng chửi um lên: “Mẹ nó, cái con ngu lâu quá, dạy nó ba bận rồi mà nó không phân biệt được đâu là

máy tính xách tay, đâu là bếp gas du lịch. Cứ nhăm linh tinh thế này!” Cô nhân viên phục vụ đang định rót nước vội lỉnh ngay ra ngoài, vừa đi vừa lẩm bầm: “Khô, lại thế rồi!”

Tao nhã

Chồng sắp đi ăn cỗ. Vợ bảo:

- Cấm ông không được ăn thịt chó với mắm tôm đấy! Ông cứ ăn, tôi xách gói tôi ngủ riêng.

- Ô hay, cái bà này, tôi ăn thịt chó chấm mắm tôm thì ảnh hưởng gì đến bà? Cả mâm cỗ có đĩa thịt chó là ngon nhất mà bà lại cấm tôi.

- Ăn rồi về ông lại bắn súng. Tôi không chịu được.

- Tôi làm gì có súng nào mà bắn?

- Thì ông chẳng có: Súng bằng thịt/

đạn bằng hơi/ bắn chẳng chết ai/ chết hai
lỗ mũi là gì!

- Ôi, bà thật tao nhã!

Mục lục

Công chúa mất nai

Nhà tư vấn

Tôm và cua

Miếng giữa làng

Bảo toàn năng lượng

Từ nay đã có mỗi trong mồm, đừng có
kêu ha ha nữa nhé!

Đất thiêng

Không biết lùi

Cứ sang đường cuối cùng

Sáng kiến của tổng biên tập

Và nhớ, nhớ là đừng có mở mồm xin
lỗi đấy nhé!

Nụ hôn Listerine

Ăn cắp vặt

Người ta tiến thì mình lùi, người ta
hơn thì mình kém

Hai người nhần tâm tử tế

Tặng quà

Ước mơ của bố mẹ thằng Cò

Giúp việc cho thủ trưởng

Tặng sách

Ô hô, sao

Này hỏi thật, đã nhìn thấy gì chưa
đấy?

Bức tượng quy ra tiền là bao nhiêu?

Ô hô, thêm một tác dụng nữa của bao
cao su

Thế còn bộ xương biết vút đi đâu?

Hoa gạo rụng

Ô hô, chảy máu chất xám

Thế giới phẳng

Vụ đắm dò

Khi lòng tốt không được đặt đúng chỗ

Trẻ con luôn luôn đúng

Đi câu mực ở biển Sầm Sơn

Cho xin lại cái bút!

Đồng tiền chết

Hàng xóm

Bệnh thận

Ô hô, hoa mừng và lòng lợn

Hoa và dùi cui

Khủng bố

Đi ăn tiệc

Những nốt nhạc của đứa bé gái hay
mắc lỗi

Bốc thăm

Cơm cần

Tôi mua một cành đào thăm mỹ hơì bị

tỏm

Sống ở đời biết khi nào ta khôn?

Nghề lương thiện

Tiệc chiêu đãi hàng xóm

Cái lý của lão Bân thích ăn thịt chó

Mời ăn

Khi vợ chồng hàng thịt chuyển sang
nghề thẩm mỹ

Vì sao anh Hoi biết thương vợ

Cắm đái bậy

Giết chết một cái cây có khó không?

Đơn vị đo lường mới

Khi một nhà thơ lớn khen một nhà thơ

bé

Cát tút

Câu hỏi của Bổng

Nỗi lòng của những người mẹ

Vì sao sắp chửi bậy

Tao nhã

Table of Contents

Công chúa mắt nai

Nhà tư vấn

Tôm và cua

Miếng giữa làng

Bảo toàn năng lượng

Từ nay đã có mỗi trong mồm, đừng có
kêu ha ha nữa nhé!

Đất thiêng

Không biết lùi

Cứ sang đường cuối cùng

Sáng kiến của tổng biên tập

Và nhớ, nhớ là đừng có mở mồm xin lỗi
đấy nhé!

Nụ hôn Listerine

Ăn cắp vặt

Người ta tiên thì mình lùi, người ta hơn
thì mình kém

Hai người nhẫn tâm tử tế

Tặng quà

Ước mơ của bố mẹ thằng Cò

Giúp việc cho thủ trưởng

Tặng sách

Ô hô, sao

Này hỏi thật, đã nhìn thấy gì chưa đấy?

Bức tượng quy ra tiền là bao nhiêu?

Ô hô, thêm một tác dụng nữa của bao cao

su

Thế còn bộ xương biết vút đi đâu?

Hoa gạo rụng

Ô hô, chảy máu chất xám

Thế giới phẳng

Vụ đắm đò

Khi lòng tốt không được đặt đúng chỗ

Trẻ con luôn luôn đúng

Đi câu mực ở biển Sầm Sơn

Cho xin lại cái bút!

Đồng tiền chết

Hàng xóm

Bệnh thận

Ô hô, hoa mừng và lòng lợn

Hoa và dùi cui

Khủng bố

Đi ăn tiệc

Những nốt nhạc của đứa bé gái hay mắc
lỗi

Bốc thăm

Cơ cân

Tôi mua một cành đào thắm mỹ hơi bị
tởm

Sống ở đời biết khi nào ta khôn?

Nghề lương thiện

Tiệc chiêu đãi hàng xóm

Cái lý của lão Bân thích ăn thịt chó

Mời ăn

Khi vợ chồng hàng thịt chuyển sang nghề
thảm mỹ

Vì sao anh Hời biết thương vợ

Cắm đái bậy

Giết chết một cái cây có khó không?

Đơn vị đo lường mới

Khi một nhà thơ lớn khen một nhà thơ bé

Cát tút

Câu hỏi của Bông

Nỗi lòng của những người mẹ

Vì sao sếp chửi bậy

Tao nhã

Mục lục